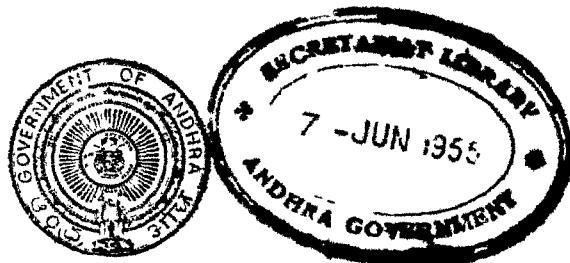

Issued — 20-4-1955

ANDHRA LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

WEDNESDAY, 3rd NOVEMBER, 1954

VOLUME X—No. 3

CONTENTS

		PAGES
I. Questions and Answers.	.. ..	239-272
II. Motion expressing want of confidence in the Ministry	..	272-276
Motion expressing disapproval of the policy of the Ministry	.. .. ..	276-277
III. Discussion on the Governor's Address (concluded)	...	277-393
Paper laid on the Table of the House	.. ..	393

**PRINTED FOR ANDHRA GOVERNMENT PRESS
BY GORDON PRESS, GUNTUR-2.**

1954

PRICE, 6 ANNAS

THE ANDHRA LEGISLATIVE ASSEMBLY.

WEDNESDAY, 3rd November 1951

The House met in the Assembly Chamber, Kurnool, at eleven of the clock, Mr Speaker (The Hon. Sri N. Venkatramaiya) in the Chair.

I. QUESTIONS AND ANSWERS.

STARRED QUESTIONS

BRIDGE ON THE PENNAR NEAR CHENNUR IN CUDDAPAH DISTRICT.

* 31. Q. Sri N. Sivarami Reddi :—Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state—

- whether there is a proposal to construct a bridge on the Pennar near Chennur in Cuddapah District ; and
- if so, when the work will be started ?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—

- The answer is in the affirmative.
- It is expected that the work will be taken up shortly.

Sri N. Sivarami Reddi :—

అధ్యక్షా! ఈ బ్రిడ్జీమెంట్— అవసరం చాలా ఉండని, త్వరలోనే చూచి అమలుచేస్తామని కుంటిగారు చెప్పడంవల్ల నే విశదమవుతుంస్తుది. కానీ మళ్ళి సంపత్తురం వరదలు రావడంవల్ల రాకపోకలకు ఇభ్యంది ఎక్కువవడం, ఇప్పటిప్పటిలు, పచ్చిమిహవకాయలు మొదలైనని సెల్లూరు, గుంటూరులకు పోస్తానివి పోక వ్యాపారానికి ఇభ్యంది కల్గుతోంది. రైతాంగానికి, వ్యాపారానికి విపరీతంగా నష్టం కలుగుతోంది. కాబట్టి త్వరలోనే చాపిమెంట్ నిర్మాణం మొదలుపెట్టవలయ్యాను.

Mr. Speaker :—This is not a question.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—ఈ బ్రిడ్జీ ఎంత ఖచ్చితమందో చెప్పగలరా?

[3rd November 1954]

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi — నేను మొదటిసారి ఇల్లీకి పోయినపుడు ఈ బ్రిడ్జె విషయమై కి, తి సార్లు చెప్పాను. వెంటనే మొదలు పెడదామనుకొంటున్నాము. దానికి సంబంధించిన estimates వగై రా అన్ని తయారై నాయి. ఇంక దానిని మొదలుపెట్టటమే తరువాయి. దీనిని వెంటనే మొదలుపెడతామని పత్రికలలో ప్రకటించాను. అది చూసే శివరామి రెడ్డిగారు - ఇది వారి జీల్లాకు సంబంధించినది కాబట్టి ఇది ప్రజాభిప్రాయంవల్ల జరిగిందని ప్రజలు అనుకుంటారేమోననే ఉద్దేశ్యంతో ఈ ప్రశ్నను హేసినట్లుగా కనిపోంది. దానికి పెట్టే డబ్బు 24 లక్షల రూపాయలని అంచానా.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu.—On a point of order ఇప్పుడు సంజీవరెడ్డిగారు—అనలు ఇంకొకరై తే point of order raise చేయకపోదున — ఈ విధమైనటువంటి సమాధానాన్ని పొరపాటుగా చెప్పులేదు, ఈ విధమైన జవాబు లివ్ఫ్యూం మంత్రిగారికి అలవాటై పోయింది. వారు ఏ విధంగా మాట్లాడినా మొత్తంమింది insinuation వస్తుంది. అందుచే ఆలాంటి replies ను, చెప్పించవద్దని, ఇప్పుడు వారు ఇచ్చిన reply ను withdraw చేయాలని, అది సరిగాలేవని నేను మిందుపైకి తీసుకువస్తున్నాను.

Sri P. Narasimha Reddi :—త్వరలో ప్రారంభం చేస్తున్నామన్ని చెప్పారు. ఎంతకాలంలో పూర్తి అవుతుంది ?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—త్వరలోనే, ప్రారంభించి పూర్తి చేస్తాము.

SHARE OF ANDHRA STATE UNDER INCOME-TAX.

* 32. Q. Sri S. Verniah :—Will the Hon. the Minister for Finance and Law be pleased to state the share of our State under income-tax in 1953-54 ?

3rd November 1954]

The Hon. Sri T. Viswanatham :—The amount actually adjusted to the credit of this State in the accounts of 1953–54 was Rs. 176.22 lakhs.

ఈ State accounts క్రింద 176 లక్షల, 22 వేలు జమక్టుడం జరిగింది.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu —అశలు జమక్టువలసిన మాత్రమే చెప్పారు. మనకు రావలసినదెంత? మన share ఎంత?

The Hon. Sri T. Viswanatham :—మనకు రావలసిందంతా కలిపి, 168 లక్షలు. మనం అనుకున్నది కూడా అంతే. అందుచేత జమక్టువలసిన 176 లక్షల, 22 వేలు జమక్టుడం అయినది.

APPLICANTS FOR EMPLOYMENT IN THE EMPLOYMENT EXCHANGES IN THE STATE.

* 33. Q. Sri K. Krishna Rao :—Will the Hon. the Minister for Planning and Public Health be pleased to state—

- (a) the number of applicants for employment in the Employment Exchanges in the State, who were not provided with employment by the said exchanges as it stood on 1st April 1953,
- (b) the number of persons who registered their names for employment in the Employment Exchanges in the State during the one year ending with 31st March 1954;
- (c) the number of persons to whom employment was secured by the Employment Exchanges in the State during the one year ending with 31st March 1954;
- (d) of the number of applicants for employment as could not be provided jobs and as it stood in the Register of Employment Exchanges in the State, as on 1st April 1954, the number of applicants, as are;
  - (1) Graduates in Arts, Science and Commerce;
  - (2) Graduates in Medicine, Engineering and Law;
  - (3) Persons as are diploma holders of Institutes of Technology run by the Government?

[3rd November 1954]

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—

- (a) 17, 812
  - (b) 63, 848
  - (c) 4, 597
  - (d) No details are available, Sir,
- (a) 17, 812.
  - (b) 63, 848.
  - (c) 4, 597.
  - (d) భాగట్ట ప్రభుత్వందగ్గర లేదు.

Sri K. Krishna Rao :—ఈ విధంగా ఎక్కువమండికి, వని చూపించలేకపోవడం గుర్తించి వాళ్ళందరికి వని చూపించేందుకు ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తాంది ?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :— అన్ని విషయాలలోను చర్యలు తీసుకుంటాంది. తరువాత ఈ Employment Exchanges నంత్రప్రికరంగా పనిచేయవనేటటువంటి విషయాన్ని భారత ప్రభుత్వం గుర్తించి ఈ విషయమై పరిశీలించడానికి ఒక సంఘాన్ని నియమించింది. ఆ సంఘం కూడా ఒక నివేదికను సమర్పించారు. ఆ నివేదికను భారత ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తాంది.

Sri T. N. Venkatasubba Reddi :—Sir, these Employment Exchanges are asking the applicants for employment to come in person and tender their applications. This is causing great inconvenience to the very poor people who are applying for these appointments. May I request the Government to instruct the Employment Exchanges not to require the applicants to come in person to give the initial application ?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ఒక్క శ్రీకాకుళం జిల్లాలో తప్ప, ప్రతి ఒక జిల్లా కేంద్రములో కూడా ఈ అఫీసు ఉంది. అది అంతిమములో ఉన్న అఫీసు. ఒకపేళ బీదలు మొదలై నాట్టుతాయి, అందుల్లో కొన్ని ప్రాంతాలల్లో ఉన్న అఫీసులు ఉన్నాయి. అందుల్లో ఉన్న అఫీసులు ఉన్నాయి.

3rd November 1954]

Sri P. Venkatasubbayya.—ఈ Employment Exchanges India Government అజ్ఞాయిమీ క్రింద పనిచేస్తున్నాయి. State Government అజ్ఞాయిమీ క్రిందకు తేసుకొంటారా? తేసుకోనేటస్తూయితే ఎంతకాలం పడుతుంది?

The Hon. Sri D. Sanjivayya:—ఈ విషయంలో భారత ప్రభుత్వంతో నంపతింపులు జరుగుతున్నాయి. ఇంతవరకు ఏమిం తేలేదు.

Sri G. Yellamanda Reddi:—కేంద్రప్రభుత్వం ఈ విషయమై ఒక Experts Committee ని వేసింది, ఆ కమిటీ నివేదికను సమర్పించడం జరిగిందన్నారు కదా? ఆ నివేదిక సారాంశం ఏమిటో చెబుతారా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya:—ఆ కమిటీని భారత ప్రభుత్వం నియమించింది. అందుచేత కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఆ నివేదిక సమర్పించ బడింది. దాని సారాంశం అడిగితే ఎలాగ? కావాలి అంశేత రిపోర్టు కూడా తెచ్చిస్తాము.

Sri K. Krishna Rao:—అయ్యా! ఈ ప్రశ్నలో 'D' అనే భాగానికి ఏమిం సమాధానం ఈయనేలేదు. దానికి తగిన classifications ను చెట్టించడానికి ఇకముండైనా ఏమారు Employment Exchange వాళ్ళను అడుగుతారా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya:—అడుగుతామండి.

Sri T. Potha Raju:—అధ్యక్ష! మన రాష్ట్రంలో నియకోవుల సంఖ్య విపరీతంగా పెరిపోతున్నట్లు కన్నిపున్నది. ఇప్పుడు రిజిస్ట్రేషన్ వారి సంఖ్య 17 వేలు. రిజిస్ట్రేషన్ కాని వారి సంఖ్యగురించి ప్రభుత్వానికి కాని ఇవతలవై పున ఉన్న మార్కుకాని ఒక అంచనాలేదు. ఇప్పుడు కన్నిసం ఇక్కడ చాననఫలో పాలించే పశుం పదేవదే అనుసరించే, western democracy లి దృష్టిలో పట్టుకొని నిర్దయోగులకు ఇంతిని కల్పించిచుని చేస్తాడో. ప్రభూత్వికను ఇక్కడ ప్రవేశపెడుతారా?

[3rd November 1954]

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ఇది చాలా పెద్ద సమయం. అది ఎసెంబ్లీలో ఆమోదించబడితే ఆవిధంగా పెట్టడానికి మాకేమిం అభ్యం తరం లేదు.

Sri H. Satyanarayana Dora :— శ్రీకాకుళం జిల్లాలో Employment Exchange Office లేదన్నారు. అయితే దానిని అక్కడ ఎప్పుడు పెట్టిస్తారు?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ఎప్పుడు పెడతారో తెలియదు. కానీ, చెట్టులనే ఆలోచన ఉంది.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu —ఇంద్రాక మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పుతూ జిల్లాపు బిల్డింగ్స్ కేంట్రెంటర్ కేంట్రు నుండి నెంటర్ కు 100 మైల్లు 150 మైల్లు దూరంలోనున్న ప్రదేశాలనుంచి కూడా కొంతమంది రావలసి వచ్చినపుడు, వారికి చాలా కష్టం కల్గుతుంది కాబట్టి application లు post ద్వారా పంపినా కూడా register చేసుకోవాలని ఉత్తర్వులు పంపిస్తారా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—I cannot help if the hon. Members shut their ears.

ఇంతకుముందుగా వెంకట సుబ్రామెన్‌గారు వేసిన ఈవిధాన ప్రశ్నకే సమాధానం యిచ్చాయి. కానీ ఆప్రశ్ననే మిత్రులు వెంక్చేశ్వర్రుగారు ఎందుకు వేస్తున్నారో నాకు అర్థంకావడంలేదు.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—వెంకట సుబ్రామెన్‌గారు ప్రశ్న వేసినపుడు, దానికిసమాధానం, ఏపో ఆలోచిపోమని చెప్పి, స్పృష్టంగా చెప్పయిని. (Interruption by The Hon. Sri D. Sanjivayya) Hear me! జిల్లాపు బిల్డింగ్స్ నెంటర్ రు ఉన్నది కనుక ఈ అవసరం రాదు అని చెప్పారే. ‘అందువల్ల’ జిల్లాలలో ఉన్న centre కు దూరంనుంచి వచ్చి application యిచ్చుచేసి కష్టంగా ఉంది. కాబట్టి Employment Exchange ఏసెంబ్లీ పోటు చ్చేర్కా వచ్చింది అట్లిక్ కెట్లను register

3rd November 1954]

చేసే పద్ధతిని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా అని అడగాము. దానికి విచారిస్తున్నామని వారు ఎందుకంటున్నారో నాకు అర్థంకావడం లేదు.

Sri P. V. R. Gajapathi Raju :—Government employs a number of people from time to time. Is it the custom of the Government to utilize this employment agency for filling posts for menial jobs, for non-gazetted jobs and also for gazetted jobs? If that is not the case, to help this employment agency the Government should make it a point of being the main employer through its channels and thus help economy?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—We are making several categories of employment through Employment Exchanges. But often-times we have to go to Service Commission. In such cases, I don't think we are approaching Employment Exchanges.

Sri D. Dasaradhabaramaiah :—నిరుద్యోగుల భృతి విషయంలో ఈ Assembly ఆమోదిస్తే కలుగజేస్తాం అని మంత్రిగారు చెప్పారు. ప్రభుత్వం అటువంటి తీర్మానమేడై నా యానభవారి ఆమోదము నకు ప్రవేశపెట్టనున్నదా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—అది తీసుకురావడానికి మందు దానికి సంబంధించిన ఆర్థికస్థోమతు ప్రభుత్వానికి ఉండా? లేక పోతే ఇతరత్రా కూడా డబ్బు సంపాదించే అవకాశాలు ఉన్నాయా? ఇప్పణ్ణు కూడా ఆలోచించాలి.

Sri C. V. K. Rao :—Service Commission ఎందుచేత ఈ Employment Exchanges ను గుర్తించకూడదు? అవిథంగా ప్రభుత్వం ఏమైనా ఏర్పాటుచేస్తుందా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ఆలోచిస్తాం.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah :—అయ్యా, క్రిందటి సమాచారంలో బండెటు speech లో ఆర్థిక మంత్రిగారు unemployment

[3rd November 1954]

insurance scheme ను ఆలోచిస్తున్నాం అన్నారు. ఆ ఆలోచన పూర్తి అయిందాండి ?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ఆయన చెప్పినారో తేదో నాకు తెలియదు. చెప్పే ఆయనే సమాధానం ఇస్తారు.

STATE ADVISORY COMMITTEE OF THE NATIONAL CADET CORPS
FOR ANDHRA.

* 34. Q. Sri T. Lakshminarayana Reddi :—Will the Hon. the Minister for Education and Industries be pleased to state whether the Andhra Government was consulted by the Government of India in appointing the State Advisory Committee of the National Cadet Corps for Andhra ?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :—

Yes Sir,

The State Advisory Committee of National Cadet Corps for the Andhra State was constituted by the Government of India on the recommendation of the State Government.

అవునండి.

ఆంధ్రదేశంలో సేవల్ కేండ్ర కోర్టుయొక్క సలవ్ సంఘాన్ని ఆంధ్ర ప్రభుత్వ సూచన ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం constitute చేసింది.

Sri T. Nagi Reddi :—ఆంధ్ర ప్రభుత్వం సూచించ వేద్ద ఏవి ? ఇందియా గవర్నర్ చౌటీ వారు appoint చేసిన వారి వేద్ద ఏవి ?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :—ఆంధ్ర ప్రభుత్వం సూచించ వేద్ద అన్న కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకొన్నది.

Sri T. Nagi Reddi :—అందు ఏవి ?

3rd November 1954]

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :— ఇదివరకు ఇచ్చినవే కావాలంటే చదువుతాను వినండి—

Chairman : Education Minister.

Member : Secretary to Education Department of the State.

“ Vice Chancellor, Andhra University.

“ Director of Public Instruction.

“ Lt. Col. S. S Chowdary of General Head-quarters Hospital, Madras, Madras area.

“ Sri A. S. Thyagarajan, Principal, P. R. Government College, Kakinada.

“ Sri T. Suryaprakasam, M. A., L. T., Head-Master, Hindu College High School, Guntur.

“ Sri M. C. Seshachallam, Headmaster, Board High School, Chittoor.

“ Wing Commander C. Satyanarayana, Commander No. 2 Circle, N. C. C. Madras.

“ Capt. K. Perraju of Kakinada.

“ Sri C. Anna Rao, B. A., Executive Officer, Tirupati Tirumalai Devasthanams, Tirupati.

“ Smt. C. Ammannaraja, B. A., L. T., ex-Deputy Speaker, Madras Legislative Assembly.

“ Deputy Secretary Government of Andhra Finance Department.

“ Deputy Director of Public Instruction Secretary of the Committee.

Sri T. Lakshminarayana Reddi :— ఈ సేవనల్ కేండల్ కోర్సు వాన Colleges లోనే కావుండా Secondary Schoolsలో కూడా ప్రశ్న ప్యాడ్మినిస్ ప్రథమవ్వం ప్రయత్నం చేసుండా ?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :—Secondary Schoolsలో కూడా భద్రివరకే కొన్నిచోట్ల ఉన్నాయి. దీన్ని extend కోర్సునికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

[3rd November 1954]

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah:— ఆ కమిటీలో Present Deputy Speaker ఉండగా ex-Deputy Speaker ని ఎందుకు వేళారండి ?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:— మాత్ర ఆ సలవా రాలేదంటి. (నవ్వు)

Sri T. Nagi Reddi:—ఉన్న వారిలో ఒకే ఒక్క—lady member ఉన్నట్టుంది. Select చేసినప్పుడు శ్రీలు అందరికి ప్రాతినిధ్యం వహించే Committee ని సంపదించే చేశారా ? లేక National Cadet Corps లో ఆమె ఉపయోగపడుతుండంటే, ఏవిధంగా ఉపయోగ పడుతుందని చేశారు ?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—ఆమె గతంలో గడించిన అనుభవాన్ని బట్టి. (సభలో నవ్వులు).

PUBLIC EXAMINATIONS OF HIGHER, SECONDARY GRADE TRAINING CLASSES AND E. S. L. C.

*333 Q.—Sri G. Yellamanda Reddi:—Will the Hon. the Minister for Education and Industries be pleased to state—

- (a) Whether the candidates, who sit for the Public Examinations of Higher Secondary Grade Training classes and E. S. L. C. are given their marks, if they fail;
- (b) if not, the reasons therefor; and
- (c) whether the Government will be pleased to give their marks ?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—(a) The answer is in the negative.

(b) and (c) The additional work involved in this procedure is not commensurate with the advantage that may be derived at.

(అ) వేదు.

(అ) వేదు. (A) శాఖలు ఉన్న మాచార్జులపై అధికారము కావిన్ఫెక్షన్స్ ఉపయోగానికి రాశ్యాగా కనిపించడం తేదు.

3rd November 1954]

Sri M. Hanumantha Rao:—ఇందులో కొంత అధికశ్రేష్ఠు ఉన్న మాట వాస్తవం కావచ్చు. కాని మార్కులు వేసి ఉంటాయి. అచ్చి తంగా అభి తెలుసు. వాళ్ళ లిస్టులుకూడా ఉంటాయి. కాని తప్పిపోయిన విద్యార్థులు వాళ్ళకు దేనిలో తక్కువ వచ్చినవో, వాళ్ళ మళ్ళీ దేనిలో ఎక్కువ వ్రథధగా చదువుకోవాలో ఆ దృష్ట్యా చూస్తే చాలా అవసరం. అందుచేత వాళ్ళకు మార్కులు అందచేయడానికి పూనుపంచారా?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—దానికి సంబంధించిన భాగాన్ని నేను చదువుతాను. కొంచెం తమరు అర్థం చేసుకుంచే అర్థం అవుతుంది.

For 1954 examination, 11,677 candidates have appeared for the several grades of T. S. L. C. and 16,784 candidates have appeared for E. S. L. C. examination. Calculated on the basis of percentage of passes for 1953, it is estimated that if marks are to be communicated to failed candidates, communications have to be sent to about 5,800 candidates of T. S. L. C. examination and about 9,200 candidates of E. S. L. C. examination. This involves a lot of additional work in the office of the Commissioner for Government Examinations, particularly at a time when the office is heavily worked in connection with the publication of results of these Examinations including the S. S. L. C. Examination. That is the position and it involves not merely work, but work means money, also Sir.

Sri T. Nagi Reddi:—రాను రాను సూక్ష్మాల్లో ఉన్న విద్యార్థుల నుచి పరీక్షలకు appear అనుతున్న విద్యార్థులనుంచికూడా ఎక్కువగా డబ్బు వసూలుచేయడం అనేది మనకు అలవాటు అయిందికదా! అందు చేత ఎక్కువ డబ్బు వసూలు చేస్తున్నాం అనే కారణంచేత అయినా విద్యార్థులకు వీటిస్తూటినీ పంపి సే సాకర్యంగా ఉంటుంది. దాన్ని తిరిగి ప్రభావించుపరాలో చిన్నందా?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—ఎక్కువగా విచిత్రమైన వసూలు చేయడంచేయ. ఎక్కువగా వసూలుచేస్తే ప్రతివ్యక్తి న్యాయం ఉన్నారు. దాన్ని సమరించడానికి కాదు. పనిచక్కె ఉపాయముం తీసుకోవలనే additional staff కు కావలసిన రెమ్మి-

[3rd November 1954]

ration మాత్రమే హెచ్చు చేస్తున్నారు. కానీ హెచ్చు చేయాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం కాదు. హెచ్చు చేయడం ప్రభుత్వానికి సరదాకాదు. కాకపోతే ఈ పనులు అన్ని ఇంకా హెచ్చుచేస్తే వారు భరించగలరా అని నా అనుమానం.

**ALLOTMENT OF BULL DOZERS AND TRACTORS TO THE
ANDHRA STATE**

*227 Q.—**Sri S. Vemiah:**—Will the Hon. the Minister for Local Administration and Agriculture be pleased to state the number of bull dozers and tractors allotted to the State by the Centre during 1954?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:— N i l.

కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి 1954 కు మన రాష్ట్రానికి బుల్ డోజరులు గాని ట్రాక్టర్లుగాని ప్రత్యేకంగా ఏవీకూడా కేటాయించబడలేదు.

Sri S. Vemiah:— కొన్ని రాష్ట్రాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వము కేటాయించినట్లుగా ప్రతికలలో చూచాము. మన ప్రభుత్వము వారు కొరనం దువల్ల వారు కేటాయించలేదా? లేకపోతే కేంద్ర ప్రభుత్వమువారే నిరాకరించారా?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:— కేంద్ర ప్రభుత్వము కొన్ని ప్రాంతాలను బాగుపరచేందుకు tractors ను, bull-dozers ను యిచ్చింది. కానీ వాటికయ్య ఖర్చులు తెక్కిచూచినట్లేతే, మామూలుగా tractors కు bull-dozers కు భూమిని చదరుబర్పడానికయ్యుంత ఖర్చుకు రెండింతలు ఖర్చు అవుతూంటే, వారేదో కొంత సంప్రదింపులు జరిపి, యిని యొక్కవ దుబారా ఖర్చు అవుతుందని, యవ్వాళ్ �Centre నుంచి, tractors గాని, bull-dozers గాని తీసుకోలేదు.

Sri K. Ramayya Chowdary:—ఈ bull-dozers rate ఎటు యుండో, గంటకు రు. 10/- లు, రు. 12/- లు రేటు నిర్ణయింది. కానీ యారేడు నిర్ణయించుకుం, భూములనుబట్టి, నిర్ణయించినట్లుకై, బాగుంచుకోవాలి. యినుక ప్రాంతాలలో సులభంగా అవుతుందని, మెట్టు కుండలు కుండ భూమిలలో ఘట్టని అవుతుందని, ఆందువల్ల

3rd November 1954]

భూమినిబట్టి, భూమియొక్క Capacity ని బట్టి నిర్ణయస్తారా ? అని అడుగుతున్నాను.

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:—ఏ భూమికైనా, గంటలు యింత అని charge చేస్తున్నారు. కొంచెము సులభంగా వుండే భూమిలను చదునుగా చేయుటకు రెండు యెకరాలు అయితే కొంచెం కష్టంగా వున్నదానికి అర్థా యెకరం కావచ్చు. దీనికి ప్రభుత్వము నిర్ణయిచిన్నాడిన రేట్ల ప్రకారం, కొంతనష్టం వచ్చినా కొంచెము తగ్గించే యిస్తున్నారు. ఇంకా తగ్గించి, యివ్వాలంచే కష్టం.

Sri K. Govinda Rao:—ప్రభుత్వం మన ప్రాంతాలలో యానాడు supply చేసే tractors, bull-dozers స్థానికంగా అవసరానికి చాలా తక్కువగా వున్నాయి. ఆయహంటి ప్రాంతాలకఁ, తిరిగి ఆంధ్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వమును అడిగి, మరికొన్ని tractors ను bull-dozers ను తెప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:—ప్రయత్నం చేయకూడదని కాదు. కాని ప్రభుత్వంద్వారా నడిచేటటువంటి tractors, bull-dozers వల్ల కావలసినదానికంతే, చాలా యెక్కువ ఖర్చులు అవుతోంది. అది ప్రశ్నేకమైన నష్టం యేమో అని అనుకొంటున్నాగా కనబడుతోంది. అందువల్ల కేంద్రంనుంచి, కావలసిన డబ్బు తెప్పించి, private societies కగాని వ్యక్తులకుగాని డబ్బు తెప్పించి యిస్తున్నాము.

Sri T. Nagi Reddi:—ఈ సంవత్సరంలో యొంతడబ్బు తెప్పించి యిచ్చారు ? యొంతమంది వ్యక్తులకు యిచ్చారు ? తెలియ జేస్తారా ?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:—లక్కులో వున్నాయి. అదికూడ ప్రశ్నలో వుండినుంచే చదివి వుండేవాడిని. ఈ 1953-54 వ సంవత్సరములో రు. 6,81,000 లు యవ్వబడింది. అది 39 మంది రైతులకు ఇంవ్యబడింది. 1954-55 వ సంవత్సరములో రు. 10,00,000 లు, 80 మంది యివ్వబడింది. మరి రు. 15,00,000 లక్క ప్రాశాము.

[3rd November 1954]

Sri K. Subba Reddi:—మన రాష్ట్రంలో యొన్న bull-dozers వున్నాయి. ఇంతవరకు తుంగభద్ర ఆయక్టును పంచించిన bull-dozers ద్వారా యెంతపని సాగించినది?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:—మనకు వుండిన bull-dozers, tractors, కలసి మొత్తం 136 వున్నాయి. వాటిలో 75 bull-dozers మిగతావి tractors. తుంగభద్రును పంచినవి 21 tractors, 18 bull dozers. పంచిన వాటిలో ముహ్వతిక, ముహ్విసము కదలలేని పరిసీతిలో వున్నాయి. అక్కడకు వెళ్లిపోయిన తరువాత, repairs చేశారు. అవి పనిచేసినపుకు సిద్ధంగా వున్నవి. తుంగభద్ర కాలువలో యివి యెంత పనిచేసినాయంటే, యివి పోయేటు పుట్టికి, అవ్యాస sick గా వచ్చినవి. Spare parts కు ప్రయత్నించి, వాటిని repair చేయటం జరిగింది. దాదాపు 1500 యొకరాలు మాత్రమే పని జరిగింది. ఇంతలో వర్షాకాలం వచ్చింది. వైదు పెట్టినారు. కాబట్టి, యింక జరుగువలసినది, December తరువాతనే.

Sri C. Subbarayudu:—ఈ tractors కాని, bull dozers కానీ నడిచేటటువంటి drivers ను అంతర్జాడా, యే ఉపాధికారిని లేసివారిని చెట్టటంవల్ల ఫరి యివి తరువుగా repairs కు జూడా పోతున్నాయి. అందువల్ల రాష్ట్రంలో వుండిటటువంటి, ప్రతి జిల్లా జూడాలేద్దాటే, నగానికి నగం అక్కడక్కడ స్థానికంగా మూలపడి వుంటున్నాయి. తలుపుల్ల అక్కడక్కడ స్థానికంగా workshops పెట్టి, వాటిని repair చేయడానికి, ప్రభుత్వము పూనుకుంటుందా?

The Hon. Sri R. Thimma Reddi:—మీచుటకునే మనవిచేసినాను. అవి ప్రభుత్వమే నడిచేటట్టుగా వుంటే, యొక్కవ దుబ్బాలు దుబ్బాలుగా తుంగభద్ర అన్నావంచిండ తేలిన విషయంగా వున్నది. వాతు French leave నంపాడించు కొసేండుకు యిట్లాంటి విషయాలలో అవి నిమిషించి చెంచటం జరుగుతున్నాయి. వాటిని గురించి, వట్టువల్ల నిమిషించి కొసేండుకు కుండల పురుషును జరిగించి, వుండి పాగులు వాటిని మానుషులు కుండల పురుషును.

3rd November 1954]

Sri T. Nagi Reddi:—మనం 17 లక్షలవరకు tractors bull-dozers కొనడానికి డబ్బు ఖర్చు చేసినట్లుగా మంత్రిగారు యిచ్చిన లెక్కలను బట్టి తెలిసినది. ఇది రైతులకు డబ్బుగా ఇచ్చారా లేక tractors ను ఏని ఇచ్చారా?

The Hon. Sri P.Thimma Reddi:—ఇవి ప్రభుత్వమే కొనియిచ్చి నాట్లే, ఓన్ని నిందలకు అస్పదం అవుతుందనే వ్యవహారముతో యా డబ్బుతో వాట్టు యేరకమైన engine గాని, యెక్కుడైనా గాని కొనుకోస్తే వచ్చునని డబ్బు ఇవ్వడం జరిగింది. కంపెనీనుంచి ఫలానా machine యింతకు కొన్నామని చెప్పి, కంపెనీనుంచి రశీదు Director of Agriculture కు పంపితే వారికి ఆడబ్బు యివ్వడం జరుగుతుంది.

Sri K. Veeranna Padal:—Scheduled area లో agency ప్రజలు చాలా బీడవాట్టు. అటువంటి ప్రజలకు భూములను tractors bull-dozers లో మరమత్తు చేసుకొనడానికి, స్థాంగా లేదనడుడా, ఉదితంగా supply చేస్తారా ప్రభుత్వము?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:—అవ్వీన్న ప్రత్యేకంగా విశ్వాధంగారు చూస్తున్నారు. క్రొత్తగా tractors యేమికొనట్లు తెలిసింది. కానీ, అది నాశాఖాక్రింద నిర్వహించ బడటంలేదు.

Sri R. Siddanna Gowd:—ఖాళీగావుడే bull-dozers యెస్త్రీ sick గా వున్నాయి? ఎన్ని parts లేకుండా నిరుపయోగంగా వున్నాయి?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:—అది అనుకున్నపుడ్లూ sick గా నిల్చిపోతాంటాయి. కానీ అటువంటి వాటికి డబ్బునటుంచే యటంకూడా జరుగుతోంది. parts పోయివున్నదు అవ్వుడవున్నదు నము యొచ్చి ఒట్టి వాటికి డబ్బువన్నాపుంటుంది. ఇవి యొచినం sick గావుంటాయి? యొచినం అరోగ్యంగాపుంటాయి అనేది యిక్కిడ లెక్కచెప్పుటుం కష్టం.

Sri M. Veerabhadram:—అధ్యక్షో! క్రిందటి సంవత్సరము 1958-59 లో 29 గురించి, 1954-55 లో 30 మందికి, తొల్లుతుం 17 లక్షల శ్రీపట్టలు యిచ్చామన్నారు. ఇది ఉపవరికి యొంతెంత యిచ్చారో అన్నాము తెల్పియుకేసారా?

[3rd November 1954]

The Hon. Sri P. Thimma Reddi :—ఆ వివరాల కేమండి, వివరాలకు వేరుగా ప్రత్యేకమైన ప్రశ్నలేస్తే, ప్రత్యేకంగా పేర్లలో వివరాలు డ్యస్ట్రాను.

RECORDING OF PATTA TRANSFERS IN VILLAGE ACCOUNTS

* 313 Q.—Sri V. Rama Rao :—Will the Hon. the Minister for Land Revenue be pleased to state whether there is any specific period of time in which a patta transfer should be recorded in Village Accounts after the registration of the transaction?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—There is no provision in the present rules requiring that patta transfer should be recorded in Village Accounts within a specified period of time after the registration of the transaction. The Village Karanam records the changes of patta transfers in the Village Accounts as soon as the procedure in that regard is completed and orders are received by him from the Revenue officers. At the time of the Jamabandi, however, the Jamabandi officer scrutinises the Taluk Accounts in order to see that the provisions of Standing Orders have been correctly followed, that there has been no undue delay in disposal and that registers have been properly kept.

లేదండి.

Sri V. Rama Rao :—ఈప్టా transfer వివరమై చుట్టూగా time limit లేకపోవటంవల్ల డ్యా transaction 10, 15 సంగా అయినప్పటికి యెక్కడా మారటంలేదు. చాలామంది చనిపోయినటువంటి వారి పేర ప్టోలు చూమణి అనుతున్నాయి కాని వారి మనమల 'పేరగా transfers అవటంలేదు. దీనివల్ల చాలా డబ్బుంచులు వస్తున్నాయి. అందువల్ల, దీని వివరంలో time-limit పెట్టి, డ్యాంత period లోగా చేయాలని specific period జట్టు ప్రయత్నించేస్తారా?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—ఒకటిమాత్రం ఒప్పుటుటాను. ఒకటిమాత్రం చచ్చిపూర్వికాల్లో ప్టోలుపున్నాయి. కొన్ని సరవత్తురాయా

3rd November 1954]

అట్లా యేమిా జరగటంలేదు. Registrar's Office కు పోతూనే Registrar దగ్గరనే అమ్మైవాడూ, తీసుకునేవాను, యిద్దరూ applications పెట్టుకోవాలని వుంది. అప్పాము వాటిని Tahsildars కు పంపిన్నారు. Tahsildars త్వరగా వుత్తర్వులువేసి, కరణాలకు పంపిన్నారు. ఒకవేళ వారుకూడా patta transfers నొప్పుంచు, తీసుకోము అంచేకూడా, అది register చేసి పంపవలెనని ఒక rule వుంది. పిమ్మట జమాబందిలో యేదయినా ఆలస్యం అవుతూంటే దానిని సరి చేస్తాము. ఇది యిప్పుడు జరిగేపని. కాని, మారు చెప్పినట్లు యా లోపాలు యేమిా వుండవనే నా నమ్మకం. ఏదైనా ఒకటి రెండు instances నా దగ్గరకు తీసుకువస్తే, వాళ్ళను కొంచెం మండలించవచ్చు. ఆ విధంగా కొంత సహాయం చేసినట్లుగా అప్పుతుంది.

Sri T. N. Venkatasubba Reddi :—అయ్యా ! గౌరవనీయు శ్రీ న మంత్రిగారు చెప్పినట్లు, Registrars' Office లో అమ్మైవారు, తీసుకునేవారు transfers applications యిచ్చేది వాస్తవమే కాని, యిని గ్రామాలకు పోతేమాత్రం గ్రామాద్యములు patta transfers యిచ్చేదిలేదు. ఇప్పాడు ప్రత్యేకంగా రు. 10/- గ్రామాద్యములు కొస్తు తోలగించి నందువల్ల, కైతు తిస్తుక్కటితే వున్న బుజులేకుండా పోతోంది, కాబట్టి తఱ్పణమే, ఒక authentic బుజువు వుండేటట్లుగా ఫలానా ఆసి ఫలానావారిదని చెప్పగలిగేటయివంటి ఒక విధానము కనిపెడుతేనే తప్ప, ఉక్కపోతే కష్టలు చాలా పెరిగి పోతాయని ప్రభుత్వం డృష్టి తేవచ్చునా ?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—కుట్టాలు మార్చేది అవసరము. ఇందులో మారు చెప్పినట్లు joint pattas వున్నవి. ఆ joint pattas ను single pattas గా మార్చువలసి వున్నది. దీని విషయం గ్రామాద్యములు త్వరగా మార్చు చేయవలెనని instructions యివ్వాలెనని ఇప్పణించును. తప్పకుండా ఆ విధంగా చేస్తాను.

[3rd November 1954]

AUCTION OF BUS ROUTES IN THE STATE

*192.Q-Sri S. Vemiah:—Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state whether there are proposals with the Government to auction the bus routes in the State?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—The answer is in the negative.

Sri S. Vemiah:—ఈ ప్రశ్నలో సూచించిన ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు వేలాలువేసే ఎక్కువపటబ్బు వస్తుందనే దానిని గురించి ఏమైనా ఆలోచిస్తారా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi.—అప్పుడే ఈప్రశ్న మృదాసురాప్టి ప్రభుత్వమువారు సమగ్రంగా ఆలోచించినారు. వేలమువేసే డబ్బు కొద్ది అధికం రావచ్చును. హెచ్చగాకాదు. కానీ చాలా ఇఖ్యందులు వున్నాయి. ఇందులో కొందరు మోనాపలీ చేసుకొని ప్రజలను చాలా ఇఖ్యందుల్లో పెట్టడం అవుతుంది. తరువాత 10, 12 బస్సులను వేస్తామని చెప్పినా గట్టిగా 1, 2 మాత్రం నడిపి ఇఖ్యందులు కలిగించే విషయాలు చాలా వున్నాయి. దీన్ని గురించి బాగా పరీక్ష చేశారు. నేనుకూడా బాగుందేమో ననుకొన్నాను. తరువాత పరీక్ష చేయించాము. దానివల్ల యిఖ్యందులు ఎక్కువగా కలుగుతున్నాయి. కొద్దిగా లాభము రావచ్చును గాని, చాలా ఇఖ్యందులు కలుగుతాయి కనుక ప్రజల క్రేయన్నును దృష్టిలో పుంచుకొమ్మని మసవి చేస్తున్నాను.

Sri G. C. Kondayya:—అప్పుడు సెల్ఫార్సుంచి కర్చులు రాజలయిను అంటే ఒకరూటు 400 మైళ్ల చిల్డర, ఒకరూటు 300 మైళ్ల చిల్డర ఉన్నాయి. బస్సు మేసట్లయితే 200 మైళ్లలో అది సరిపోతుంది. అది నైట్ నో proposal వుండా? Straight గా నర్సీసు నడువుతారా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—వారు అన్నట్లు ఈ బస్సు నడవదానికి ఎవరికినా సాధ్యమైతే ప్రభుత్వము

ఉండి అంచుకు రైతు నడవదానికి పర్మివను ఇస్తామని

3rd November 1954]

ఎవరైనా ఇంతహారము, 200 మైల్లు బస్సులను నడుపుతాము అనేవాడు కావాలి.

Sri B. Sankarayya:—ఈ బస్సు రూట్లు వేలము వేసినట్లయితే ప్రభుత్వానికి పోచ్చు డబ్బు వస్తుంది. కాని దీనినల్లి monopoly ఏర్పడు తుంది అన్నారు. ఇప్పుడుకూడా ఆ విధంగా ఏమైనా మోనాపలి ఏర్పడి వున్నదా? అటువంటిది ఏర్పడకుండా ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకుంటోంది?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—ఇ ప్రాడు మోనాపాలీ అంశే ఒకరికి చాలా బస్సులు వుండవచ్చునుగాని ఒకరూటు అంతా ఒకచే మోనాపాలీ చేసినది మాత్రము లేదని అంటున్నాను. కాని సెల్లూరులో ఎక్కు-వగా మోనాపాలీ వున్నట్లుందిచూ స్తే. ఇకమాదట రూటులో కాలీ వచ్చినప్పుడు ఒకరికి యివ్వడకుండా కొత్తవారికి యివ్వడానికి general instructions ఇస్తాము.

Sri Pragada Kotaiah:—అధ్యక్ష! ఈనాడు ప్రభుత్వమువారు అవలంభిస్తున్న విధానమువల్ల, అది ఒకేరూటు కావచ్చును, పలురూట్లు కావచ్చును. పెట్టబడిదారీ విధానాన్ని ప్రోత్సహించడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఒకరికి ఏ ఒక్క రూటు లోకాని 4, 5 బస్సులకంటే మించకుండా వుండే విధానము అనులు జరివేదానికి ప్రయత్నము చేసి ఇతరులకు అవకాశము కల్పిస్తారా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—అటువంటి ఆవరేటర్లు కొన్ని లూలలోమాత్రమే వున్నారు. వార్లు చాలా ఏళ్లగారుండి కొన్ని కొన్ని రూట్లు సంపాదించుకున్నారు. చాలా efficientగా run చేస్తాన్నారు. 10 బస్సులు పెట్టుకున్నవారికంటే, 1, 2 బస్సులు పెట్టుకున్నవారికి ఎక్కు-వఫ్ఫులు పెట్టడానికి వీలొతుండా అని భయంతో ఆలోచిస్తున్నాను. దాని వల్ల ఇచ్చండఱలు ఎక్కు-వ వున్నాయి. ఈ మోనాపాలీ లేకుండా చేయ

[3rd November 1954]

దానికి సాధ్యంకాదు. కనీసమ మార్పులుచే స్కూడ కొన్ని అల్లురులు వస్తాయి. ఎక్కువ బస్టులు లేకండా అప్పర్ లిమిట్ ఏడైనా నీరుయించ వచ్చును. దానిని తప్పకుండా ఆలోచిస్తాము.

Sri P. Pundarikashacharyulu — మహాప్రే ప్రభు ట్యూం మోటారు ట్రాన్స్‌పోర్టును జాతీయం చేయడము ఏష్టునాజరిగిందా? లేకపోతే ఎందుకి జరుగేదు?

The Hon. Sri N Sajeeva Reddi.— ఈ ప్రశ్నకూడా ఆలోచించాను. నేపస్తై జేము ఆఫ్ మోటారు ట్రాన్స్‌పోర్టువల్ల లాభము వస్తుందా అనేదైనా ఆలోచన చేస్తాము. కాని దురదృష్టవశాత్తు మస్క ముద్రానులంటి పట్టణము లేకపోవడమువల్ల నిర్వహణ తేలికాదు. ఒక లాంగ్ రూట్ పెడలామనుకోండి. గుంటూరునుండి కర్నూలువు ఒక రూట్ పెడలాము. చెక్కింగ్ చాలా కష్టమాత్రంది. వసూలు అయి నడబ్బు ప్రభుత్వానికి చేరకుండా పోతుంది. మనము బస్టులు నడిపేందుకు కోటి రూపాయలు కావాలి. అంత డబ్బు మనము యిటువంటి సమయంలో ఖర్చు చేయలేము. అందువల్ల ఇప్పుడు దానిని హానివేళాము.

BUDGET FIGURES IN THE ENSUING SESSION.

*630 Q—Sri S. Vemiah:—Will the Hon. the Minister for Finance and Law be pleased to state whether the Government propose to prepare budget figures in the ensuing session, “District-wise”?

The Hon. Sri T. Viswanatham:—No, Sir.

శేయ అని జవాబు. కార్యాలయకూడా ముందుగానే చెబుతున్నాను. Financial transactions విషయంలో రెవెన్యూ జల్లాలను యూనిట్లుగా తీసుకోవడంలో కొన్ని ఇబ్బందు లున్నాయి. P. W. D. తీసుకుంటే ఈ Division లో ఎన్నో జల్లాలు కలసి వుంటాయి. అలాగే థారెస్టు కీటోట్టిషియల్ కౌంగ్రెస్ జరిగిన జర్జిషన్ కౌంటాయి. అలాగే తీసుకో అఫీనర్స్ వ్రంగారు. వాళ్ళకు jurisdiction

3rd November 1954]

ఎక్కువగా వుంటుంది. అంతేకాక సెంటరునుంచి వచ్చేడబ్బు ఎంతోవుంది. అది గ్రాంటురూపంలో వస్తుంది. అది జల్లాలవారీగా సర్దటం కష్టము. ఇవి కొన్ని కారణాలు అనుకోండి. జల్లాలవారీగా బజ్జెట్లు అంచనాలు తయారుచేయడం కొంచెము కష్టము. మొత్తాన కారణాలు అన్ని మిాను చెప్పాను.

APPLICATION FOR THE ELECTRIFICATION OF THE GOVERNMENT HOSPITAL, MADANAPALLI

* 39. Q. Sri D. Seetharamaiah—Will the Hon. the Minister for Planning and Public Health be pleased to state—

- Whether the Director of Medical Services has received any application during the first week of May, 1954 from the local M. L. A. for the electrification of the Government Hospital, Madanapalli;
- if so, the action taken thereon; and
- Whether the district Medical Officer, Chittoor, has recommended the above scheme ?

The Hon. Sri D. Sanjivayya:—

- Undoubtedly the member is aware of the facts of the case as it is understood that he himself wrote to the Director of Medical Services but apparently forgot to sign his letter.
- and (c), Plans and Estimates for the Electrification of the Government Hospital at Madanapalle have been prepared and the matter is under consideration of the Government.

ఈ ప్రశ్న వేసినటువంటి గౌరవనీయ సభ్యులకు కారణము తెలుసు. ఎందుకు అంటే వారే సరానరి వై డ్యూ కోర్టు లైన్సులోద్దోగస్తుల వద్దకు వెల్లి విన్నపము, విజ్ఞావన చేసినారు. కానీ అందులో వారు సంతకము పెట్టడము మరచిపోయినారు. తరువాత వాటికి సంబంధించినటు మట్టి అన్ని లెక్కలుకూడా సేకరించబడినాయి. త్వరలోనే అక్కడ పచి ప్రారంభమాతుంది.

Sri T. Nagi Reddi:—తెక్కలు సేకరించామన్నారు, తెక్కలు కూడా చెప్పేసే పుపట్టాగపడుతుందేమో ఐట్లు ఇర్చు పెట్టుదలచుకున్నారు?

[3rd November 1954]

The Hon. Sri D. Sanjivayya:—దీనికి సంబంధించిన main files P. W. D. నుంచి, అక్కడక్కడ తిరుగుతున్నాయి. అందువల్ల దానికి సంబంధించిన details చెప్పలేను.

CESS FUND FOR THE DEVELOPMENT OF HANDLOOM INDUSTRY.

*40. Q.-Sri N. Sivarami Reddi.—Will the Hon. the Minister for Education and Industries be pleased to state how the amount under Cess Fund for the development of Handloom Industry allotted to this State is being spent?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—The Cess Fund allotted to this State for the development of handloom industry is being utilised on the various schemes formulated by this Government and approved by the Government of India. The main schemes on which the amount is spent at present by way of grants and loans are briefly the following:

- (1) Bringing new weavers within the co-operative fold.
- (2) Expansion of the organisation of the State Co-operative Society, for internal marketing and propaganda for sale of handloom cloth.
- (3) Research for improvement in designs and better technique.
- (4) Subsidy for cushioning the sales of handloom cloth.

Sri N. Sivarami Reddi:—మంత్రిగారు ఒక్కాక్క డిమిశన్ కు ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారో వివరాలు ఇచ్చేస్తే బాగుంటుంది. కానీ నాకు తెలిసినటువటి సమాచారాన్ని ఒక్కి ఇప్పుడు కొత్త మెంబర్లను చెర్చుకొనే విషయంలో చాలా మార్పులు చేశారని తెలుస్తోంది. ఇప్పుడు సహకార సంఘాల వెలువల కిలుకులు వ్యవస్థలు. వాటిని తీసుకురావడానికి మూడు లక్షల ఎంతో చిల్డర ఖర్చు పెడుతున్నట్టుపుంది. వైగా ఇప్పుడు కొత్తగా స్టాన్సెటీల రిజిస్టర్లు చేయాలంకు 100 మెంబర్లు కనీసము చేరితే చేయడము జరుగుతుంది. ఏరియా కోఆపరేటివ్ స్టాన్సెటీలో ఈ నిబంధ పనుభట్టి స్టాన్సెటీలుగా తీసుకోడానికి అవకాశము లేకుండా పోతోది. కాబట్టి దీనినిగురించి మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా?

3rd November 1954]

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—వారు చెప్పి నటువంటిది సరియైనదిగా కన్నించడములేదు. అని చేర్చడానికి అవసరమైన వసతులు ఏర్పరస్తారు. కోఆపరేటివ్ సాసైటీ స్కూల్స్ అట్రాష్ట్ వేగా వుండనిచెప్పి మనవి చేస్తున్నాను.

Sri B. Sankarayya:—ఈ సెన్ఱు ఫండు ఉపయోగపడతేదు. చేసేత పారిశ్రామికులకు నిజముగా అందేదానికి కనీస మహారె నిర్వహించి అనేకమందికి లభ్యమయేటట్లు చేసేదానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్య తీసు కుంటుందా?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—అలాగేచన చేస్తామండి.

Sri S. Narayanappa:—సాసైటీలలో కాతాగా చేరిన వెంబ రకు సెన్ఱు నిధిసుండి ప్రభుత్వం కొంతడబ్బు కేచూయించింది నిజమేం ఒక్కాక్క జీల్లాకు ఎంతెంత కేచూయించారో దయచేసి మారు చెప్ప గలరా?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—నివరములు ఇక్కడ లేవు. ప్రత్యేక ప్రశ్నగావేస్తే తెచ్చించి మాపదుట పెడతాను.

Sri P. Kotaiyah:—అధ్యక్ష! ఈస్కూలులు ప్రారంభమై దాదాలు ఒక సంవత్సరం కావస్తున్నదికండా ఇప్పటికి ఏదైనా ప్రొగ్రామును రిపోర్టు రిఝస్ట్రియగారి దగ్గరనుండి ప్రభుత్వానికి వచ్చిందా వస్తే అట్టిది ఈ సమావేశము కాబోయీలోపల ఈ సభముందు పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ఘూముతుంటుందా?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—ఈ పోద్దు తెచ్చించి ఈ సభముందు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. వీలైతే ఈ సమావేశములో లేకపోతే వచ్చే సమావేశములో పెడతాము.

[3rd November 1954]

Sri T. Nagi Reddi—రిపోర్టు ఇవ్వబడుతుందని ప్రభత్వంవారు చెబుతున్నారుగాని చాలా స్టాషన్స్‌టీలలో 6, 8 నెలలు అయినా రిపేచు డబ్బు చేరలేదు. డబ్బు అయిపోయిందంటున్నారు. ఆ కారణపాచేత పని లేకుండా పోతున్నది. కంపెంటులు వస్తున్నసంగతి మంత్రిగారికి తెలుసునా? రిపేచుఇస్తే ఎంత త్వరలోకి ఇవ్వవలెనని నిర్ణయం చేశారు?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao.—కంపెంటు నా వదకు రాలేదు. స్పెషలుగా కంపెంటు చేసే విచారించి సరిఅయినమార్గం ఏర్పడడనికి ఆలోచిస్తాము.

Sri P. Venkatasubbayya:—ఇప్పుడు హండులూము గూడ్పు అఫ్స్‌గూడానికి ఒక వాను (Van) అంటూఉంది. మూడు జిల్లాలకు కలిపి ఒకటి ఉంది. ప్రతిజిల్లాలు ఒకటి ఉంటే బాగుంటుండేమో. చాలా గ్రామాలు వెళ్లడానికి ఏలు అవుతుంది.

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—ఆ లో ఈ న చేస్తాము.

AGRICULTURAL SPECIALISTS FROM THE STATE AGRICULTURAL DEPARTMENT.

*41 346 Q. **Sri Vavilala Gopalakrishnaiah**:—Will the Hon. the Minister for Local Administration and Agriculture be pleased to state—

- Whether the Central Government have asked the State Government to recommend some Agricultural Department;
- If so, how many were recommended and who they are; and
- if not, why not?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:

- Yes.

The Government of India have asked for names of a few suitable candidates for appointment as Assistant Directors (Storage).

- One Sri C. Krishnamoorthy**, Assistant Entomologist was recommended by the State Government.

3rd November 1954]

(c) Does not arise.

(a) ఓను (b) C. Krishnamurthi గారు Assistant Entomologist ఉన్నారు. ఆయన వేరు భారత ప్రభుత్వానికి రికమండు చెయ్యబడింది.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah.—అధ్యక్ష! కేంద్ర ప్రభుత్వం తరచుగా అగ్రికల్చరలు డిపార్ట్మెంటుల స్పెషలిస్టులను అడుగుతూ ఉంది. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం కొండిని మనస్సులో పెట్టుకొని పైకి వారిని సెట్టడానికి ఉద్దేశము మాకులేదని బదులు చెప్పుతున్నారు. కొంతమంది భాధలు పడుతున్నారు. ఇది గవర్న్ మెంటు దృష్టికి ఏమైనా వచ్చిందా?

The Hon.Sri P. Thimma Reddi:—అయ్యా భాధలు పడేవారు మాత్రాలో వచ్చి నేరుగా చెప్పుకుంటే ఏమైనా చేసేదానికి అవుతుంది. ఇప్పుడు భారత ప్రభుత్వంవారు అడిగితే ఎంటమాలజిస్టుగా కృష్ణమూర్తిగారిని రికమండు చేశాము. సభ్యులకు ఇంకా ఎవరైనా ఉన్నట్లు తెలిస్తే నాను నులభముగా చెప్పవచ్చును. దానిని గురించి వివరములు చెప్పగలను.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah.—ఒక చిక్కు ఉంది. వేర్లు చెప్పగలము కానీ ఉద్దోష్యగం మొత్తం ఖాళీకావచ్చును అనే భయము ఉంది. వివరములు తెలుగునుగాని మొత్తం ఉద్దోష్యగం sacrifice చెయ్యడానికి ఇష్టములేక వేర్లు చెప్పడానికి ఇష్టపడలేదు.

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:—అధ్యక్ష! ఇది imputation గా ఉన్నది. ఘలానా డిపార్ట్మెంటు గురించి సభ్యులు వివరములు అడిగితే జవాబు చెప్పుతాము.

Sri V. Srikrishna:—భారత ప్రభుత్వంవారు ఆ ఒకరిని గురించే అడినారా? ఇంక ఎవరినిగురించి అయినా అడినారా? బాపట్ల అగ్రికల్చరలు కాలేజీలో మొకాలజిస్టు గజెట్ పోస్టు చాలా కాలంనుంచి ఖాళీగాఉంది. అఱకేకాడు ఆ కాలేజీలో రిసెర్చీకి తగిన వసతులు కల్గింది అటుషంటి మిచ్చుర్చులకు స్టుటెంచున్న వగైరా సహపాయిములు కల్పించడానికి ప్రశ్నలను కృమిచేస్తారా అన్న అడుగుతున్నాను.

[3rd November 1954]

The Hon. Sri P. Thimma Reddi.—మారు చెప్పినట్లు ఏడైనా పోసుఖ్యాశీగాంచే సర్దీను కమిషనువారు ఉండనే ఉన్నారు. వారు అడ్వెయజాచేసి ఉద్యోగసులను సెలక్టు చేస్తారు. అంతేగాని ఎవరైనా దొంగట్రోవన ఎవరినైనా వట్టుకొని ఉద్యోగంకోసం ప్రయత్నం చేయ్య వచ్చునంటు అది జరిగేపనికాదు.

REPRESENTATION FROM GANTI PEDA POODI BANJAR CULTIVATORS.

* 42. Q. Sri G. Nageswara Rao.—Will the Hon. the Minister for Land Revenue be pleased to state—

- Whether the Government have received any representation, dated 18th March 1954 from Ganti Peda Poodi (Kothapeta taluk) banjar cultivators on 23rd March 1954 for grant of pattas for 15 acres of waste land cultivated by them from 1942; and
- if so, the action taken thereon?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—

- Yes.
- The petition was forwarded to the Collector of East Godavari for careful enquiry and disposal. He was particularly requested to consider all the circumstances of the case and to reduce the penalties imposed on the encroacher whenever such reduction was called for.

(a) అన్నను.

(b) అట్లిని తూర్పుగోదావరి కట్కరుకు Disposal చేయుమని వంపాను. ప్రకారం చేస్తే వీలుంటుందో ఆ ప్రకారం చేయ్యవలసినదని వంపించాము.

Sri G. Nageswara Rao :—అట్లి హంపించి ఎంతకాలం అయిం దండ్యికి అయితే అనులు ప్రభుత్వంవారు దానిగురించి ఏమి అలోచించారు? అన్నాను ప్పట్టా ఇచ్చే నందర్శనులో ప్రభుత్వముయుక్క అభిప్రాయమేమిటి?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—ప్రభుత్వంవారు అలోచించ వరిసి ఉపాయం ఉండితాడు. కట్కరుకే ప్పట్టాలు ఇచ్చే అధికారం ఉంది. అంతిమంచిలి ఏడైనా ప్రభుత్వముగం చేసినట్లు తెలివితే సేమ విషా

3rd November 1954]

రించుతాను. ప్రతిదినము ఎన్నో అర్ధీలు వస్తుచే ఉన్నచి. మిారు ఏమైనా అనుమాండం ఉంటే మేము అర్ధీలు తెచ్చించుకొని చూస్తాము. ఆఖివంటి అర్ధీలలో ఇది ఒకటి. కలెక్టరు పంచాము. వారు చూస్తారని నమ్మిం ఉండిమారు. అధికార దుర్భిధియోగం జరిగించసి మిారు తెలిపిపే విచారిస్తాము. అజ్ఞ వచ్చిన కి, 4 దినాలలో పంచిచిపుండ్రాము.

Sri Saka Venkata Rao :—తమదగ్గరకు వచ్చిన పిటీమను కలెక్టరు గారికి పంచించాము అన్నారు, కాని తిరిగి మేమువచ్చి మిారు చెప్పవలసిన పరిసితి ఏర్పడింది. కలెక్టరు ఎంతవరకు యూడు ను తీసుకున్నారో తెలుసు కొనవలసిన బాధ్యత లేదా?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—మాడ్జిస్ట్రేగస్టులంతా స్క్రమ ముగా పనులు చేస్తారనే నమ్మకం ఉంది. అట్లా లేసుండాపోతే రోజుకు వందలకొద్ది అర్ధీలు వస్తవి. ప్రతిసారి విచారణ చెయ్యవలెనంచే ఇంత మంది మంత్రులు చాలరు. తప్పులు చేసేవారు ఎప్పుడూ ఉంటారు. ఈ సెక్రటట రేటు చాలదు. ఎంతో వృధిచెయ్యవలయను. అది అనవసరం. మాడ్జిస్ట్రేగస్టులు ఎవరైనా వని చెయ్యకపోతే మిారు మాడ్జిస్ట్రేకి తీసుకొని రండి. కలెక్టరు బాధ్యత, తానీలారు బాధ్యత, కరణం బాధ్యత. చూస్తా వుండవలెనంచే అది సాధ్యంకాదు. ఏ ప్రభుత్వాలు కూడా అట్లా చెయ్యలేవు. మేము అట్లా చేసేదానికి వీలులేదు. ఈ మంత్రులుచాలరు. ఈ సిబ్బంది చాలదు.

Sri T. Nagi Reddi :—ఈ మంత్రులు చాలరంటున్నారు. మంత్రుల సంఘ్యను పెంచడానికి ఏమైనా ఆలోచన ఉండాండి?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—మంత్రుల సంఘ్య పెంచుకోవలనిఅభిప్రాయం ఉంటే, మిారు ఇచ్చిన అర్ధీలు అగ్ని చూపించి మేము వారమే. ఆ కోరిక మానులేదు.

COMPULSORY ELEMENTARY EDUCATION IN NELLORE DISTRICT.

* 43. Q. Sri S. Vemaiah :— Will the Hon. the Minister for Education and Industries be pleased to State—

- the number of elementary schools in which compulsory education is in force in Nellore district and
- the action taken against defaulters ?

[3rd November 1954]

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :—

- (a) 349 schools.
- (b) No action has so far been taken.

Sri S. Vemaiah.—ఏదుచర్య తీసుకోకపోయినపుడు compulsory అని declare చేయడంవల్ల ప్రయోజనం ఏదిటి ?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao.—విారు అడిగిన తరువాతనే చెబుదాం అనుకున్నాను. నామటుకు నాకు ఇది అంత సంతృప్తి కరంగా లేదు. ఏ action తీసుకోకపోవడం సరియైన పద్ధతి కాదని నా నమ్మకం. ఈ విషయం ఆగట్టి సెలాఫరునే తెలియజేశాను. కాని దానికి ఒక ఇబ్బంది వచ్చింది. దానికి ఒక procedure వుంది. Defaulters notices, penalty notices ఇవ్వడానికి proper forms వున్నాయి. ఆ నోటీసు forms లేవు. మన గవర్నరుమెంటు ప్రెసెన్చు ట్రోత్తది అవడం మూలంగా అక్కడ తయారు చేయించడానికి కుదరలేదు. అందుచేత అక్కడ స్టానికంగా print చేయించి action తీసుకోవలసిందని ఆగట్టి సెలాఫరున ఉత్తరవులు జారీచేశాను. ఈనరికి ఆలా చేసిన్నంటారు అని అనుకుంటున్నాను.

Sri K. Rajagopala Rao :—మంత్రిగారి సమాధానం అనుకున్నంత అప్పతోంది. పెట్లులను పనులకు పంపించడంవల్ల సూక్ష్మాన్యము పటించలేక పోతున్నారు. మధ్యాహ్నం పాలుగాని మరి ఏమైనా ఇస్తే compulsory education అమలు జరగడానికి ఏలు అపుతుంది. వాళ్ళను కై శ్శులో వ్యాపించేబడులు అటువంటి ఏర్పాట్లు ఏమైనా చేస్తారా ?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :—ప్రభుత్వానికి డబ్బున్నంటే ఆటువంటిది చేయడానికి మాఫంకు తీవ్రంగా ఆలోచించే వారెప్పులూ ప్రంపరాని మనమిచ్చున్నాను.

Sri V. Rama Rao :—ఆలాంటి నదుపాయాలు కలిగించే పరిస్థితి ఏర్పడేవచ్చు జథీమానాలపద్ధతి లేకుండా చూస్తారా ?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :—Compulsory education చూస్తారా, తొలి రద్దుచేయాలా, నిషాధేయాలి అటువంటి.

3rd November 1954]

Sri B. Appalaswami.—Compulsory విధానంలో చాలా చిక్కులు వున్నాయి. పెంటనే labour schools లో మాదిరిగా ఎలిమెం టరీ స్కూల్సులో కూడా ముఖ్యమైం భోజనాలు షట్టించే ఏర్పాటు చేయాలి, లేదా ఈకంపల్సరి పద్ధతిని రద్దుచేయాలి. అంతేకాని ఈ జై శ్వస పంపించే పద్ధతి పనికిరాదు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచిస్తున్నారా?

No answer.

PUNGANOOR BREED OF CATTLE.

* 44. Q. Sri S. Vemaiah:—Will the Hon. the Minister for Local Administration and Agriculture be pleased to state—

- whether there is a proposal to improve the Punganoor breed of cattle and
- .if so, the cost of the scheme and the stage at which the matter stands ?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi :—

- Yes, Sir.
- The ultimate cost of the scheme is estimated at Rs. 13,400/- non-recurring and Rs. 15,000/- recurring per year. The scheme has already been sanctioned and the animals required are being purchased. Only the site for the farm remains to be selected.

పుంగనూరు జాతి పశువులను అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం విశ్వయంచింది. ప్రారంభంలో రు 13,400 లు ఖర్చుపడతాం. సాలునరికి రు 15,000 లు ఖర్చుచేయడానికి ఏర్పాటుజరిగింది.

Sri T. Lakshminarayana Reddi :—సుంగ నూరు జాతి కాక అలికిరి జాతి కూడా కొన్ని జల్లాలలో ఉచ్చమైగా కూడా త్వయింది. కాన్ని కూడా అభివృద్ధిచేస్తారా?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi :—సభ్యుల సలవళు నూరు అపివంపులు. కాన్ని కూడా అభివృద్ధి చేయడానికి త్వరలో ప్రయత్నాలు చేయాలన్న.

[3rd November 1954]

CO-OPERATIVE SOCIETIES LIQUIDATED IN THE STATE.

* 45. 497 Q. Sri S. Vemaiah.—Will the Hon. the Minister for Planning and Public Health be pleased to state—

- (a) the number of Co-operative Societies liquidated in 1953—54 in the State; and
- (b) the number of Harijan Societies out of them?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—

- (a) 113
- (b) 2

Sri S. Vemaiah :—ఏన్ కార్కాలు తునర్కారించువని ఈ స్టాషన్ టీ
లను liquidate చేశారో సెలవిస్తారా?

Hon. Sri D. Sanjivayya :—ఈ 113 స్టాషన్ టీలలో ఒకొక్క
స్టాషన్ ఏకార్కాలవల్ల liquidate చేయబడి చెప్పాలంకే సాధ్యం
కాదు. అకార్కాలన్నీ కూడా కావాలంకే తెచ్చిస్తాము.

Out of the two Harijan societies, one relates to the Harijan society at Neerupalli, Bhimavaram circle. The affairs of the society were not satisfactory and the panchayatdars and members evinced no interest in its affairs. The registration of the society was therefore cancelled.

The other relates to Pathapudi Field Labour Co-operative Society, Kakinada Circle, whose registration was cancelled in 1954 and the cancellation order took effect from 19-7-1954. The registration of this society was cancelled as the financial position of the society was not satisfactory and there were heavy dues to Government by way of rentals.

Sri R. Siddanna Gowd :—Registration చేసిన societies
కండా, liquidate చేసిన societies సంఖ్య ఎవ్వువా, తక్కువా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ప్రత్యేకంగా ప్రశ్న వేసే
విషయాలు తెచ్చిస్తాము.

Sri Pragada Kotaiah :—ఆంధ్రచేసంలోన్నా చేసేత సహకార
సంఘాలు 350 నంబులు డబ్బులేక నరిగా పనిచేయడంలేదు డబ్బులుచే

3rd November 1954]

ఆలోచన ప్రభుత్వం ఏమైనా చేస్తుందా? మొత్తంగా weavers co-operative movement ను wind up చేస్తుందా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya.—చేసేత పరిశ్రమకు చెసినంత సహాయం ఇంతవరకు ఎవరికి చేయలేదని అనుకుంటున్నాను. ఏమి చేయడంలేదంటే ఏ అర్థంతో చెబుతున్నారో నాకు అర్థంకావడంలేదు.

Sri C. Ramalingaiah:— చేసేత సహకారసంఘాలకు ఇచ్చే డబ్బు దుర్వినియోగం కాకుండా దానికి కావలసిన కటుదిట్లాలు చేస్తా Act ను సవరిస్తారా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—Co-operative Societies Act ను amend చేయాలి అని వున్నది. అందుకు బిల్లుకూడా తయారుగా వున్నది. త్వరలో ప్రవేశపెడతాం.

Sri P. Venkatasubbaiah:—Liquidate అయిన societies లో పరిమితి పూఛి సంఘాలు ఎన్ని? లేనివి ఎన్ని? లేనివాటికి surcharge వసూలు చేస్తారా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ఆ details లేవు. కావాలాఁ తెల్పిస్తాము.

Sri P. Pundarikakshacharlu:—Liquidate అయిన societies లో voluntary లiquidate అయినవి ఎన్ని? ప్రభుత్వ orders వల్ల liquidate అయినవి ఎన్ని?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ఒక్కక్క society ఎండుకు liquidate అయినది; ఎందరు సభ్యులు కోరడంవల్ల liquidate అయింటాయి; ఎన్నింటి విషయంలో ప్రభుత్వం చర్యతీసుకుంది, అనే విషయాలులేవు. కావాలాఁ తెల్పిస్తాము.

Sri K. Ranga Rao :—Societies ను register చేయడంలో ప్రభుత్వం ఒక పాలనీ అనుసరిస్తోందా? కమ్యూనిష్టపార్టీ ప్రభౌవం వున్న సocieties register చేయకూడదని instructions ఇవ్వడంవల్ల

[3rd November 1954]

గుంటూరు జిల్లాలో కొన్ని సాసై టీలు register కాలేదని తెలుసా? అరకంగా instructions ఇచ్చారా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya.—అరకంగా ఏమి instructions ఇవ్వలేదు. అలా ఇచ్చినట్లు తెలియడసే చర్యతీసుకుంటాము.

Sri K. Malakondaiah :—Liquidate అయిన societies లలో అదిఅంధ �societies ఎన్ని?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—రెండవభాగానికి సమాధానం రెండు అని చెప్పాను.

Sri G. Bapanaiah.—కాకినాడ సాసై టీ ప్రభుత్వానికి rentals కట్టకపోవడంవల్ల liquidate చేశాము అన్నారు. ఎంతకట్టాలి? ఎందుచేత కట్టలేకపోయారు?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—Rentals కట్టకపోవడమే ప్రథాన కారణంకాదు. Financial position of the society నుండి బాగాలేదని ప్రాయపడిపుంది. ఎంత ఇవ్వాలి అనేది ప్రాయపడలేదు.

Sri T. Lakshminarayana Reddi :—మద్రాసు రాష్ట్రంలో సహకారోద్యమం పూర్వంనుంచి అభివృద్ధిలో వున్నది. ఇంకా అభివృద్ధి అవసరినికి అవకాశాలు వున్నాయి. Rural societies లో short term loans ఇచ్చేదానిలో ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. Long terms loans పల్లెటూళ్లలో ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచనచేస్తుందా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ప్రస్తుతం short term, and middle term loans మాత్రమే వున్నది. Long term loans Land Mortgage Bank వాట్టు ఇస్తున్నారండా?

Sri Bh. Lakshminarasaraju :—చేసేత పర్మికమల సంఖ్యాలు లోకంలో పరిచేస్తున్నాయి. వాటిని audit చేసేటప్పుడు సాసై టీ థీజా కట్టకపోవడాకషాంగా వుంది. ప్రభుత్వ అర్థులో audit చేసే వ్యాప్తిచేస్తారా?

3rd November 1954]

The Hon. Sri D. Sanjivayya.—ఈ విషయంలో ఇవివరాను నభలో జవాబు చెప్పినట్లు జ్ఞాపకం. Loss టో పనిచేసేవాళ్లి విషయంలో మినహాయింపు చేయడం అవుతుంది.

Sri Bh. Lakshminarasaraju.—మాపాలకొణ్లు ప్రస్తుతిలో loss టో నడుస్తోంది. దాన్ని మినహాయించడానికి ఆలోచన చేస్తారా?

Sri Pragada Kotaiah :—నేను అడిగిదానికి సరిగ్గా సమాధానం చెప్పుకుండా మంత్రిగారు దాటివేసారు. 650 స్థాస్తి టోలో 350 పనిచేయడంలేదు. కాబట్టి వాటికి పెట్టుబడిలో నష్టం కలిగింది. వాటికి సహాయం చేస్తారా?

The Hon. D. Sanjivayya.—దీనికి ఒకటే జవాబు. తాటి చెట్లు ఎక్కువాడికి చేతికందినంతవరకే సహాయం చేస్తారు.

Sri S. Vemayya.—నిన్నటదినం 2 ప్రశ్నలు ఆస్తరు చేయవుండా వాయిదా వేశారు.

Mr. Speaker :—They are posted to the 5th instant; they are not in today's agenda.

Sri G. Latchanna—Point of information. శాసనసభ అరోతారీఖు తరువాత వాయిదావేస్తారని అనుకుంటున్నారు. అదేనో స్ఫైంచేస్తే సభ్యులు తమకార్యక్రమం నిర్ణయించుకోడానికి అవకాశం వుంటుంది.

Mr. Speaker :—అసంగతి రేపు చెబుతాను. రేపుచెబితే చాలగా?

Sri G. Latchanna :—కొంచెం ముందుగా చెబితే ఏమువ అవకాశం వుంటుంది.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—ఉన్నసంగతి యేమి

[3rd November 1954]

టంబీ, సేవనల్ డాచలెస్ మొంట్ కన్నర్నిలు 9, 10 తేదీలలో ఫ్లైట్లలో meet అప్పతుంది. Labour Ministers Conference 12, 13 తేదీలలో జరుగుతుంది. అక్కడక నేను, ముఖ్యమంత్రిగారిని కూడా రమ్మని ప్రార్థిస్తున్నాను.—వారుకూడా రావలసిన అగత్యం వున్నది. సభ్యులవు కూడా వ్యవధి కావాలి కనుక లేదా సమావేశం పూర్తికాగానే శనివారం voting అయిన తరువాత వాయిదా వేసినాని మిశన్‌తా ఒప్పుకుంచే 15 వ తేదీ సమావేశం ...

Mr. Speaker :—అవసరం వ నే.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—దానికి అనుమానం లేదు. అవసరం వస్తుంది. మిశన్‌తా అంగీకరిస్తే గా వ తేదీన వాయిదా వేసి మరల 15 తారీఖున జరిపితే బాగుంటుంది అనుకుంటున్నాను.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—ఆరవతేదీ తరువాత సభ వాయిదా వేయడానికి మాకుయేమా అభ్యంతరంలేదు.

Sri Raja Sagi Suryanarayana Raju :—సెలాఫరు వరకు ఓతులుంచాయికనక డిసెంబరు ఫ్రిట్ వరకు పొడిగిస్తే బాగుంటుంది. అలోచిస్తారా?

Mr. Speaker :—మా ఓతలండి?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :— మిసలషా ఆలోచిస్తాం. రెండురోజులు time ఇంవ్యండి. Urgent bills ఏమయినా తున్నాయేమా తెలియదు. రేపు details చెబుతాను.

Sri Bh. Lakshminarasaraju :—అసంబీ సభ్యులలో ఓతలు ఓసెనారు ఎవరూలేరు.

Mr. Speaker :—ఓతలు అసెర్కు లుంచామా.

3rd November 1954]

Sri D Dasaradharamiah :— ప్రభుత్వ పక్కాల్నో కోతులు కొన్న
వారెవరూ లేదు. కానీ భూస్వాములు, భూస్వాములని ప్రతిపక్ష సభ్యుల్నో
కోతులు కోనేవారున్నారను కుంటాను. వార్కోసం డిసెంబరు 1వ తేదీ వరకు
వాయిదావే స్నేచ్ఛ బాగుంటుందని అనుకుంటున్నాను.

II MOTION EXPRESSING WANT OF CONFIDENCE IN THE MINISTRY

Sri T. Nagi Reddi :—Mr. Speaker, Sir, I move—

“ That, with reference to clause (a) of sub-rule (1) of Rule 48 of the Madras Assembly Rules, leave of the House be granted for making the following motion :

‘ That, in view of the failure of the Government to implement the decision of this House passed on 27th May, 1954, at Waltair, regarding the recommendations of the Ramamurthy Committee Report on Prohibition, this House expresses want of confidence in the Ministry.’ ”

Sri M. Hanumantha Rao :—I second it.

Mr. Speaker :—The hon. Member must ask for the leave of the House.

Sri N. V. L. Narasimha Rao :— ఇక్కడ 3 శీర్మానాలున్నాయి.
అన్ని తెల్కే వటి repetition అన్నటుంది. ముట్టుపెఱదట నాగిరెడ్డిగారిది,
తదువాత లచ్చున్నగాంది, తదువాత పుండరీకాంచూచారిగారిది కి శీర్మానా
యన్నాయి. ఈ 3 కూడా ఒకే మాటల్లో ఉన్నాయి. వదభేదాలు లేదు.
ఈ మాడింటిలో ఒకటి తీసుకుని House యొక్క permission తీసు
కుంటారని తమరు కలవియ్యాలి.

Mr. Speaker :—Not necessary. All the three are put, because, supposing the first motion does not get leave, then I shall go to the second motion. Because the person

[Mr. Speaker]

[3rd November 1954]

who moves for leave of the House is different, the House may be inclined to give him leave. That is why all the three are put. If one is taken, the other two will automatically go.

Sri T. Nagi Reddi —Sir, the very purpose of my moving the resolution is to request for the leave of the House. Anyhow I formally request the House to give me leave to move the motion.

Mr. Speaker :—The question is :

whether the hon. Mover of the resolution has got the leave of the House.

A large number of Members stood up in favour of the motion.

Mr. Speaker :—Leave is granted.

The next motion is the one which stands in the name of Sri Latchanna. I think he can withdraw it.

Sri G. Latchanna :—Chair ల విధేయంగానే ఒక విషయం మనవిచేయ దలమవున్నాను. మొన్న leaders' meeting జరిగిన సందర్భంలో మాత్రికర్ణం అయితేనేం, opposition పక్కాలు అయితేనేం తీర్మానాలు ప్రతిపాదిస్తే అవికూడా వుంచుకోడానికి అవకాశం వుంటుందని. 29 తేదీ నాటి సాయంత్రం అనుమత్తుట్టు నాటు చాలా జ్ఞాపకం, కాగితంయిండ రాసుకోలే దనుండి. ఆట్లుపంటి సందర్భంలో ప్రతిపహిం motions ల move చేసి తరువాత ఏదో ఒక motion మాద వ్యవహరం చేసుకోవచ్చుననే understanding వచ్చివట్టయితే మంచిది. ఆలాంటి understanding వుండో లేనో తమరు శలవిష్ణుంచండి. లేకపోతే withdraw చేసుకోముని చెప్పితే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker :—I fail to see.

3rd November 1954]

Sri N. V. L. Narasimha Rao.—On a point of order, Sir. ఒక మనిషి propose చేసినప్పాడు ఆ మనిషిని ఒట్టికూడా కొంతవర్గాల బలము వస్తుందని మొట్టమొదట తమరు సెలచ్చారు.

Mr. Speaker.—బలము వస్తుందని అనిచేదు. వస్తుండేమోనని అన్నాను.

Sri N. V. L. Narasimha Rao.—వస్తుందని కాదు, రావయ్య నని అన్నారు. అందుచేత, అనలు ఈ సత్యాగ్రహానికి లచ్చన్నగారు...

Mr. Speaker.—I am not concerned with it.

Sri N. V. L. Narasimha Rao :—ముగ్గురి తీర్మానాలు ఒకే విధంగా ఉన్నవని అనుకోండి. అని ఒకే form లో ఉన్నప్పాడు ముగ్గురిని allow చేసి తరువాత మేము వాటియొక్క మంచిచెష్టలు ఆలోచించడానికి వదలిపెట్టితే బాగుంటుండేమోనని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri T. Nagi Reddi :—ఈ proposal బాగానే ఉన్నదని అనుకోంటున్నాను.

Mr. Speaker :—All right move it.

The Hon. Sri T. Viswanatham :—ఏటిలో substance ఉక్కాటి. భాషణాడా దగ్గరగానే ఉన్నది. అందుచేత అసెంబ్లీముండు ఎప్పుడు కూడాను ఏదో ఒక subject తీసుకొన్నప్పాడు రెండవ subject కు వెళ్ళాడానికి ఏ Rule కూడా ఒప్పుకోదు. అది procedure కు విరుద్ధం అవుతుంది. ఇదివరలోకూడ ఏదో ఒకటి move చేసే బాగుంటుందని అనుకొన్నాము. ఒకటి move చేసినప్పుడు, అది dispose కాకమందే రెండవది కూడా move చేస్తానంటే అది కుదికే వ్యవహరం కాదు.

Mr. Speaker :—When the matter is taken up for discussion, I will take only one.

[3rd November 1954]

Sri Pillalamarri Venkateswarlu — ఇప్పుడు మొదట move చేసిన తరువాత, ఏది చర్చలు పెడదాము అనేది రేపు తేలవలసిన విషయము. ఇప్పుడు ఆ విషయపై తొందరెందుకంటాను.

Sri G. Latchanna :—Mr. Speaker, Sir, I move—

“ That, with reference to clause (a) of sub-rule (1) of Rule 48 of the Madras Assembly Rules, leave of the House be granted for making the following motion :

‘ That this Assembly expresses its want of confidence in the Ministry, for they have failed to respect and implement the recommendations of Ramamurthy Committee as decided by the Assembly on 27th May, 1954.’ ”

Sri T. Nagi Reddi :—I second it.

Mr. Speaker :—Has the hon. Member leave of the House to move the motion ?

A large number of members rose up in their seats in favour of the motion.

Mr. Speaker :—Leave is granted. What about the next motion.

Sri P. Pundarikakshacharyulu :—I am not moving it, Sir.

MOTION EXPRESSING DISAPPROVAL OF THE POLICY OF THE MINISTRY.

Mr. Speaker :—What about motions 4 and 5? Are they being pressed?

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—Sir, I beg to move—

“ That, with reference to clause (a) of sub-rule (1) of Rule 48 of the Madras Assembly Rules, leave of the

3rd November 1954] [Sri Pillalamarri Venkateswarlu]

House be granted for making the following motion:-
“That this House hereby disapproves the policy of the Ministry in its failure to implement the resolution passed on the floor of the House on 27th May, 1954, urging the Government to implement Ramamurthy Committee's recommendations forthwith.”

Sri C. Pulla Reddi :—I second it.

Mr. Speaker :—Has the hon. Member the leave of the House?

A large number of persons stood up in favour of the motion.

Mr. Speaker :—Leave is granted.

Sri K. Rajagopala Rao.—ప్రై తీర్మానాలన్ని move చేయిం చారు కనుక నా తీర్మానాన్ని move చేయడంలేదు,

Mr. Speaker :—The matter will come up to-morrow for discussion. Unless hon. Members tell me which of the three motions they are going to move I will select one as I like. It must be done before this evening. Otherwise it will be left to the Speaker.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—అభ్యుత్తా ! ఒక వివయం ఉన్నది. ఇక్కడ మూడు different motions ఉన్నాయి. ఏటని ఒక order లో పెట్టడమనేది కాదు. స్థింట్లో ఏదో ఒకటి select చేయడమనేది కాదు. ఈమూడు motions లో ఏ motion ను press చేయడం అనేది, డేనిని చర్చకు పెట్టడమనే హక్కు—motion ను move చేసినటు వంటి వారికి ఉన్నది.

Mr. Speaker :—That is why I said, you decide between yourselves and give me one motion; otherwise I will select one. The Chair can do it.

3rd November 1954]

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi.—వారు ఏదో circum-
vent చేయాలని చూస్తున్నారు. మొదట move చేయమనండి. తరు
వాత ఎట్టుకు పెట్టినితరువాత చూస్తుండామని అన్నారు. కనుక
మిారు దీనిని జాగ్రత్తగా చూస్తే తప్ప, వాళ్ళతో ప్రమాదంగా ఉండే
టుట్టున్నది. (నప్పు)

III. DISCUSSION ON THE GOVERNOR'S ADDRESS.

Mr. Speaker :—We will now resume discussion on the Governor's address. In this respect I want to tell the House there are some four or five members who have given their names, whom I cannot call, because there is no time, and also because most hon. Members are in the habit of not sending their names even on the first day. With reference to that I may remind hon. Members that those who have sent their names even on the first day were allotted time spread over all the three days. So when from the second day onwards members began sending in names I am not able to give them a chance. Hereafter it is better all the names are sent even on the first day so that we can allot time. I am very sorry I could not give a chance to three or four members.

Sri T. Lakshminarayana Reddi :—Even on the first day I have sent my name; and still I do not get a chance to speak.

Mr. Speaker :—Even that cannot be a reason.

Sri T. Lakshminarayana Reddi :—Can I take 20 minutes on the no-confidence motion?

Mr. Speaker :—Whether it is twenty minutes or no minutes, it will be decided when that time comes.

3rd November 1954]

The Hon. Sri K. Koti Reddi:—ఆఖ్యాతా! గవర్నరుగాడి address పైన అభివందన తీర్మానమను నేను support చేస్తూ, నా Department కు సంబంధించిన విషయాలు గురించి, అన్నిటిపై రకాకపోయినా, కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలపైన చెప్పదలచు కొన్నాను. ముఖ్యంగా బంజరుభూముల పంచం విషయం ఒకటి. రెండవది ఈనాంరైతుల విషయం. ఈ రెండు విషయాలు ఎక్కువగా చర్చకు వచ్చాయి. బంజరు భూముల విషయంలో ప్రభుత్వము తగినంత శ్రద్ధ తీసుకొంటూ యున్నదని నేను చెప్పాతున్నాను. అసెంబ్లీలో దీని విషయమై తీర్మానం pass అయింది. ఈ అసెంబ్లీ తీర్మానం pass కాకమనువే ఈ బంజరు భూముల గురించి ప్రభుత్వము అంతా ఆలోచించి తప్పకుండా శీత్రమైనంత త్వరలో బంజరు భూములను బీదలవు ఇవ్వ వలెననే తీర్మానం చేసుకొన్నది.

అప్పటి సందర్భంలో మార్కెట్లు రేటుపై వెత్తెక్కి, ఆ వెలను వసూలుచేసి భూమిని యిస్తున్నాము. ఆ విషయము కూడా Cabinet లో ఆలోచించి తప్పకుండా బీదలకిచ్చే సందర్భంలో వారికి ఉచితంగా కూడా యివ్వవలయునుకున్నాము. R.O.పేరు భూములను సాకులోకి తీసుకురావడానికి, కావలసినదంతా ఏర్పాటు చేసుకొడానికి, నీటి పారుదలను కల్పించేదానికి దాదావు 90 లక్షలుకుపైన ఈ ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టియుచూ బీదలకు ఈ భూములను యిస్తున్నాము కాబట్టి వారి వద్దనుంచి ఏమో వసూలు చేయకూడదనుకున్నాము. అదేఫంగా G.O. కూడా ఇఱకి చేశాము. ఏదో కొంతమంది రాజకీయ బాధితులవు కొన్ని భూములను యిస్తున్నాయని చెప్పి పెద్ద గగ్గెలు పెడుతున్నారు. సత్యగ్రహణం అని దీనికూడా పేరుపెట్టి జరుపుతున్నారు. సత్యగ్రహణలు జైలు లుకు పోయిన తియవాత జైలులోనుంచి వారిని విసువవలసిందిగా వారి తరఫున ఏర్పడు లోర్డాండెంట్సు. ఇటువంటివి ప్రతిదినం తంతులు, కాబులికూడా మార్కెట్లునున్నాయి. వారి తరఫున ఏకో కొంతమండ చేసినారు, కేడలు తాతిఫరిగా కైలుకు ప్రశ్నలు కొంతమండ అశ్రయితించ్చార్థి, పెద్దల వలక్కుచేస్తున్నారు.

[3rd November 1954]

An Hon. Member:—చర్యలతోటీ !

The Hon. Sri K. Koti Reddi.—చర్యలతోకూడాను, - వేదలు పాశం జై లుకు వెడుతున్నారు. అది కొంచెం సంతాపకరమైన విషయమే. ఏదైనా ఒక నేరంచేస్తే ఆ నేరమును విచారించి తిక్షువేసి, జై లుకు పంపించవలసిన అవసరము ప్రభుత్వానికిఉంది. ఏ వ్యవస్థాముతో వారు నేరం చేసినా, జై లుకు పంపడం పరిపాలనయొక్క విధి. ఆ విధిని నెర వేర్పుకోకుండా తీరదు. అలాగే చెస్తున్నాము. రాజకీయ బాధితులకు ఏ కొద్దిమందికో కొంత భూమిని యివ్వడంతోనే వేదలకు జూ త్రిగా భూమిలేకుండా పోతుందా? రాజకీయ బాధితులకు భూములు యివ్వడం ఈ ప్రభుత్వమేకాదు, హిందూ ప్రభుత్వాలు, మహామృదీయ ప్రభుత్వాలు, ఈ దేశంలో సాంప్రదాయంగా ప్రభుత్వానికి సహాయంచేసినటు వంటి సందర్భంలో భూములు యిస్తావచ్చారు. ఈ దేశంలోనేకాదు, నాతు తెలిసినంతగా England దేశంలో కూడా మొట్టమొదట Norman conquest, అంటే 11వ శతాబ్దంలో French వాట్లు వచ్చి ఆదేశాస్త్రి సంపాదించినపుడు, ప్రభుత్వానికి సహాయం చేసినటువంటి military leaders అందరికొడా ఆ England దేశంలో ఉన్న వారందరికి వంచి చెట్టారు. డానియుక్క— ఫలితముగానే మనదేశములోకూడా ఒకవ్యాపు జిఫోందారీ system ఏర్పడుతోంది. ఇప్పుడు మన దేశంలో హేము రాజకీయ బాధితులకు యిచ్చేటమువంటి భూములున్నవే, వాటిని దేశ స్వాతంత్ర్యమున్నకి పాటుపడినటువంటి కొంతమందికి యివ్వడంలో ఎలాంటి తప్పులేదని మనస్సున్నారిగా నేను మిషనరుల చెప్పున్నాను. ఈ రాజకీయ బాధితులు ఎవరూ మాకు భూములు ఇమ్మాని కోరలేదు. రాజకీయ బాధితులలో అనేకమంది వేదలు వారికుండి ఆస్థలనుకూడా పోగొట్టుకొని దేశ స్వాతంత్ర్యాన్ని పాటుపడినటువంటి వారికి కొంతవరకు సహాయం చేయడాలో ఎలాంటి తప్పు లేదనటున్నాము. ఆ ప్రకారం, వారికి కొన్ని కూసుటయిచ్చాం. ఒకవ్యాపు కొన్ని కారణాలవల్ల ఆ యివ్వడంలో అన్ని కూసుటయ్యామ్మి కిన్ని హిరపాట్లు ఉండి ఉండవచ్చు. ప్రజలలో కొంత

3rd November 1954]

[Sri K. Koti Reddi]

మంది భూమికావాలని కోరేటటువంటి వారుకూడా రాజకీయ బాధితులకు భూములను యిన్నే తమకు తక్కువై పోతుందేమోననే అభిప్రాయంతో agitation జరిపి ఉండవచ్చు. ఆ కారణాలవల్ల Government అని నిలుపుదల చేశారు. మేము వచ్చినతరువాత ఈ మధ్య చేసినటువంటి G. O. ను, ఆచరణలో పెట్టవలసిన అవసరం లేదనిచెప్పి కొన్ని మార్పులలో రాజకీయ బాధితులకు భూములను ఇచ్చేదానికి తీర్చా నించాము. ముఖ్యమైన విషయం ఒకటిమాత్రం మిారు గమనించవలసి ఉంది. ప్రభుత్వం చెప్పినమాట జరుపులోవలసినటువంటి న్యాయంకూడా వుంది. కొంతమంది రాజకీయ బాధితులకు భూమి వస్తుందని చెప్పి అటువంటి సుదర్శన్లలో వారికి provisional assignment చేసినపుడు ఎవ్వరైనా బీడ శివాజమాదారు ఉంచే ఆ శివాయిజమాదారులను ఆ భూములనుంచి తొలగించడం బాగాలేదని G. O. లో provision చేశాము. అటువంటి రాజకీయ బాధితులకు శివాయిజమాదార్ల స్వాధినంలో లేనటువంటి భూములు ఏవైనా యివ్వాలనుకున్నాము. అది ఒకటి మాత్రం understand చేసుకోవాలి. శివాయిజమాదార్ల అనగా కి ఎకరాల కృషికి, 2కి ఎకరాలతరి, లేనటువంటి శివాయిజమాదార్లని ఈ G. O. ప్రకారం ఒప్పుదల చేస్తాము. అనగా భాగ్యపంతులుగా ఉండి భూములను ఆక్రమించిన శివాయిజమాదార్లను తొలగించాలని ఒప్పుతున్నాము. ఆ విధంగా తొలగించడానికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. పెద శివాయిజమాదార్ల ఎవ్వరైనా ఉంచే వారిని తొలగించడం లేదు అని సమ్మిపించాము. ఇప్పుడుకూడా స్ఫుర్పరుస్తున్నాను. ఆ కారణాలవల్ల ఇప్పుడు కూడా ఈ provisional assignment చేసిన తరువాత కొంతమంది భూమిని ఆక్రమించారు. న్యాయంగా provisional assignment ఎప్పుడు చేశామో ఆభూమి రాజకీయ బాధితులడే అనే విషయాన్ని గమనించాలి. అట్లా గమనించుకుండా కొండరు దుర్మార్గంగానో, సన్మార్గంగానో తమకు కావాలనే ఆభిప్రాయంలో రాజకీయ బాధితులకు యిచ్చిన భూమిని ఆక్రమించినట్టును. ఆ భూములనుంచి వారిని తొలగించి ఆ భూమిని

[Sri K. Koti Reddi]

[3rd November 1954]

provisional assignment యాచ్చిన రాజకీయ బాధితులకు యస్తా
మని మనవిచేస్తున్నాను.

(At this stage the Deputy Speaker occupied the Chair)

కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో కోర్టు తీర్మానం ప్రకారం ఎస్టైన్
చేయవలసిఉంటుంది. ముఖ్యంగా వేదశివాయజమాదారులకు ప్రావిజనల్గా
ఎస్టైన్ చేసిన తేదీకి ఆ భూములు అతని ఆక్రమణాలో ఉంటే అతన్ని
మాత్రం తొలగించరు. (Interruption) కరణం లెక్కలు ఎంతవరకు
నమ్మకుండా ఉండవలనో మారుచేపే మాటలుకూడా అంతవరకు నమ్మ
కుండా ఉండాలనుకుంటాను. కాబట్టి, ప్రభుత్వం ఏదో ఒక ప్రాతమూల
కంగా ఉండే ఆధారాన్ని నమ్మకపోతే లాభంలేదు. దీనికోసం ఒకోక్కో
కేసులో విచారణ జరపాలంటే సాధ్యంకాదు. దానికి అంత్యంకూడా
ఉండదు. అయినా అటువంటి పొరపాట్లు బరిగి ఉండవని నా నమ్మకం. ఒక
వేళ ఏదైనా చేసిఉంటే విచారణ చేసేదానికి ప్రయత్నిస్తాం. కాని
అటువంటిది జరగడని నా నమ్మకం. బీదవారికి భూములు ఇస్తే
మాత ఆక్రేపణ లేదు, భూస్వాములకు కూడా భూములు ఇవ్వడం
స్వాయంకాదని కొంతమంది చెప్పారు. కాని, నేను ఇదివరకే
చెప్పాను. ఈ రాజకీయ బాధితులకు భూములు ఇవ్వడం వేదవాళ్లనికాదు;
దేశ స్వాతంత్ర్యంలోసం పాటువడ్డారు కాబట్టి వారికి భూమి ఇస్తున్నాము.
అందువల్ల దీనిలో వేదవాడు భాగ్యవంతుడనే విచక్షణమాత్రం లేదు. ఈ
రాజకీయ బాధితులలో పొచ్చుగా వేదవాళ్లే ఉన్నారని నేను చెప్పగలను.
భూసంస్కరణలు వస్తున్నాయి కాబట్టి మనమంతాకూడా చాలా భూములు
ఉన్నవాళ్లను ఆవచ్చు. అంతవరకు మారు కొంచెం షషిషప్టవచ్చు. మిం
యిఱక్క భూసంస్కరణలైన మింకే నమ్మకం లేదనికుంటాను. అందు
చేత ప్రతిసారి భూస్వాములు, భూస్వాములు అంటూంటారు. ఈ విష
యాటిలో మేఘు పొరపాటు చేయలేదు. బీదలకు భూములు ఇస్తాం అట చేస్తే
మాత ఇచ్చే భూములు నిజానికి ఏమింట్రు; అన్ని
ప్రాంతాలల్లప్రాంతాలని చెప్పారు, పోతే పూర్వా చేరేయమాట పూర్వమే

3rd November 1954]

[Sri K. Koti Reddi]

అయితే ఎందుకు అలా చేయవలసివచ్చింది ? పోరంబోకు భూములంచే ఏమిటి ? ప్రజలందరికి గ్రామం అంతటికి ఉపయోగపడే భూములని దాని ఆర్థిం. ఇప్పుడు ఈ చెరువు పోరంబోకు భూములు ఉన్నాయి అనుకోండి. చెరువు, చెరువుతట్టు, చెరువులో నీట్లు ఉపయోగపడతాయి. ఈ చెరువు repair చేసే కొంత సాగుబడి అవుతుంది. అయినా ఈ చేంక్ పోరంబోకులు ఎప్పుడూకూడా ఎవరికి ఇవ్వకూడదని అనుకున్నాం. అదేవిధంగా కూడా చేయవలసివచ్చింది. వీటిలో ఆక్షేపణకర్తున చేంక్ బెడ్స్ ఉన్నాయి. అని fore shore of tank beds. వీటిని గురించి ఇదివరకే చెప్పాను. ఇప్పుడు హెచ్చుగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. ఇప్పుడు ప్రతివహంవారే కాక అన్ని పణ్ణోలవారూ కూడ ఈ ఇప్రిగేమ్ చేంక్స్ను రిపేర్ చేయాలని అంటున్నారు. అనేక సంవత్సరములనుండి అని రిపేర్ లేకుండా ఉన్నాయని తెలుసు. ఒక్కొక్క తాలూకాలో ఒక్కొక్క జిల్లాలో ఎన్నో వందల,- వేల చెరువులు రిపేర్ కాక అట్లా పడి ఉన్నాయి. వీటిని గురించి చాలా శ్రద్ధతీసుకొని ఎంత ఖర్చు అయినా ఈ చేంక్సు అన్ని రిపేర్ చేద్దామని ఉద్దేశ్యం. కాబట్టి ఈ చెరువులను అనుకొని ఉన్న భూములను ఇస్తే, తరువాత వాటిని అభివృద్ధి చేసినట్టుతే ఆ భూములను మళ్లీ ప్రభుత్వం కొనుకోక్కేవలసి వస్తుంది. అందువల్ల అది అట్లా చేయవలసి వచ్చింది.

ఇక సేటిల్ స్ట్రోంస్, ముఖ్యంగా డెల్టా ఏరియాలలో వశ్వవులు తిరిగేందుకు అట్లా ఉండవియ్యండి, మేండుకట్లా ఉండవియ్యండి, కసీసం ఉంరిబయటుపోతే నిలిచే దానికిష్ణాడా మీలు లేకుండా ఉండి. ముఖ్యంగా డెల్టా ప్రదేశంలోను, మగాచీ ప్రదేశంలోను, ల్యాక్ కాటన్ ప్రదేశంలోను ఆ విధంగా ఉన్నాయి. అది నాకు తెలుసు. కైట్ గోదావరిలో ఒక కౌన్సిలాడగ్గరకు వచ్చింది. అది ఆ ఉండికి పూర్వంనుంచి సేటిల్ స్ట్రోం. ఆ భూమిని ఎవరికి ఇవ్వమని క్రింది ఉద్దేశ్యాగ్నులు నా దగ్గరకు చంచించారు. అటి సేసుచూచి ఇవ్వడానికి మీలులేదు, వశ్వవులు తిరిగేదానికి మీలుతేపోయాయి నిలిచేచానిక్కునా ఉండాలని చెప్పాను. ఆ విధంగా అటి కోట్ల ఉంది.

[Sri K. Koti Reddi]

[3rd November 1954]

ఇక గ్రేజింగ్ లేండ్సు ఉన్నాయి. ఈ భూములన్నీ కూడా ఎస్టైన్ అయిపోయినాయి అనుకుంటాను. అయినప్పటికే పశువుల మేతకోసం కొద్దిప్రదేశం పెట్టడానికి వీలుంచే ప్రయత్నం చేస్తాం. చాలాచోట్ట వీలుండదు.

అదే విధంగా గ్రామాల ప్రక్కనే గవర్నర్మెంట్ స్టోర్సంలో ఉన్న భూములు ఉన్నాయి. గ్రామాలు పెరిగి జనసంఖ్య అభివృద్ధి అవుతున్నది. సూక్ష్మలుకో, లేక నేపే గ్రాండ్ కో లేక రిడింగ్ రూమ్సో లేకపోతే దేనికై నప్పటికి ఉరికి సమాపంలో ఉండే కొంత భూమిని గవర్నర్ మెంట్ స్టోర్సంలో పెట్టుకొని ఉండకపోయినట్లయితే రేవు ఇబ్బంది వస్తుంది. ఆ విధంగా అవికూడా రిజర్వ్ చేయవలసివచ్చింది.

సరే, పోర్టు లిఫిట్స్, కన్టాన్ మెంట్స్ అన్నికూడా గవర్నర్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారి ఇప్పటికారం చేయవలసివచ్చింది. ఆ ప్రకారం చేశాం.

డొంకలు, దోషలూతూడా కావాలని చెప్పుతున్నారు. కెనాల్ పోరం శోకులను ఇవ్వడంవల్ల కెనాలును హౌచ్చు చేయటానికి లేదు; కెనాల్ వెంబడి పోవటానికి లేదు. డొంకలను ఆక్రమించుకొన్నటువంటి సందర్భంలో అనేక అజ్ఞలు వస్తున్నాయి. ఇవస్తీ పూర్వంనుంచి ఉన్నవే. ఇచ్చి ఇవ్వటానికి వీలుండదు. ఇస్తే ఆపూర్వ ప్రజలు అందరికీకూడా కష్టం వస్తుంది. కాబట్టి ఆ ప్రకారం చేయవలసి వచ్చింది. ఆ లిస్టులన్నీ అటువంటివే. అయితే దానికి ఒకటిచెప్పాం. ఈ దినం ఆక్రేషణలేకుండా ఉండి నిదానం మిాద ఆక్రేషణరమ్మెనటువంటి సందర్భాలుకూడా ఉంటాయి. అటువంటి వాటిని ఇవ్వడు లీప్సీకి ఇవ్వివచ్చునని ఉంది. కొలుకూడా హౌచ్చుగా వస్తుాలు చేయకూడదు. లేయడ రెవెన్యూ ఇతర పొలాలకు ఏ విధంగా ఎపేస్ చేస్తున్నారో ఆ ప్రకారం ఎసెన్ చేయవచ్చునని ఉంది. మాటకే అనుకోండి, ఆఖరికి కేంక డెండ్ ఉంది. దాన్ని రిపేర్ చేయుటకుగాని, అణ్ణుపై చేసేదానికిగాని ప్రభుత్వం నాలుగు సంవర్ధనముల వరకూ నీటి చేయిపేపచ్చు. ఈవేళ చేయలేకపోతే రేవుకూడా చేయలేదూ?

3rd November 1954]

[Sri K. Koti Reddi]

అందువల్ల అటువంటి సందర్భంలో ఈ దినం వాటిని పూర్తిగా ప్రాపోబిక్
చేసేందులు లీజ్ కై నా ఇవ్వవచ్చని చేశాం.

ఈక ప్రాజెక్టుల విషయం. ప్రాజెక్టుల విషయంలోకూడా కొన్ని
భూమిలు ఇవ్వకూడదని ఆటంకం చేశాం. అది వాస్తవమే. ఇప్పుడు
సందిహండ ప్రాజెక్టు ఉందననోండి. చిన్న పెద్ద ప్రాజెక్టులు అనేకం
ఉన్నాయి. ఏటికి సంబంధించిన పెద్ద కాలవలకు, చిన్న కాలవలకు, థాన
ల్సుకు భూమిలు కావలసివున్నాయి. ఇప్పుడు జిరల్గా ఏదో ఎట్లిమేట్
వేసినా, ఫలానా చోటునుంచి ఫలానా చోటువలకు వేయవలనని ప్రిలిము
నెరి ఎట్లిమేట్ను ఉన్నప్పటికి, డిపెయ్లెంట్గా వర్క్‌టెంపు వచ్చినప్పుడు వీట్లు
వర్ట్‌చేసిన ప్రకారం జరుగుతుందని అనుకోడానికి వీలులేదు. కొంత జీవియే
మనకూడా కావలసిన సందర్భాలు చాలా ఉన్నాయి. అటువంటి సంద
ర్భంలో ఈ భూమిలన్నీ ఇస్తే, రేవు కాలవలకు భూమిలు కావాలంటే
అవి తిరిగి వీళ్ల దగ్గరనుంచి కొనుకోక్కువలసి వస్తుంది. అంతేకాదు.
ఇప్పుడు చాలా విలువ కలిగిన భూమిలన్నీ వీళ్లకు ఇస్తే ఈ ప్రాజెక్టు
ఎట్లిసేట్ను చాలా పొచ్చు అప్పతాయి. ఏదైనప్పటికే గవర్నర్
మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారుకూడా మనకు అప్పులు ఇస్తారో
ఇప్పుడో అనేదికూడా ఒకటి ఉండనుకుంటాను. అదికూడా మనం గమనించ
లేదు.

అమ్ముకునే హత్కు లేదుకదా, తీసుకునే హత్కులేదు. యాఁ
ప్రాజెక్టులలో వుండే భూమిలు గవర్నర్ మెంటుకు కావలసివున్నే, గవర్నర్ మెంటు
తీసుకొని public purposes కు వుపయోగించవచ్చు. అది తేథం.
Heritable right వున్నప్పుడు, అమ్ముకొనే వంశచారంపర్యాహక్కు
లుస్తుంది. అటువంటి సందర్భాలలో assessment యొత్త పుటుగదో ఆ
పెట్తానికి lease చేయవచ్చునని తీర్మానం చేశాము. ఆ ప్రకా
రంగా G. O. కెల్లి పుటుంది. ఈ విధంగా తీర్మానం చేశాము, కాబట్టి,
అంధభూతి గొప్ప లొంగర యొమ్మి పుండు.

[Sri K. Koti Reddi]

[3rd November 1954]

ఇవ్వాడు estates విషయంలో చాలా తకరాలు వున్నాయి. ఫలానా భూమి రైతుదా? లేక Government కు వస్తుందా? అనిచెప్పి తగ్గులు వున్నాయనకోండి. ఇదంతా పరిశీలన చేసి, అది government కు కావలసినదా? లేక ryot కు ఇవ్వివలసినదా? రైతువు పట్టాయిచ్చే దానికి వీలుంటుందా? అనే అన్ని సందర్భాలలో Settlement Officer నిర్ణయించవలసి ఉన్నది. అనేక estates survey కాలేదు. Survey అయిన తరువాతకూడా Settlement Officers యాది రైతుదా? లేక గవర్నర్ మొంటుదా? అనే తీర్చానం చేసుకోవలసి వస్తుంది. అటువంటి సందర్భాలలో ఫ్రానీకంగా యిభ్యందులు వుంటే వుండవచ్చు. అందుకు కూడా నేను instructions ఇచ్చినాను. మౌచ్చుగా plots వుండేచోటు, మనం యిచ్చేదానికి వీలుంటే, యాదినం survey కాకుండా వుంటే, యితర యిభ్యందులు యితర తకరాలు, అనగా, రైతుకు గవర్నర్ మొంటుకు తకరాలు శున్న భూములేమైనా వుంటే, అదీకూడా survey చేసి, చేదలకు యివ్వేదలుచుకున్నాం. ఆ విధంగా instructions పంచించినాము. దీని విషయంలో యేమిగా చిక్కురాదు. చిక్కు యొక్కడ వస్తుందంటే, గవర్నర్ మొంటుకు, రైతుకు,— రైతునాది అనటం. గవర్నర్ మొంటుమో మాణి అనటం, ఆ చిక్కు పరిష్కారం అయ్యింత వరకూ, రెండవ వారికి యిచ్చే వీలువుండదు. అటువంటి సందర్భాలలో చిక్కుగాని, తక్కిన భూములను సాధ్యమైనంత త్వరలో యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేసాం.

An hon. Member:—Survey, settlement కూడా, లోగడ అయిపోయి నటువంటిది, కొంతవరకూ సరియైన పద్ధతులలో లేనటువంటిది విజయనగరం estate లోవి, యివ్వడానికి పున్న ఆటంకం యేమిటి?

The Hon. Sri K. Koti Reddi:—నర్సే అయివున్నా కూడా, గవర్నర్ మొంటుకూ, రైతుకూ, తగ్గాడాటు వున్నాయి. రైతు నాటి అటువంటు, గవర్నర్ మొంటు మాణి, అందారు. ఇటువంటి సందర్భాలలో Settlement Officer కు అధికారం వుస్తుది. Settlement Officer

3rd November 1954]

[Shri K. Koti Reddi]

నుంచి, tribunals కు appeal వుంటంది. గవర్నర్ మొట్టం గ్రామ లయే యెవ్వగలం. తైత్తిఫూము అయితే యిచ్చేదాసీకి ఏం కు. నైపు ఫూమూరి గవర్నర్ మొట్టం ఫూమూరి అని రెచ్చాలు సచ్చిసప్పుడు, ఇచ్చి వరి పూర్వం అదేంతవరకూ, బీదలకి కూడా యెవ్వెదాసీకి ఏం ప్రాపణము. పరిపూర్వం అయిన తరువాత, తప్పకుండా బీదలకి యెవ్వెవచ్చు.

కొల్లేరు విషయం అనేకమంటకి తెలియకుండా పోవచ్చు. కొల్లేరు సరస్వతి అంటారు. సరస్వతి అంటే నాకు అర్థంకాలేదు. ఒకప్పుడు రైల్ ప్యాడు యెప్పుడో జాగ్రథి (Geography) లో చదువుకొన్నాను. వర్షపు సీరు, చుట్టుపట్లునుంచివచ్చే మురుగులేదు ఒక పల్లపు ప్రదేశంలో చేరడం వల్ల అది సరస్వతి అయివుండవచ్చు.

గట్టుకు యింకొక ప్రక్కనపున్న భాగంలో engines పెట్టి కిట్ట పైకి సిఫ్టుతోడి అక్కడ పైరుపెట్టి, ఆ నీళ్ళనే తిరుగ పైరులకు కావలసినంత వువయోగించి కొల్లేరు ప్రాంతంలో పంటలు పండించబడుతున్నాయి. Engine పెట్టి, మరి యీ నీళ్ళను తీసి వేకే వేయకండా అక్కడ పైరు పండించానికి మార్గంలేదు. ఏదో కొన్ని చోట్ల వుష్టుది. నేను ఒకటి చూచాను. అట్టాంటివోట్ల యేమిా యిబ్బంది లేదు. కొంత మంది కొద్దిగా యెకరా, అర్ధయెకరాపు, గొట్టాలమోస్తరు పెట్టుకొని ఆ గొట్టాలతో లోడి, ఆ ప్రకారం సాగుచేసుకొంటున్నారు. అటువంటి దానికి యేమిా యిబ్బందిలేదు. అటువంటి దానికి యెవ్వుమా యేమిా అటంకం పెట్టలేదు. పోయిన సంవత్సరము నేను ఒక చోట్టికి, స్వింతంగా పోయినాను, ఆ పూర్విపేరు మరచిపోయినాను. అది ఏలారుకు 4, 5 మైళ్ళ దూరంలోనుంది. శ్రీ మాగంటి సేతారామదాను, Ex-M. L. C. దానిని సాగుచేస్తూ వదినారు. ఆయన 100, 150 యెకరాలకు పైననే engines పెట్టి, పైరు చేస్తూ వదినాడు. పైరు చేస్తూ వస్తే September, October ఆఖరుకు నాడగ్గరశువుచ్చి యీ సంవత్సరము తనకే యాయవలెన్నాడు. ఇంతలోపలనే, యీ

[Sri K. Koti Reddi]

[3rd November 1954]

engine దార్ల కే కాకుండా Field Labour Co-operative Societies కు యైస్ట్ బాగుంటుండని ఒకటి రెండు complaints వచ్చినవి. ఇటువంటి సందర్భాలలో వీరంతా చేసుకోలేరా? ఇతడికి యివ్వహచ్చునా? అని కూడ ఆలోచించి, నేను స్వింతంగాపోయి, పీళ్లంతా నిర్వహించ గలరా? చేసుకోగలరా? అని విచారించు టకు ఆ దోటుకు పోయాను. నేను కొల్లేరు ప్రాంతానికి పోయి నష్టవడు, అనేకమంది యింజనుదార్లు వచ్చినారు. నేను స్వప్తంగా చెప్పినాను. వాళ్ళంతాకూడా, “మేము యెంతో డబ్బు ఖర్చు పెట్టినాను. engines పెట్టుకున్నాం. ఈ విధంగా చేస్తే యెట్లాగ?” అని అన్నారు. Field Labour Co-operative Society వాళ్లు engines తీసుకువచ్చి పెట్టి, అది మేము నిర్వహించుకొంటాము” అని అంటే, మిాకు యిచ్చేందుకు కాదు, మిారు ఎంత స్వపోయినా నాకే.” అని వాళ్లముందర నేను స్వప్తంగా చెప్పినాను. Collector ను పిలిపించి, అదే విధంగా చెప్పాను. భూస్వాములకు, యింజనుదార్లకు సహాయం చేయాలని నౌకు యొప్పుడూ వుండదు. నా colleague గా వుండే శ్రీ సీతారామ దాసుకు అయినా యివ్వకుండా పోతే యొవ్వరో తెలియనటువంటి యింజనుదార్లకు సహాయం యస్తానని మిారు అనుకోకూడదు. అయితే ఒకటిమాత్రం చెప్పినారు. వాళ్లు మేము engines తీసుకువస్తాము loans యివ్వమన్నారు. Engines తీసుకువచ్చే దానికి మాకుండే పరిస్థితులలో loans యివ్వకుండా పోతేపోవచ్చు. ఆ కొల్లేరు భూములలో పంట పండితేతప్పు, పంట పండకుండా పోతే వాళ్లు గవర్నరు మొటుకు ఒక దమ్మిడ్డికూడా యివ్వలేదు. అయితే భూమి యివ్వవలసిందని instructions యిచ్చినాను. Collector చాలా sympathetic గానే చున్నారు. అంతకంటే, ఆ విషయం గురించి, నౌకు యొలూంటి అటంకంలేదు.

Sri P. Venkata Siviah :—మిారు చెప్పటం కాదు.

3rd November 1954]

The Hon. Sri K. Koti Reddi.—అప్పనయ్య, మాత్రచేమిందేదు. అందులో Field Labour Co-operative Society లుజను పెట్టుకొని, సాగుచేసుకొనే విషయంలోనే యివ్వమనాన్ని. Engine పెట్టుకొని, సాగు చేసుకొనకపోతే, Government రష్టవడవలసి వస్తుంది. ఇవ్వాళ యెవహా సాగు చేయకపోతే, సమైతమేనా మిాకు ?

Sri G. Bapanayya.—వ్యాఖ్య కైతులు అంతా పది యింజన్లు పెట్టుకొని, సాగు చేసుకొంటామని assurance యిన్నా, Collector కూమాకూ petitions పెట్టుకున్నారు. (interruption)

The Hon. Sri K. Koti Reddi.—Assurances ప్రకారం జరిగే నమ్రకం వుంటే, తప్పకుండా మిాకేయిచ్చి వుండును. Collector చేయలేదని చెప్పి నాకేమైనా చెప్పినారా ? మిా petitions వచ్చి రెండు నెలలైన నది. ఆయనకు పంచించినాము. Definite గా ఆయనకు instructions ఇచ్చినాము. ఆ ప్రకారంగా ఆయన చెస్తాడని నా నమ్రకం. అట్లా జరువకపోతే. యేదో లోపంవున్నది. Field Labour Co-operative Society కి శక్తి లేకపోవటమే కాని, గవర్నర్ మెంటు తప్ప యా విషయంలో యేమిందేదు. మేమైనా హాచ్చుగా కోరినామా ? వాత్మేమైనా హాచ్చుగా యిస్తామన్నారా ? మిారు హాచ్చుగా యివ్వచే. మిాయి యిచ్చినాకూడా, assessment తప్ప, మరి అంతకంటె హాచ్చుగా వస్తూ లు చేయటం లేదు. భూములను బీడులుగా పెట్టడం న్యాయంకాదు. శక్తిపుంటు, మిారు చేసుకోవలసిందే. Engines, పెద్ద, పెద్ద యింజన్లు పెట్టుకుంటేకాని, సాగుకాదు. అది ఒక్కటే వచ్చేలోపం. ఈ సంవత్సరం జరిగింది. వచ్చే సంవత్సరం చేయండి.

Lanka Lands విషయం ఒకటి. Lanka lands అంటు ఒకవ్వడు నాకేమిందే తెలియనుండా వున్నది. ఏటి అభివృద్ధికి పూర్వము నుంచి గవర్నర్ మెంటు ఒక పద్ధతిని అవలంబిస్తున్నారు. శాశ్వతంగా పట్టు

[Sri K. Koti Reddi]

[3rd November 1954]

లిచ్చిన లంకా లాండును కొన్ని వుడవచ్చును. అని ఎప్పటికీకూడా ముగిపోన్న. కొన్ని లంకలు మాత్రము యా దినము వుంచే శేత్ర వుడవు. కొత్తగా వచ్చేలంకలు కొట్టుకొనిపోయి యింకోకచోట లంకలు వేస్తాయి. ఇఱువంటి లంకలకు గవర్నర్ మెంటు సామాన్యమైన పద్ధతి అవలంబించాల్సి వచ్చింది. ఇది వరకు వేలామువేసి కొలుకు యస్తన్న సందర్భాలలో మూడు సంవత్సరాల యావరేజి తీసుకొని ఆ మెత్తముకు ఈ థీల్సు లేబరు కో ఆవరేటిష్యూ స్టోర్స్కి ఇచ్చేట్ల యితే వారికే మూడు సంవత్సరాలపాటు యివ్వాలని చెప్పాము. బీదలుగా వుండేవార్టుకు యివ్వాలనేది చాల దినాలనుంచి వస్తున్న పద్ధతి. ఆ పద్ధతి ప్రకారము ఈ సంవత్సరము కూడా చేయమన్నాము. అనేక మంది చేస్తున్నారు. ఇంతేకాదు. ఈ సంవత్సరము ఎంతో రెమిషను యిచ్చాము. పోయినసారి పెద్ద పెద్ద వరదలు వచ్చినవి. అందులో ఎక్కువగా నష్టవడ్డారు. తహసీల్లారులు, డిప్యూటీ కలక్టరులు చేసినది పై వరకు ఏ లంకలుకాని నష్టవడ్డాయని రికమండుచేస్తే రెమిషను యిచ్చాము. ఇది వరకు వేలాలుపెట్టి మూడు సంవత్సరాలు యస్తూ వచ్చారు. ఒకవేళ థీల్సు లేబరు కో ఆవరేటిష్యూలు చేసుకోడానికి పీలులేకుండా మిారు వేలాలు పెట్టవలసివస్తే ఒక సంవత్సరముకన్నా పై న్నరై తులకు యివ్వాము. ఇది ఈ కో ఆవరేటిష్యూ స్టోర్స్కిల వాళ్ళమేలు కొరకే. లేక వారికి చెరువు చేయవలెననే వ్యదీశ్వమతో చేయలేదు. అయితేమాత్రం మూడు సంవత్సరముల యావరేజి పొచ్చు, ఒకవేళ వాటిని వేలముపెడితే తక్కువరావచ్చు, అప్పుడు లంకలు మాకు యివ్వకూడదా అంటున్నారు. దాయిల్లో ఒక దోషము వుంది. ఏమిటి అంచే, ఈ దినము వుండే పద్ధతి మార్పి వేలాముపెట్టి వేలములో పొచ్చుమొత్తం ఇస్తామన్న వారికి ఇవ్వ కుండా యితరులకు యిచ్చినట్లయితే శేత్ర ప్రోద్దున వేలానికి ఎవ్వరూరారు. ఈ ప్రోద్దు వేలానికివేస్తే ఏమి వుపయోగము. గవర్నర్ మెంటు కావలసిన వార్లుకు యిచ్చారు అంటారు. మేము ఎందుకు వేలానికి పోవలెన ఇంకూరు ? వేలముపెట్టి ప్రయోజనము లేదన్న సంగతి నాకు తెలుసు

3rd November 1954]

[Sri K. Koti Reddi]

అందులో చాలా అపాయము వుంది. దానిని గమనించి ఒక సంవత్సరము యివ్వమన్నాను. వచ్చే సంవత్సరాలికి తిరిగి మూడు సంవత్సరాల యూనిట్లలో మొత్తం మిారు యిచ్చేట్లయితే తప్పకుండా ఈ క్రిటిల్లు లేబరు కో ఆపచేట్లిపు స్టాప్ టీకి వస్తున్నది. ఒకవేళ ఆ విషయంలో ఏడై నా జర్య తేసులో వలసి వస్తే ఆలోచిస్తాము.

Sri Chandra Ramalingaiah:—ఇప్పుడు ఈ లంకలన ట్లాస్టిక్ చేసి వాటికి ఉట్టు నిర్ణయము చేస్తుందా?

The Hon. Sri K. Koti Reddi:—మిా సజమను అంతాకూడా ఆలోచిస్తాము.

Sri K. Krishna Rao:—Is there any time limit for the Hon. Minister's speeches.

The Hon. Sri K. Koti Reddi:—అందువల్లే తొందరపడి మాట్లాడుతున్నాను. మిారు అంతా డిస్ట్రిక్టుచే యకుంచే చెప్పవలసిన రెండు, మూడు విషయాలు చెప్పేస్తాను. ఈనాము చెనెంట్లు విషయము కూడా చెబుతాను. దయచేసి ఇంకో అఱుమ నిముషాల టయము యిప్పించండి. హిస్టరీ అంతా చెబితే చాలా టయము తేసుకుంటుంది. ఈనాము రై తులను తొలగిస్తున్నారని, వారికి రష్ట్ర కలుగజేయాలని కొంతమంది సభ్యులు తెలియజేశారు. ఆ విషయమై ఆలోచిస్తున్నాము. ఈనాందారుల పరిస్థితులు కూడా మనము ఆలోచించవలసి ఉంది. ఈనాందార్లలో వేదవారు కూడా ఎంతోమంది ఉన్నారు. ఈ విషయంలో ఈనాందాంర్లనుండి ఎన్నో మొమోరాండాలు వస్తున్నావి. ప్రస్తుతము, పున్న యానాములను పంచుకొన్న వేద కుటుంబాలు 30, 40, 50, 100 పున్నాయి. 10, 30, వంతులు పంచుకొని శుధీ యానాందార్ల ఎంతోమంది పున్నారు. అయితే కావణించుత ప్రత్యేకమైన వివరాలు అందరేడు. అఖి రివిస్యూ డిపార్ట్మెం

[Sri K. Koti Reddi]

[3rd November 1954]

టులోనో, తహసీలార్డు వద్దనో, గ్రామకరణాల వద్దనో వున్నాయి. అవి అన్ని వచ్చేవానికి చాలా కాలము పడుతుంది. యానాందార్లు ఎంతో మండి ఎన్నో కుటుంబాలు వున్నాయి. వాళ్ళు మనిషికి అయిమ ఎకరాలు, పది ఎకరాలు, యిరువది ఎకరాలవంతున వంచుకొని అనుభవిస్తున్నారు. ఈ విషయము గురించి ప్రాటిక్సు అడిగి ఉన్నాము. అవివస్తే ఆలోచన చేయవచ్చును. యానాందార్లకు కూడా రక్షణావకాశాలు కల్పించడము అవసరము అన్నటుంది. యానాందారులకు ఇవ్వవలసిన శిస్తులు కూడా కైతులు అనుభవిస్తున్నారు. ఆక్కుపేస్తి కైటు ఇన్ని సంవత్సరములుగా ఏరు అనుభవిస్తున్నారు. ఈనాంకైతుల విషయంలో ఒక అర్దినెక్క జారీ చేశాము. ఇప్పుడు బిల్లు కూడా పబ్లిషు చేశాము. ఇదితెలంగరీ లెజిస్ట్రేషను. ఏది న్యాయంగా పుంటుందో ఆ ప్రకారము చేద్దామనే అభిప్రాయంతో ఈ రెండు విధాలుగా ఒక ప్రక్కన బెనెంట్లు కేమో ప్రోట్స్కును, ఈనాందారుల కేమోవాళ్ళకు మామూలుగా ఇచ్చేటుటువంటి రెంటులను మాత్రము యివ్వవలసిందని ప్రోవిడసు చేసినాము. నేను శ్రీకారుళము, విశాఖపట్టణము జిల్లాలకు పోయినప్పుడు అనేకమంది నూవ్వుకు రాయబారము వచ్చినప్పుడు బెనెంట్లును ఎప్పిత్తు చేయము అని చెప్పినారు. అనేకమంది మండి కైతులు ఇదివరకటినుంచి శిస్తులు యిస్తున్నాము యికముందు కూడా యివ్వడానికి సంస్థింగా పున్నాము, వాళ్ళకూడా చాలా భీదవాళ్ళు అని చెప్పేవారు. నేను ఆక్కడకు పోయినప్పుడు బెనెంట్లుకూడా ఈ మాట చెప్పారు.

ఇనాందార్లు కూడా వాటమించే అధారపడిఁస్తున్నారు. కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో వారు ఎంతో పేదవారుగా ఉన్నారు. కొంతమంది పెద్ద భూస్వాసులు కూడా ఉన్నారు, అప్పులు యిచ్చేవారుకూడా ఉన్నారు. న్యాయ సమ్మతమైన రిలీఫ్ కావలెను. ఒకరికి స్వాధ్యయము ఇంకొకరికి అన్యాయము చెయ్యవలెనంటే కాంగ్రెసు ఒప్పు

3rd November 1954]

[Sri K. Koti Reddi]

ఓనదు. ప్రజలకు కాంగ్రెసు యిందు నమ్మకము పోయిందని మిారు చెబుతున్నారు. నేను నమ్మను. మొన్నటి ఎలక్ష న్ను ఒట్టి తూస్తే తెలుస్తుంది. ప్రజలు మామిద అభిమానముతోనే ఉన్నారనే నమ్మకం ఉంది. మాకేమ ఈ మంత్రివిధవులు శాశ్వతంకావు.

ఇక రెంటు రిడక్షను ఆకు తాలూకు బిల్లు examination లో ఉన్నది. ఎటువంటి కేసులలోనైనా హెచ్చు వసూలు చేసే compensation లో తగ్గించి అజ్ఞాను చెయ్యవచ్చును అని అన్నాము.

Flood ను గురించి గపర్న రుగారి అడ్జన్సులో ఏమించి లేదన్నారు. మొన్న జరిగిన నష్టముల గురించి ఇన్ఫోర్మేషను మాకు రాశేదు. గుంటూరు విషయములో మాకు కొంత ఇన్ఫోర్మేషను వచ్చింది. ఎక్కడైనా flood జరిగినా, fire accident వచ్చినా కలక్కరకు జనరలు పద్మమను ఇస్తూ ఆర్డరు ఉన్నవి. తిండిలేకపోతే అశేంజమెంట్లు చెయ్యవలెనని, కొట్టం పోతే ఈవిధంగా ఇవ్వవలెనని ఆర్డరు ఉన్నవి. అన్ని సక్రమముగా జరుగుతున్నవి. తాత్కాలికముగా ఇయ్యవలసిన రిలీఫు వివయంలో దూ 20 రూ 30 లు ఇచ్చేదానికి అవకాశం ఉంది. మైనరు ఇరుగేషను చెరువులు, కాలవలు, మొదలైన వెంటనేమరమ్మతులు జరుగుతూవున్నవి పైకం శాంక్ష ను కాకపోయినా వనులు జరుగుతూ ఉన్నవి. ఇబ్బందులు ఏమించేవు. పొద్దుకూకులా అనుమానములు పడుతూఉండడం నాకు తెలియదు. ప్రజలకు మామిద విచ్ఛానము లేకుండపోతే సంతోషమే. మా అంతట మేమేమాను కుంటాము.

Deputy Speaker:—ఇవ్వడు నభ వాయిదా వేస్తున్నాను. మరఱ రెండు ఖుంటలకు సమావేశము.

The Home adjourned for lunch

AFTER LUNCH - 2 P. M.

Sri P. V. R. Gajapathi Raju:—Mr. Speaker, as usual the Andhra Assembly session seems to be beginning with a

[Sri P. V. R. Gajapathi Raju] [3rd November 1954]

crisis. A no-confidence motion is on the anvil and as such there seems to be an element of the 'unreal' as far as the present debate is concerned. One thing is apparent. The Government has come forward with a list of its achievements during the last year and I suppose the expectation is that when we discuss this list of achievements and after the Government has vindicated itself against this list, any adverse vote if it does take place on the no-confidence motion may be forgotten. That is as far as the moral aspect that the no-confidence motion has against the Congress party. But in deciding the question of the record of the Congress party in office during the last one year, I am pained to point out that the party in office has achieved the mutilation of the spirit of the Indian Constitution in regard to the development of Legislature sessions. We had one session for a whole year and as the Governor has pointed out, his very first few words started with the premise that it is a privilege to address this Assembly. As per the Constitution, this privilege should be granted more often to the Legislature during the year and it is normal for a legislature to treat a year from budget session to budget session. The principle of treating a year of parliamentary activity from 1st October may be sentimentally valid as far as the Andhra State is concerned. But I feel that the sooner we realize that our methods should be attuned with the methods of the rest of India, it would be better. We need not continue to feel that we are a new State and by virtue of the fact that we achieved this State on the 1st October we continue to use this date for an assessment of Governmental work annually. If the principle of looking upon 1st October is accepted by us, I have nothing against the date, 1st October. Let us have the budget session annually from 1st October. Because surprisingly enough this Governor's Address has reversed the fiscal taxation structure in our State by coming forward with basic structural financial changes. I know that the decision to change the taxation method and structure is the

3rd November 1954] [Sri P. V. R. Gajapathi Raju]

outcome of a political opportunism on behalf of the party in office. In view of the fact that a no-confidence motion is there, the Government develops a hotchpotch approach to the problem of political survival and economic development and in the mid-term of the revenue year, new taxations and new tax exemptions are attempted to be introduced. The confusion that arises is best demonstrated in para 10 of the Governor's Address. It starts by saying that the Government have appointed a Land Reforms Committee. The next paragraph merely makes the hackneyed statement that the poverty of the majority of our ryot population is recognized by all. Having said that and developed a concept of new taxation in the State, they go to the third paragraph that we have a deficit and have to make up this deficit by introducing a new concept of taxation. The psychological confusion of this one paragraph is evident. With the one hand the Government wants to give and with the other hand it proposes to pauperize. I do not know under what principles of economics this Congress party in office functions. Either it should believe in capitalist *laissez faire* and the taxation of the poor for the benefit of developing an industrial economy or it should believe in socialist economy and plan the whole thing in a systematic manner. Let me examine this so-called great benefit that is being given to the people of Andhra.

All land holdings upto a land revenue of Rs. 10/- are to be exempted, a perfectly first-class and valid idea if it had been given on the 1st of March. It causes administrative upheaval when it comes in the middle of the year. Further, when we discuss the question of introducing this reform, the incidence of taxation is between Rs. 1. 0 to Rs. 1. 5 crore or nearabout that figure, while the total land revenue in-take of the Government is about Rs. 2. 0 cores. What is the level of the amount of taxation that remains to be collected by the State? It is Rs. 60. 0 lakhs. Is it necessary to continue with the land revenue system in the State? That is the question. The Taxation Enquiry Com-

[Sri P. V. R. Gajapathi Raju] [3rd November 1954]

mission have devoted in their report about 50 or 100 pages as to whether land tax is a direct tax or indirect tax. And modern fiscal experts would hold that all direct taxations are regressive and therefore we should have an indirect tax. The confusion arises here because, as I pointed out, paragraph 9 attempts to synthesize the Revenue Minister into the Finance Minister and as such, whether the opinions of the Finance Minister hold in this decision or the opinions of the Revenue Minister, one is unaware I am not in a position to say because the Revenue Minister has already spoken and he has been extremely silent on this issue. Possibly the collective interest of the Cabinet is involved whether this spectacular step will justify their continuation in office. I have in this context a definite suggestion to make: the Government, having committed a blunder of acting without forethought, should exempt all land revenue now that this has been undertaken. Let us not collect any land revenue whatsoever and if the Government requires new sources of revenue, the concept of a definite indirect tax on agriculture may be instituted in our State. The simplest direct method which can very easily be done is to introduce an agricultural income-tax based on the aggregate holding of the peasantry and also the concept of crop production. The State can regulate its agriculture in this State. The Government can regulate its collections by introducing a variable taxation on commercial produce in our State and also the food grain crops of our State. The net issue that would arise from this laudable act of abolishing land revenue. I am not decrying it and I do not want people to misunderstand me that I am against it, is that the administration must be snobbish enough to state that the technique of administration is not the technique of Panchayat Board. The Government tries to prove its superiority over Panchayat Boards, Municipal Councils and District Boards by appointing Inspectors of Local Boards and a Minister is in charge of that; and the main complaint is that the representatives elected at that level are unfit to govern them-

3rd November 1954] [Sri P. V. R. Gajapathi Raju]

selves. The reason for that is that certain rules, regulations and concepts are placed for the smooth working of the administrative machine. In the same manner, no Inspector of Local Boards is appointed to control our Ministers unfortunately. Otherwise they would really understand that this concept of changing the basis of taxation to suit coffee club technique and find Votes in the Panchayat or District Board or Municipal level should not be resorted to. If they are going to exempt all holdings below Rs. 10/- land revenue, the State must consider the implication of such a reduction on the sum total of agricultural prosperity in our State. Today by virtue of the abolition of the zamindaris, all land in the Andhra State whether ex-zamindari or ryotwari, comes under this exemption. However, there is that one section of the inamdar villages that still continues. Mr. Koti Reddi in the very end of his speech, at about 2 minutes to One, said a few words regarding inamdars. I am not here to take the milk out of the mouths of suckling babies of inamdars. The attitude that they are poor inamdars does not concern me. I am merely concerned with the direct relationship of a peasantry towards the State and therefore to me any approach of the smacking of the humaintarian that there are poor inamdars does not appeal to me. The second accusation made by Mr. Krishnamurthi Rao against me also does not appeal to me because I will be the first one to say that if I transgress the lands of the State, I may be tackled according to those very laws. Unfortunately the Government today wants to cater to the vested interests of the inamdars. About 2,000 to 3,000 villages remain to have a uniform land tenure system in our State and also benefit from this Rs. 10/- exemption. On the one side, for all the villages in Andhra, the Government are giving tax exemption both zamindari and ryotwari villages, and on the other hand these inamdar villages that remain are to continue in tact because there are few small inamdars who prefer indirect collection to personal agriculture. (At

[Sri P. V. R. Gajapathi Raju] [3rd November 1954]

this stage, Mr Speaker, resumed the chair.) Nobody is stopping the inamdar from cultivating a minimum holding of land which ultimately the State must prescribe if agrarian property is to develop. Merely because of that fact, to sacrifice these inam villages to a continuation of the haphazard tax methods of a few eccentric individual inamdars, is a scandal. Not only that, this Government would go further and wherever Settlement Officer in the past has notified a village that it should come under the Rent Reduction Act and wherever in a subsequent appeal to the Estates Tribunal the decision or finding that such a village is a whole-inam estate and wherever it was negativized, such villages shall go off the concept of the Rent Reduction Act. So, we are fighting that not only such villages that were notified, but also such villages that were not even notified should come under this Act. We are now told that all such villages should go off this notification and the inamdars or owners of these villages should collect a six-year rental overnight.

The tragedy is there when you find that in a number of these villages for six or seven years last the rentals could be collected. I can give my own instance as an example. Mr. Krishnamurthy Rao talked of a writ petition in the High Court. I would give him some information which is more germane to the point. There are three villages in the Vizianagaram Estate, which are joint family property. At one time, in 1840 or 1850, an adjustment took place between the Bobbili Estate and ourselves regarding the collection of rentals in these villages. To-day under this notification of the Settlement Officer they were found as not part of the Vizianagram zamindari because they were rented by Bobbili; and by virtue of the fact that they are our joint family — for, my mother, my uncle, my grandmother and various other members of my family have interest in those villages, — these three villages, with a demand of fifty thousand rupees per annum, does not come under the purview of the Impartible Estate Act. However,

3rd November 1954] [Sri P. V. R. Gajapathi Raju]

one thing has happened. For the last six years we had collected no rentals from these villages, because the Rent Reduction Act has been applied to them, and the process of the dispute in the Revenue Court between my family and the Settlement Officer, it was found the ryots would not pay anything. Now, you give me a *carte blanche*. I could collect (when I say, 'I' I mean my family) fifty or sixty thousand per annum, which is the demand of these three villages, or worse the demand. But I can collect with retrospective effect the sixty thousand for six years, and also not only collect this four lakhs or three lakhs and fifty thousand that is available under a legal right but go to the extent of jacking up the rental by double or treble the demand, if I so please. That is the opportunity you give to the vile corrupt aristocracy or the defunct aristocracy or the defunct feudalism. And in the same way you want to give to these petty inamdaras that same right! I want to ask you, 'is this justice, is it a record of success or a total hypocrisy bordering upon opportunism.' Thank you.

Sri G. Latchanna :—ఆధ్యక్ష ! రెండు రోజులనుండి గారవ నీయులైన సభ్యులు ఈ గవర్నర్ రుగారి సందేశముగురించి వారి వారి అభి ప్రాయములు తెలియజేసేరు. ఈ గవర్నరు సందేశము మొదమ ఇంతవరకు ఉన్న సంప్రదాయిత్వాన్ని ప్రభుత్వపక్షములో ఉన్నట్టి యువకులకు ఇచ్చే అవకాశం తణాడు పెద్దలకు ఇచ్చినందులకు ప్రభుత్వపక్షాన్ని ప్రత్యేక ముగా ధన్యవాదములు అర్పించాలి. కొత్త కొత్తగా మనకు ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చింది. ప్రవంచంలో లేఖి నూతన సంప్రదాయాలను సృష్టించడానికి అవకాశం కలిగింది. ఈ అభినందన తీర్మానములో కూడా యువకులకు ఇచ్చే అవకాశము పెద్దలైన వరదాచారిగారికి ఇచ్చినందుకు ప్రభుత్వాన్ని ప్రత్యేకముగా అభినందించక తప్పదు.

ఈ సందేశంలో ప్రభుత్వం ఇంతవరకు చేసిన ఘనకార్యాల బాధితా గతభ్యారుగారు చదివి వినిపించేరు. మీటిని ఆస్త్రియేని మనము చదువుర్చోంటు

[Sri G. Latchanna]

[3rd November 1954]

నిజముగా ఎప్పుడైనా స్థిరమైన పోలినీగాని, స్థిరమైనటి విధానముగాని కార్బ్రూక్రమముగాని ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా? అంచె లేదు అని చెప్పడానికి పెద్ద ఆర్గ్యూమెంటు అవసరంలేదని నేను చెప్పగలను. ఒకవిధానము మాత్రం ఉన్నది, అదల్లా ఒక శే. ఏమాటలు చచితే మనము సమస్యలను దాటిపోగలము అన్నదే అది వాస్తవికదృష్టిలో సమస్యల పరిశీలించే విధానము ఈ ప్రభుత్వానికి లేదనేది నేను ప్రత్యేకముగా చెప్పవసరంలేదు. మరొక విధానము ప్రభుత్వానికి ఉంది. ముఖ్యముగా ఏదైనా సమస్యవస్తే ఏది చచితే ఈ సమస్యను ఇప్పటికి దాటిపోగలము అనేది. ఈ విధానముల గురించి ఉదాహరణలు చెప్పవలెనంటే వందన్నర ఉన్నది. గంభీరముగా నిచిడికృతంచేసి 19 పేజీల గ్రంథము గవర్నరుదుగారు చదివి వినిశించేరు. ఈ విధానముల గురించి ఒక్కటాక్కటే తీసుకుంటే మొదట ల్యాండు రిఫ్సారము ఉన్నది. అది ఒక ఉత్స్థితమైన విధానమని చెప్పడానికి అవ కాళం లేదు. వేద్దరై తుల నుండి శిస్తులు వసూలుచెయ్యడం అనేది ఏ సూతము మిాద ఆధారపడి ఉంది. ఏవ్యక్తినా సంఘములో, తన కడుపుకు చాలీ చాలని ఆదాయము తెచ్చుకొన్నట్టుతే వాసమిాద పమ్మలు వెయ్యాలని నేను చెప్పలేదు. అటువంటి పరిసీతులలో 10/- రూపాయల లోపువారికి శిస్తులు మినహాయించినామని ఆకాశంమిాదనుంచి ఒక పిడుగు పడ్డట్లు ప్రకటన చేసినారు. దాని గురించి మర్యాదలు వారి కాబినెటులో చర్చించుకొన్నారో లేదో తెలియదు. ఈవిధముగా ఆకాశం నుంచి విడుగు విడిచిపెట్టేరు. ఆ మాటి చివరికి ఎంతవరకు వర్తిస్తుందో విషయములు తెల్పుకొనడానికి నెల రోజులు పట్టింది. వినాదముల ముందు జేసన తాతీపాత వాటిని గురించి వాదించడం ప్రభుత్వానికి పరిపాటి, మఱిదు 10 రూపాయల లోపువారికి శిస్తుతగ్గిస్తాము అన్నారు. ఎవరెవరికి పొత్తపరకు వర్తిస్తుందో చెప్పడానికి నెల రోజులు పట్టింది. ఏవిధముగా అమలులోనికి వస్తుంది అనేది ఇంకా చర్చించాలి అంటున్నారు. ఇది ప్రత్యేక పాసెల్టు నంబంధించి నంతవరకు.

3rd November 1954]

[Sri G. Latchanna]

సేడు·వేదలకు 10 రూపాయలు లోపువారికి శిస్తు తగ్గిస్తామని చెప్పేరు అయితే తిండిలేక అలోలత్కునా అని రోడ్డిమిాద కుల్లు చెచ్చేవారి దొయి సేల్చు టాక్సు తెచ్చిపెడతున్నాము. 10 రూపాయలు భూమి శిస్తు చెల్లించే వారు వేదవారని ప్రభుత్వం గురించినష్టాప, ప్రభుత్వం ఇట్లు నాకీలి లేకుండా నిరవోగులుగా రోడ్డిమిాద తిరిగేవారి నెత్తిన బండరాయి వేసి సట్టు కాదా? ఈ సేల్చు టాక్సు విధించడం అని సేను మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి స్థిరమైన పోలేనే లేదని వెల్లడి అప్పతున్నది. ప్రజలు ఏదో ప్రేమ చూపిస్తారని ఆకాశంపై పు చూస్తాఉంటే మనము భూగర్భములో భవనాలు కడుతున్నాము. దీనికి సుస్థిరమైన కార్యక్రమము, విధానము లేదు.

ఇనాము రైతుల సమయ తీసుకొనండి. ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రాలో బహిరంగముగా బల్లగుద్ది తెఱ్ఱేటి విశ్వనాథంగారు అండగా ఉండి శాసనసభలో బిల్లును ఓడించినారు. అటువంటి విశ్వనాథంగారు తనాడు మన నెత్తిన ఇనాముల బిల్లు పెడతున్నారంటే దీనికి ఒక విధానము ఉండనడం ఎలాగ. తిరుపతి దేముడైన శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి సన్నిధిలో కాంగ్రెసుపార్టీ, కాంగ్రెసు కమిటీ అన్నిరకముల ఇనాములను చేర్పామని, ఏ ఇతర పార్టీకి తీసిపోయ్యేది లేదని తీర్మానం చేసే, కాంగ్రెసు పార్టీకి, కాంగ్రెసు కార్యవరానికి సరావ్యధికారం వహించిన జనరలుబోడి సమావేశంలో ఈ తీర్మానము పునర్ఉట్టాటించినపుడు ఎందుకు సందేహించ వలెను. ప్రజలు దురభీప్రాయ పడతూరేమో, అటువంటి దురభీప్రాయము పు ఎందుకు అవకాశం ఇవ్వవలెను. ఈ కావ్యచినెములో అయిమగురు ఉన్నారే కాంగ్రెసు వారు. ప్రభాపార్టీ వారు, P. S. P. వారు కూడా మిహనకాల ఉన్నారే. ఆ తీర్మానములతో సంబంధము లేదని విశ్వనాథంగారు అరోణ చెచితే విశ్వనాథంగారు కాంగ్రెసు పాపంవారు కారు కాశ్టి అఱి కాంగ్రెసు మిత్రులు చెబుతూ ఉంటే అట్టే వారికి సేను ఎంతమాత్రం శ్రీనివాసు కాను అని కోటిరెడ్డిగారు చూలా గొప్పగా చెప్పేరు. కాంగ్రెసు

[Sri G. Latchanna]

[3rd November 1954]

పాటి తీర్మానాలకు, ప్రభుత్వ విధానాలకు సంబంధంలేదని కోటిరెడ్డి గారు చెప్పేరు. ఆవరణలో చేసి చూపేటారు. గజిట్ నోటిఫికేషను చేసి పెట్టేరు. మేము ఇదివరకు పొరపాటున ఇనాముల క్రింద డిక్కేరు చేసినాము, ఇంచి రద్దుచేసేదానికి శాసనము తీసుకురావలసి ఉంటుందన్నారు. అన్ని గ్రామాలకు Estate Land Act నుంప చెయ్యడానికి సిద్ధముగా ఉన్నా మని తిరుపతి వెక్కేశ్వరుల వారివద్ద తీర్మానము చేసినారు. దానిని ఇప్పుడు కోటిరెడ్డిగారు తప్పుకొంటున్నారు. దానిని పచ్చిమర్కుర్దము అని చెబితే unparliamentary కాదేమో.

ఇంక కుప్పున్నామి కమిటీ వుంది. ప్రభుత్వ విధానాలను గురించి చెప్పుకోడానికి ఇది మరొక ఉదాహరణ. దానినిగురించి ప్రతికలలో మాడులోఱులకు ఒకవార్త పడుతోంది. ప్రాధికిష్టు గురించి ప్రతేక్య motion వున్నది కాబట్టి ఆ విషయం no-confidence motion కు విడిచిపెపుతున్నాను. ఇంకుప్పున్నామి కమిటీగురించి రిపోర్టురానివ్వించి అన్నారు. రిపోర్టునచ్చింది. పరిశీలన చేస్తున్నాం అన్నారు. తరువాత అమలుపరుస్తున్నారు అని కూడా వార్తలు వచ్చాయి. ఇంక ప్రతికా విల్ఫిథరులే వార్తలు కల్పిస్తున్నారంటే దానికి అప్పిలుచేయు. ప్రతికలలో వచ్చిన వార్తలనే నేను మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రిగారు కూడా కుప్పున్నామి కమిటీ రిపోర్టునుగురించి ఎలిమెంటరీ సూక్తలు ఉపాధ్యాయుల జీత భత్యాలు అమలుచేస్తున్నాం అని చెప్పి వట్టు ప్రతికల్లో చదువుకున్నాం. అది అమలుపరిచేసానికి కొన్ని అభ్యంతరాలు పున్నాయి, తరువాత అమలుచేసాము అన్నారు. ఈ విధానాలట్టు కాలమాన పరిశీతులు ప్రకారం మార్కెటులోని విలువల ప్రకారం నమయానుకూలంగా మార్కెటుబడకం ననాతన కాలం నుండి వట్టుబడింది. ఈ ప్రభుత్వాన్నిగది పుట్టుకలోనే పడ్డింది. మంత్రులో మార్కెటుండనులోడం పొరపాటు. ఆవడ గ్రేట్ మూర్కలుగా స్టేటు మూర్కలం ఇచ్చి ప్రజలు తృప్తిపరువచూచే విధానం ఇది. ఇరిగే అన్నారు గురించి సాధారణంది ఇతరులు మాళ్ళాడారు. అంధదేశం కార్బూ

3rd November 1954]

[Sri G. Latchanna]

గ్యం ఏమిటంచే precious projects అయిన నందికొండ గాని, రాయల శీమకు ప్రాణాధారమైన తుంగభద్ర హైలెవెలు కారణాని, విశాఖ పట్టం హార్బర్లో సంజీవరెడ్డిగారు మూటుకట్టి ప్రుచ్చిన కోటిమాహాయాల వంశధారగాని, ఇంతవరకు ఏమీలేదు. చావు బ్రిటిష్‌ల మధ్య సాగుతోండి ఈ రథం, ఈ విధానం ఎంతకాలం సాగుతుందో అంతు ఎక్కుడో తెలియదు. ఈ దొర్చాగ్య సితికి కారణం ఏమిచీ ప్రభుత్వ పాలనీ స్వప్తపరిచే గవర్నరు సందేశంలో చెప్పువలసింది ఇదేనో ఇంక medium irrigation projects గురించి సాలి గ్రామాల మాదిరిగా రాష్టు పడుతున్నాయి. కావు దల పెసితేనేగాని వుంటాయో లేవో తెలియదు. ఇరిగేషను విధానంలో ఎక్కుడా సిరత్వంలేదు. ప్రారంభాత్మావాలు చేసి foundation stones వేస్తున్న irrigation projects కు కూడ provision వున్నదా అంటే చెప్పే సంవత్సరంలో చూస్తాము అని శ్రీకాకుళం వచ్చినపుడు విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. ఇదివరకు ఒక incident జరిగినది. 1947-48 లోనో 48-49 లోనో జాపకంలేదు; వెంకట్రావుగారు, గోపాలరెడ్డిగారు మంత్రులుగా పున్న ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఈ వంశధార ప్రాణెష్ట గురించి రు. 68 లక్షలు చూపించబడింది. అందులో మాత్ర రు. 6 లు దక్కులేదు. అటు వంటి పరిశీతుల్లో ఈ విధానాలు సాగుతున్నాయి. బడ్జెటులో provisions చూపించిన వాటికే దిక్కు దివాణంలేదు. ఈ foundation stones క్రింద ఎంత ఖర్చు అయినదో నాకు తెలియదు. కాని మొత్తం ఈ ప్రారంభాత్మావాల కైన ఖర్చులో ఒక minor irrigation project తయారై వుండేది అని నా నమ్మకం. ఇవి అంతా దేనికి? ప్రజా ప్రభుత్వాలు అని చెప్పుచోవాలనే ఉండేశం, విశ్వాసం, హృదయం కనుక వుంటు మేము ఈపని చేస్తాము అని చేసిచూపించి ఈ ఏడాదికి ఇంతకన్న చేయలేము; మాత్ర ఈ ఏడాది ఈ సాధకబోధకాలు వున్నాయంచే ప్రజలు హృదార్థ కాని ఎంచే చేస్తాము అని వందలకొద్ది కబుర్లుచెప్పి పాతపాటలే పాడుకోడం సరి కైన్చు ప్రభుత్వవిధానం కాదు. Palm products గురించి చెప్పారు. చక్కని కైన్చులు తేసువలుకులుతో ఆరు మాసాలబట్టి చెబుతున్నాడు. పదాలు

[Sri G. Latchanna]

[3rd November 1954]

మారుతున్నాయి కాని విషయం ఒకటే. నీరా తీసుకోడానికి వర్ణించు యస్తాము అని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ తీర్మానం ఏమైనది? అది క్యాబినెటు రికార్డులలో రికార్డుచేసి వుంచారా? నిజమే అయితే ఆపెటీలను చింపకుండా వుంచారో లేదో తెలియదు. ఆ తీర్మానం అంతగా బల్ల గ్రుది చెప్పింది ఏగాలికి ఎగిరిపోయిందో తెలియదు. ఇంక నీరా భవనాలు ఎక్కడ వున్నవో నాకు తెలియదు. ఈ నీరా భవనాలు ఏ త్రిశంకు స్వర్గంలో కడతారో, భూమిమాదే కడతారో, భూగర్భంలోనే కడతారో తెలియదు. దానికి machinery ఎక్కడనుంచి వస్తుందో తెలియదు. ఇదిగో బుట్టపేసాము, అంటే మామిడిపండుతో కూడా చెట్లు వస్తుంది అంటున్నారు. ఏదు సంవత్సరముల బుట్టి జరుగుతోంది. కొంతకాలం కొందరిని మోసంచేయగలము. ఎల్లకాలము చేయగలమా? ఈ విధానాలను కట్టిపెట్టి ఇప్పటికైనా ఎసంబీ తీర్మానాలను గారవిన్నే ప్రభాస్వామిక వాదులము అని చెప్పుకోడానికి 10% హక్కె కూనా మిగులుతుంది. లేకపోతే అదికూడా వుండదు. ఒంజరు భూముల విషయంలో ప్రతిపత్యం రెరపుమంచి వచ్చిన అనధికార తీర్మానం అంగీకరించినారు. మార్కెటో తీర్మానం పాసయితే ఖాతైలో నూల్చు తయారైనాయి. ఆ G. O. లో వుండే conditions చూసే అరంగుళము భూమి ఎవరికి మిగలదు. R.O.పేదు విషయంలో ఎదో మిగులుతుంది అంటున్నారు. మా శ్రీకాళశం జిల్లాలో బంజరు భూముల వంపకానికని ఉన్నోగులను వేయడం; వేసిన మూడు రోజులకే తీసివేయడం, కారణం ఏమయ్యా అంటే ఇంకా నక్కె కాలేదు అన్నారు. ఈ సక్కెలు పూర్తిభయి, వేదలకు వంచే సీతి వచ్చేటప్పటికి, నాలాంటి పొడుగుచేతుల వాట్లు ఏమైనా మిగులుస్తారా? ఏంగయ్య ఈ సమస్య పరిష్కారించేది అంటే రెవెన్యూబోర్డు ద్వారా రాపరిసిందే, red tape జరుగవలసిందే. పరిశీలిస్తున్నాం, పరిశీలిస్తున్నాం, ఇదే సమాధానం. ఏ short notice ప్రశ్న వేసినా ఒకటే ప్రభుత్వ జవాబు త్రిధగా పడిశిస్తున్నాం అని. ఈ విధానమిగ్గ మొమ వచ్చింది ఏమిటి? ప్రతిపత్యం కడుపుమంటల్లో ఏదో చేస్తున్న రసడంకన్న, మేము ప్రజలకు ఇది చేస్తున్నమని చెప్పుతోంగుది ఏమిలేదే. Food department లో 1957 నుంచి 1951 వరకు వచ్చిన proposals ఎన్ని తున్నాయి. major projects, medium size projects లలో 50% అంటు చేసియి

3rd November 1954]

[Sri G. Latchanna]

ధనికై నా మిారు సిద్ధపడ్డారా ? డబ్బు లేదంటారు, లేనిమాటు నిజమే, మాయొక్క కార్బూకమాలు ఎత్తుమంచే రుణం యిస్తాము అని ప్రజలు అంటున్నారు. ఆస్ట్రిటో డబ్బులేదని వాదించడం సబ్బెను సంగతేనా. ఇదిగేమను స్క్రీములలో వంశదారకు 2 కోట్ల రూపాయలు రుణం ఇస్తాము అని హామిా ఇచ్చాము. ఇంతవరకు గతిలేదు. ఇదివరకు వున్న మంత్రులు గోపాలరెడ్డిగారు, నీతారామ రెడ్డిగారు మా ప్రైస్‌స్క్రీటో చెప్పిన మాటలు ఇంకా మా ప్రైస్‌స్క్రీలు గోడలు ప్రతిథిసిన్నానే వున్నాయి.

Final estimates అయిపోయాయి; వచ్చే సంవత్సరము నేనే వచ్చి foundation stone వేస్తాను అన్నారు. వారు ఇక్కడలేరు. విశాంతి తీసుకుంటున్నారు. ఈవిధంగా శుష్కవాగ్మానాలు చేయడం మంచిదికాదు అంటున్నాను. బంజరు సత్యాగ్రహం విషయంలో అనేక వ్యాఖ్యానాలు వస్తున్నాయి. ప్రభుత్వానికి ఈ సందర్భంలో ఒక సలహా ఇచ్చాము. బంజరుల పంచే ప్రాంతంలో వుండే R. D. O. లను, శాసన సభ్యులను ఒక సలహా సంఘంగా వేస్తే శాసనసభ్యులు తిరిగి అభ్యంతరం చెప్పడానికి అవకాశం వుండడని కేము సలహా ఇచ్చి మూడు మాసాలై నది. ఇప్పుడు సత్యాగ్రహం జరుగుతుంచే అనేక కథలు వినబడుతున్నాయి. ప్రతిపడంలో వున్నవారు political sufferers అనే పేరుతో భూస్వాములకు భూములు ఇస్తున్నారు అంటున్నారు. నాకు వచ్చిన వార్తలను బట్టి ఇప్పుడు సత్యాగ్రహం చేస్తున్న Kommineni Venkateswara Rao గారు, పంచాయతీ బోర్డు ప్రతిడెంటు, 8 ఎకరాలు వున్నవాడు, R.O. వేదు ప్రాంతంలో కఠటపాలెంలో బంజరుకు సత్యాగ్రహం చేస్తున్నాడట. ఇది న్యాయమూ అని అడుగుతున్నాను.

ఇది స్క్రమంగా జరగాలంచే ప్రతి ప్రాంతములోను అన్ని పారీలతో సలహానంథుం వేసి ఆ సలహానంథుం తీర్మానించిన రీతిగా R. D. O. నీళ్లయం చేస్తే శాఖుంటుంది. తరువాత గవర్నర్ కుగారి సంచేషంలో ప్రభుత్వం మరొక గురించి చెబుతూ ఏవో anti-social elements యిదివరకు ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో అరాజక పరిస్థితులను ఏర్పరచినట్లు ప్రభుత్వం క్రిందగా శాంతి ఇస్తుతులు కాపాటిట్టు చెప్పడానికి మరుచుటేచుండా వున్న గవర్నర్ కు కాణ యానాడు దేశంలో మూడు సత్యాగ్రహాలు ఎంచుకు ఇంచు ఉన్నాయి. ఆ సంగతి సందర్భాలు ఇప్పకం రాజ్యపోవడం ప్రభుత్వాన్నిప్పిల్లా

[Sri G. Latchanna]

[3rd November 1954]

శేకపోవడం చాలా కోచ్చియమని, దుర్గాదుర్గమని మనవిచేస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

Sri R. Lakshminarasimham Dora —

అధ్యక్షా! ఈ డిబేచులో పాల్గొనడానికి అవకాశం యిచ్చిపట్టు వంటి మిారు నా నమస్కారాతులు. గవర్నరుగారిని అభినందనలుచేసే సందర్భంలో ప్రభుత్వ విధానాలు విషయాలు రావడం సహజం. ఐతే మిారు యిచ్చే అవకాశం చాల స్వీల్పం. విషయం చాల పెద్దది. గవర్నరుగారి పుప్పన్యాసంలో యా శాసనసభలో రాసున్న బిల్లులు కొన్ని నిరీశించి ఉన్నారు. ఆయా బిల్లులు యా శాసనసభమందు వచ్చే సందర్భంలో వాటి విషయం సమగ్రంగా చర్చించడానికి అవకాశం పుంటుండికనుక వాటి ప్రస్తుతి అట్టే కలుగచేసుకోవుండా కేవలం ఫ్సాని కంగా నా నియోజకవర్గం, నా జిల్లాపు సంబంధించి సంకుచితంగా మాట్లాడకుండా కొన్ని విషయాలు విషయించ పూనుకున్నాను. ప్రభుత్వంవారు అవలంబించిన భూసంస్కరణల గుటీంచి ఈ శాసనసభలో ఏవర్గంవారు గాని ప్రజలు గాని హర్షించడంతప్ప ఘుర్చి సారని అనుకోను. మనకు భూమే ప్రభావ ఆర్థిక వ్యవస్థగాలున్న యా రాష్ట్రంలో భూమి ప్రభుత్వదృష్టిని ఆకర్షించడం చాలా సముచితం. భూసంస్కరణ విధానంలో యివివరకు చేసిన శాసనాలు అసమగ్రంగా ఉన్నాయి. చేసిన శాసనాలు అమలులో పరివర్తన చెందినవా అన్న విషయం కనుగోవే విధానం ఏర్పరచక పోవడంచేత అనేక ప్రాంతాల్లో ఆందోళన సంభవించడం జరిగింది. ముఖ్యంగా జమీందారీ రద్దుచ్ఛటం 7 సంవత్సరాలక్రితం శాసనం అయినా సేకిపడకు ఆశాసనం ఏవిధంగా అమలులో ఫ్రుందో ఏ ఏ దుష్పలితాలు వచ్చినవో ఏ ఏ సఫలితాలు యిచ్చిందో పరీశలించే విధానం ప్రభుత్వం అవలంబించ లేదని సేను అనుకుంటున్నాను. జమీందారీ శాసనంలో యానాందారీ కూడా తీసివేయడానికి మొదట్లో సంకల్పించుకొని కార్కాంతరాలపట్ల అప్పుడు వచ్చిన ఒక్కిడిపట్ల — కార్కాలు అస్వీషించ వనిలేదు. — తింపణియించడానికి తలపెట్టి ఆట్లా మినహాయింపు చేశారు. ఆ మినహా యాత్రకు సంబంధించిన నిబంధన చక్కగా నిర్వచన చేయకపోవడం కొన్నార్థిక క్రష్ణులో దానికి ప్రతి పదార్థం తీయడంలో — సాధుప్రసంగా

3rd November 1954] [Sri R. Lakshminarasimham Dora]

మన కోర్టులు, వున్న ఆర్థిక వ్యవస్థను నిలబెట్టడమే న్యాయం అన్ని ఏడైనా మార్పు చేయవలసినవచ్చిస్తప్పుడు ఆ మార్పు శాసనాలు లొంగించి నష్టమ ఆ మార్పు చేయడానికి వీలులేదని presumption అంటాము దానికి తెలుగు మాట చెప్పలేను అనేక భావాలు కలిగి ఉన్నాయి. కోర్టులు యిలాంటి భావాలు కలిగి వుండడంచేత ప్రభుత్వం పుద్దేశ్యం నెరవేర్పుడానికి తగిం తగా కోర్టులలో సహకారం రాలేదు. ఆ కారణంచేత నిస్సు టివరకు సమాన ప్రతిపత్తికలిగిన దెంపు గ్రామాలలో ఒకటి estate అనీ ఒకటి estate కాదనీ నిర్ణయించారు. ఆ సందర్భంలో ప్రజలలో అనంత్రప్రాప్తి అలజడి కలిగిందని వేరే చెప్పుకుండలేదు. ఇక అనంత్రప్రాప్తి అలజడి ప్రజలలో కలగడం సహజమే అనుకున్నా వారు పడుతున్న కప్పాలకు మాత్రం జాలికలగక తప్పదు. ఆ రేండ్లయినా ఒక గ్రామం ఎస్టేటు అవునో కాదో అనేవిషయం యానాటికి తెలియలేదు. ఇన్నాందారులు అది ఎస్టేటుకాదని వాదిస్తే రైతులు అది ఎస్టేటే అని వాదిస్తున్నారు. Tribunals appoint చేశారు. ఆ ట్రైబ్యూనల్లు తీర్చు, శాస్వతమైన కోర్టు పరిష్కారం కాక పోవడంవల్ల ఆ విషయమై కోర్టులలో రావడం - ఎన్ని కోర్టులున్నాయో మిగి కందరకు తెలిసిన విషయమే జరుగుతోంది. ప్రధానంగా యిటువంటి శాసనం కాల విలంబనం జరిగినందువల్ల డ్యూష్ఫలితాలు, అవాంతరాలు సంభవించటమే కావుండా మొట్టమొదట యొప్పుడేశంతో శాసనం పెట్టారో ఆ పుద్దేశం సఫలికృతం కావుండా పోవడం సంభవించింది. ఈ నాటు హిన్దురించి తగిన ఆలోచన చేయాలి. ఎదో తాత్కాలికంగా ఒక measure మన రివిన్యూ మంత్రిగారు తీసుకువస్తే యిటు యానాందారులు, అటు రైతులు సంతృప్తివడతారనుకుంటున్నారు. నేను భావించేదేఖటంటే అటు యానాందారులు సంతృప్తి పడలేదు, ఇటు రైతులు సంతృప్తి పడ్డదిలేదు. తాత్కాలికంగా రైతులను తమ కమతంలోనుంచి తొలగించ కూడదని చెప్పే శాసనంలో ఒక విషయ పరతు పేటారు. వారు కొరిన ప్రకారం ఒకేటువా చల్లించివేస్తే ఆ రైతులను తొలగించ బడకుండా వుండేవాళ్ళ నంభవిస్తుండని చెప్పారు. ఇది ఎంత కప్పున విషయమో ఆలోచించండి. ఈ రేంట నిర్దేశించ వలసినది ఎవరు? యానాందారు నూరంటే రైతు కూడు అనవచ్చు. దాని పరిష్కారంలోనం కి కోర్టులు తిరగవలసి ఉప్పుంది. శాసనం చేసినవుడు దాని మాటలలో ఏ భావాలున్నాయో, కావు, ముఖంటి ఘలితాలు సంభవిస్తాయో ముందు ఆలోచించండా

[Sri R. Lakshminarasimham Dora] [3rd November 1954]

చేయడం బట్టి యిలాంటి భాధలు వస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు ఆ Ordinance లో substantial portion of village అన్నారు. Substantial portion అనే భావ ఎన్నడా Law లో ఎఱగము. Substantial portion అనేది కోటిరెడ్డిగారి దృష్టిలో 200 ఎకరాలు కావచ్చు, నాడృష్టిలో తిరు ఎకరాలు కావచ్చు. Substantial portion అనేదానికి dictionary లో ఎక్కుడా అరందొరకదు. అరంకాని మాటలు శాసనంలో పెట్టినప్పుడు దానివల్ల అనుమానం లేకుండా చేయాలని నా మనవి. జమిాందారీ శాసనం అమలులోనీ వచ్చిన పుడు జమిాందారీ ప్రాంతంలో ప్రజలు పడతున్న యిఖ్యాందులు కూడా గుర్తిం చాలని మనవి చేయదలచుకున్నాను. ఆ శాసనంవల్ల ప్రజలకు ఎంత అనుకూలంగా పుంటుంది, యిక జమిాందారులు శిస్తులకై ఒక త్రిడిచేయడం తప్పతుందా అనే విషయాలు పరిశీలించాలి. ఈ rent reduction వల్ల రైతులకు మంచి దినాలు వచ్చినాయని ఆనాడు మేము ఎంతో సంతోషించాము.

ఇప్పుడు కొనిచోట్ల ఎదుర్కొంటున్న పరిస్థితులు చాలా దుర్ఘరంగా ఉన్నాయి. మా ప్రాంతములో ధాన్య రూపంలో rent చెల్లించేటటువంటి రైతులకు ఏరు ఎంత rent చెల్లించాలనే విషయాన్ని గవర్నర్ మెంటు ఆలోచించి ఒకప్పుడు ఎకరాకు 9 రూపాయలు (highest rate in that District) అక్కడి Fort. St. George లో కూర్చుని arbitraryగా అన్నారు. దానిమిాడ అందోళన చేయగా, తరువాత ఆరు. రూపాయలని అన్నారు. ఈ ఆరు రూపాయలు సైతము, కొంతమంది రైతులకు చెల్లించడం కష్టంగా ఉంటుంది. దీనిలో ఒక విషయము మనవి చేస్తున్నాను. మంచి భూమికి ఆరు రూపాయలే, మధ్యతరగతి భూమికికూడ ఆరు రూపాయలే, మాడ్సో కొకసారించండి భూమికికూడ ఆరు రూపాయలే fix చేశాడు. ఇది చాలా inequitiousగా ఉంటుంది.

This will cause more discontent and disadvantage to the people. One man who holds the best holding will get the maximum yield while another man is realizing not even one-tenth of what the other fortunate man gets. If both of them are asked to pay the same tax, I do not know what sort of feelings the people would entertain towards the Government. Really it may be a relief to both of them.

3rd November 1954] [Sri R. Lakshminarasimham Dora]

But the poor man who is made to pay more will compare along with the other more fortunate man. These have got to be enquired into before we make rules and especially in a matter like this such inequities will never be tolerated by the public. Whatever benefits the Government may confer upon them, they won't consider, but they would point out the inequities. This is a point which has got to be seen. Again, in the bigger zamindari areas the zamindars for many decades have been taking interest in the development of their estates. But there are small and indolent zamindars . . . .

Sri N. V. L. Narasimha Rao:—తెలుగులో మాట్లాడవలనేని విషయము మరచిపోయారని, మిద్దార్సా నారి గుర్తుకు తెస్తున్నాను.

Sri R. Lakshmi Narasimham Dora:—మా ప్రాంతంలో ఉన్న చిన్న చిన్న జమిందారీలలో, అందులోను నేను ఉన్న సిహూజక నరములో, సంజీవరైడ్ గారు దయదలచినా ఏ పెద్ద ప్రాజెక్టుగాని, river valley project గాని ప్రారంభం చేయలేదు. పోనీ ఉన్న చెరువులనైనా మరమ్మతు చేస్తారాఅంటే, అదీలేదు. ఆనాడు జమిందార్లే ఇంతకంటే చక్కగా వ్యవహారించారా అనేటట్లుగా ఈనాడు ఆక్కడ పరిస్థితి పరిణామించింది. ఇది ఉద్దీగ్సుల పోరచాటు అని అను. వారు ఎంతో అభివృద్ధి ఉన్నారు. వారు మాకంటే పోచ్చుగా ఆదుర్దావడుతున్నారు. కాని వారికి ఇచ్చిన సిబ్బంది సరిగొ లేదు. ఒక తాలూకాకు war timeలో చిన్న poly-technical schools లో pass అఱువులు వంటి కుర్రవాళ్ళను వేసి వాళ్ళతు నూరో, యూట్రో యో చెరువులు ఇచ్చి వాటికి estimates రీయారుచేయమనడం, వాటిని execute చేయమనడం, check-measurement చేయమనడం జరుగుతున్నది. ఇదంతా ఏమి చిన్న పవికాదన్నోండి. ఇంచులు చేతులలోకి పడితే, వాళ్ళకు ఒకపని కాదు, అనేక వసులుంటాయి. అవస్తు పాళ్ళ చేయలేక పోతున్నారు. దీనివల్ల ఏర్పడింది ఏమిటంటే, ఇటీవల మా ప్రాంతంలో పెద్ద వర్షాలు వచ్చి, ఒకేర్కార్టి 20, 30 చెరువులు గంత్తు లేకాయి. అయితే దానిని మాచేవారు ఎవరు ? నేను ఆక్కడవారికి ఒక నొచున చేశాను. యా contractors, estimates, ఈ పూర్వుల్ని పఠుతులు ఉండిప్పుత్తాము. ప్రజలయందు నమ్మకం, విశ్వాసం పెట్టికాని, right గానో,

[Sri R. Lakshminarasimham Dora] [3rd November 1954]

rough గానో ఒక estimate వేసుకొని ఆ గ్రామశ్శలను పిలిచి, అబ్బాయి ఇది మించెరువే, గవర్నర్ మొటు చెయమంచే చేస్తాముగాని, లేకపోతే మించే చేసుకోవాలి. కాబట్టి మించే చేసుకోండి. దానికి చేయవలసిన ఖర్చు చేస్తామని సాహసంగా చెప్పండి అన్నాను. కాని దానికి ఎన్నోరూలు, విరుద్ధంగా ఉన్నాయి. బింగ్-క్రూపుడు check-measurement బాగాలేదని, ఉద్దోష గులు అంటారని జడస్తారు. ప్రజాప్రభుత్వమనేది కేవలం ఈ గుంటూరులో గాని, కహ్న్య లులోగాని కూర్చోనేది కాదు. ఇవన్నీ మాముకోవాలి. ప్రజా పతినిధులైన ఈ 140 మంది, మాలోనుంచి ఎన్నుకోబడ్డ 7 గురు సాధించగలిగేది కాదు. ప్రజా ప్రభుత్వంలో ప్రజలే చేసుకోవాలి. నావు ఒకటి జ్ఞావకం వస్తున్నది. The State where it is least governed is the best governed State. అందుచేత మన గవర్నర్ మొటు ప్రజలయందు విశ్వాసమంచి, ప్రజలే తమ వ్యవహారాలను నడుపుతోడానికి తగిన atmosphere ను create చేయాలి. ఆ విధంగా చేసే ఈ నాటికి కాపోయినా, ఇక 50 ఏళ్ళకైనా ఇది సాధించగలిగితే అప్పుడు చక్కటి Democratic State అవుతుందని నా విశ్వాసము. Too many rules, too many Acts promulgate చేసి, వాటిని అమలుజరపడానికి పెద్ద పెద్ద సిబ్బందిని పెట్టడంవల్ల corruption పెరగడం, దానివల్ల దేశంలో అనంత్తుట్టి ప్రబలడం జరుపుతుంది. ఈ సందర్భంలో నేను ఒక విషయం మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజలయందు మనకు విశ్వాసం లేకపోవడం చేతనే మన province లో ఉన్నటువంటి ఈ కాస్తా స్టానిక పరిపాలనను అంతమందించాము. జిల్లా బోర్డులు ఏదో దుబారాగా ఖర్చు చేస్తున్నాయని పేపీ, దుబారాగా ఖర్చు చేసిన వాటిని, చేయని వాటిని, అన్నిటిని కూడ తీసివేళారు. కాని జిల్లాబోర్డులను తీసివేసిన తరువాత స్టానిక పరిపాలన ఏ విధంగా ఓససాగిస్తామని ఈ నాడు ఆలోచిస్తున్నామా? స్టానిక పరిపాలన లేవిదే మనకు స్వయపరిపాలన పూజ్యమని గట్టిగా చెప్పాతున్నాను. ఆ స్టానిక పరిపాలన, ఆ initiative, ఆ ఆనక్తి, ఆ enthusiasm ప్రజలలో లేకపోవడం చేతనే, నేడు మారు ప్రారంభించిన ఈ కమ్యూనిటీ మెదలైన projects nation building schemes వల్ల ఏమైనా ప్రయోజనముంటున్నదాకి దీనికి కారణం ఒకటే. ప్రజలలో ఆనక్తి లేదు. అభియాపమాత్రమున్నది. చక్కటి శివసం చేయాలని, నాగురికమైన శివసం చేయాలని, అవి conveniences ఉండాలని అన్న మాత్రమున్నది. కాని

3rd November 1954] [Sri R. Lakshminarasimham Dora]

వాటిని చేకూర్చువడం తెలియదు. అదంతా ప్రభుత్వపు బాధ్యత, వార్షిక భదంతా చేకూర్చురాని లేకపోతే శాసనాభమిావ ఏ త్రిధి చేస్తాముకి అని అనుకుంటారు. ఇవి చేకూర్చే బాధ్యత మన్మహితే ఉన్నదనే భావన వారిలో కలిగించడం చాలా అవసరం. ఆ విధంగా చేసేనేగాని, ఈ nation building schemes లో ఉద్దేశీంచిన ఫలితము, రాజులము. దానికి తగినటువంటి విధానాన్ని మనుసు అవలంబించాలి. Too much demoralisation, too many officers, too much bossing over విడిచిపెట్టి, ప్రజలపు కావలసిన పచులేవో, వాటిలో ప్రజలే initiative తీసుకొనేటట్లు వారిని ప్రోత్సహించి ఉపని విగారేచేసుకోండి దానికి కావలసిన డబ్బు ఇస్తామని ప్రజలలో విశ్వాసము చూపి వారిని ప్రోత్సహించినట్టేతే, వారిలో అటువంటి ఆసక్తి కలుగ గలదు. వారికిచేటటువంటి డబ్బు ఏమి నష్టంకాదు. ప్రజలనుంచి తీసుకొన్న డబ్బు, వారికి ఇచ్చి చేసుకొమ్మని అంటున్నాము. ఇతర contractors కు ఇచ్చి వారు తినడంకంటే, ప్రజలడబ్బు ప్రజలకే ఇస్తే ఉంమువల్ల బాగుపడతారు. డబ్బుకూడ అంతకంటే సక్రమంగాను, చక్కగాను ఖర్చు చేయబడుతుండని చెప్పగలను.

ఇక గవర్నరు రుగారిని అభినందించే సందర్భములో, ప్రభుత్వము అవలం బించిన ఈ land reforms కును, ఈ taxation measures కును మాత్రము నేను నాయుక్క హర్షమును తప్పకుండా తెలియజేస్తున్నాను. కొండరు మిత్రులు చెప్పినట్లు ఇప్పటి 10 రూపాయలకు లోపుగా శిస్తు చెల్లించేవారికి శిస్తు మినహాయింపు చేయడమే కాకుండా uneconomic holdings అన్ని టిక్కూడ శిస్తు మినహాయించివలెనని నేను మనమి చేస్తున్నాను.

"This incidence of taxation is not uniform. In certain villages, it is heavier and in certain other villages it is less. So in working this exemption of Rs. 10/- land revenue, the Government will be conferring benefit on certain sections of people while denying the same to certain other villages." ఎందుకంటే, రాయలసీమలో 6 ఎకరాలు దున్నుకొన్నా పన్ను ఉండదు. జ్ఞానప్రాంతంలో ఒక ఎకరా దున్నుకొన్నాకూడ పన్ను ఉంటుంది. కనుక నేను మాచించిన విధంగా చేసే scientificగా ఉంటుంది. అది అండరికి జ్ఞానప్రాంతంగా కూడ ఉంటుందని మనమిచేస్తున్నాను.

[Sri R. Lakshminarasimham Dora] [3rd November 1954]

ಇಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕಾನಿ ಅವಕಾಶಮು ತಗಿಸಂತಹಗಾ ಶೇಷವಾಗಿದೆ.

Sri T. Nagi Reddi — ಅಧ್ಯಕ್ಷ! ಇನ್ನಿನೆಲ್ಲ ತರುವಾತ ಈ ನಾಟಿ ಕೈ ನಾ ಸಮಾವೇಶ ಮಾತ್ರಾನ್ವಯವು ನೇನು ಸಲ್ಲಿಂಬಿಸ್ತುನ್ನಾನು. Waltair ಸಮಾವೇಶಸಂದರ್ಭಂಲೋ, ತ್ಯರಲೋನೇ ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಾಮನಿ ಅಂದರಮೂ ಅನುಕೊನ್ನಾಯಿ. ಕಾನಿ ತರುವಾತ ಪ್ರಭುತ್ವಾನಿಕ ಏಮಿ ಚಿಕ್ಕಲು ವಚ್ಚಾಯೋ ಕಾನಿ ಪ್ರತಿಪತ್ತಂ ಅಂತಾ ಕಲಸಿ, ತೊಂದರಲೋ ಸಮಾವೇಶಂ ಕಾವಾಲನಿ ಬಕಸಾರಿ ಕಾಡುಗದಾ ಪಲುನೊಳ್ಳು ಕೋರಿನಾ ಕೂಡಾ ಸಮಾವೇಶಂ ಕಾಕಪೋದದಂ ವಾರಿ ದೃಷ್ಟಿಲೋ ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮಿಕರ್ಮ ಅಯಿನಾ ಸಾಧಾರಣಂಗಾ ಸಾಮಾನ್ಯಲ ದೃಷ್ಟಿಲೋ ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮಿಕಂ ಕಾಲೇದು. ಅಂದುಲೋನೂ, ಅವಿಶ್ಯಾಸ ತೀರ್ಗಾನಂ ಪ್ರತಿ ಪಾದಿಂಬ ಡಾನಿಕೆ ನಿರ್ದಯಿಂಚು ಕೊನ್ನಾಯನಿ ತೆಲಿಸಿನ ತರುವಾತ ಕೂಡಾ ದಾದಾರು ರೌಂಡು ನೆಲಲ ಕಾಲಂ ಸಮಾವೇಶಾನ್ನಿ ವಾಯಿದಾ ವೇಶಾರಂತೆ, ತಮ ಭವಿ ಷಯಾತ್ಮಕಿಂದ ತಮಕೆ ನಮ್ಮುಕಂಲೇಕ, ಭಾವಿಪ್ರಯತ್ನಾನು ಕೊಂಡೆಂ ಜಾಗ್ರತ್ತಪರಮ ಕೊನ್ನಾ ತರುವಾತ ಸಭಾನು ಸಮಾವೇಶ ಪರಮಾಮನೆ ಅಲೋಜನಲೋ ಇನ್ನಿ ರೋಜುಲು ಈ ಸಮಾವೇಶಾನ್ನಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನೆಟ್ಟಾರಾ? ಅನಿ ಅನಿವಿಸ್ತುಂದಿ. ಕಾನಿ ವಿಧಿಲೇನಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲೋನೇ ಈ ಸಮಾವೇಶಾನ್ನಿ ಏರ್ಪಾಟುಚೇಯಕ ತಪ್ಪಿಂದಿ ಕಾಡು, ಚಾಲಾ ರೋಜುಲು ತಪ್ಪಿಂಚುಕೋಡಾನಿಕೆ ಹೀಲುಲೇನಂಟುವಂಟೆ ಒಬ್ಬ ನಿಬಂಧನ Constitution ಲೋ ಉನ್ನಾದಿ. ದಾನಿನಿ ತಪ್ಪಿಂಚುಕೊನಡಾನಿಕೆ ಹೀಲುಲೇಕ ತಹ್ತಾಮೇ ಸಮಾವೇಶ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಅಗತ್ಯಂ ಏರ್ಪಡಿಸಿದಿ. ಕನುಕ ಸಮಾವೇಶ ಪರ್ವತ ತಪ್ಪಿಂದಿ. ಅಂದುಕೈ ನಾ ನಂತಿಂಷಂ. ಅಯಿತೆ ಸಮಾವೇಶಪರಿಂದ ತರುವಾತ ರಾಷ್ಟ್ರಾನಿಕಿ ಅಂತರ್ಭಕು ಅಧಿನೇತರಗಾ ಉನ್ನಿಟುವಂಟೆ ಗವರ್ನರ್‌ಗಾರಿ ಚೇತ ಪ್ರಫಂಡ್ವೈಡ್ಯುಕ್ಟ್ policy ಗುರಿಂದಿ ಮಾಲ್ಟಾಡೆಟ್ಲ್ಯು ಚೇಸಿ, ಅಂದುಲೋ ಈ ಸಮಾವೇಶಾಲಮಧ್ಯ ಬರುತ್ತಿರುವುಂಟುವಂಟೆ ಪ್ರಧಾನಮೈನ ಸಮಸ್ಯೆಲನ್ನಿಂಟೆನಿ ಪದಲಿಪೆಟ್ಟಿ ಕಡವಟಿಮಾತ್ರಂ ಶ್ರೀರಂಗನೀತುಲು ಪಲ್ಕುದಂ ಚಾಲಾ ವಿಚಾರ ಕರಣಾ ವುಂದಿ.

“Having adopted the democratic way of achieving progress” ಅಂತೆ ಇಂತಹ ಮುಂದು ಮೇಮು ಚೇಸಿದ್ದಿ democratic way ಅಂತೆಯಾಗಿ ಅನ್ನಾರು. Let us remember democracy is the hardest

3rd November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

of all systems of government" అనికూడా చెప్పారు. అందువేను democracy మాను అర్థంకాక తప్పలు చేశాయనైనా చెప్పకండా "but it is the only system worthy of free men and women" అని చెప్పారు. "A democracy ని మేను ఆ చరణలో షెట్టాము మిారు మాశారో లేదో. ఆ democracy ని ఆచరణలో షెట్టిస్తువంటి పద్ధతిలోనే ఈ progress అనేటటువంటిది జరిగింది. ఇక మందు ఆ పద్ధతినే అమలు జరిపేక్కుతే progress సుధిరంగా వుంటుంది, ఆ మార్గాన్నే నడవండి" అనేట్లుగా ఇక్కడ మనకు చెప్పారు. ఇక్కడే వున్నది సమస్య అంతా. Principles of democracy ని గురించే మాట్లాచుతా మన్నారు మన నాగభూషణంగారు. అంతే కానుండా ఆ democracy ని ఆచరణలో ఎల్లా షెట్లుమో, దానిని గురించి మాట్లాడితే ప్రమాదం కాబట్టి principles మిాదనే ఉంటే చాలా హాయిగా ఉంటుంది. ఆ principles మిాదనే మాట్లాచుతామంచారు. కాని ప్రజాస్వామిక సూతాలను ఈ ప్రభుత్వం మరచిపోయిందని నా అభిప్రాయం. ఆయన మరచి పోయన కారణంచేతనే ప్రజాస్వామికానికి ఏవిధమైనటువంటి ప్రమాదకర పరిస్థితులు ఏర్పడతాయో అనే విషయాన్ని నేనుచెప్పాలి. కమ్యూనిస్టులు ప్రజాస్వామికానికి వ్యతిశేకం, కమ్యూనిస్టులకు ప్రజాస్వామి కంగా అభికారంలోనికి రావడానికి నమ్మకం లేదు కాబట్టి కమ్యూనిస్టుల మిాద మేము చర్చ తీసుకోక తప్పదు అని నిన్ననే తిమ్మారెడ్డిగారు, గాంధీయపురంలో చెప్పారు, ఈ నాడు ఆంధ్ర వృత్తికలో చూశాను. కమ్యూనిస్టుల ఆటలను అరికట్టువలసి నటువంటి అవసరం ఏర్పడింది. అరికట్టి తీరుతాము, అనేటటువంటి పద్ధతిలో తిమ్మారెడ్డిగారు ఈనాడు మాట్లాడితే నేను ఎక్కువ వెల యివ్వినపుడోండి. అఱుసా ఇంత షెడ్చ మంత్రిగారు మాట్లాడితే దానిని ఆచరణలోకి తీసుకొంటు, జానిని గురించి కొంచెం జాగ్రత్తగా ఆశాచించుకొంచే ప్రమాద శాశ్వతమే కావచ్చు. ప్రజాస్వామికము అంటే ఏమిటి? మేము తీసుకొంచు. నకే అ పక్కాన్ని అభికారంలోనికి శాశ్వతం అం

[Sri T. Nagi Reddi]

[3rd November 1954]

ఎవుడం ప్రజాస్వామికమా? మిారు, నీతీర్మానాలు pass చేసినా సారే మేము ఆచరణలో పెట్టి అవడా ప్రజాస్వామికమా? మేము, బిల్లులు, చెట్టాలు చేసినాసే, Assembly ఆ చట్టమునకు స్వతీతోకమైనపుడు Assembly ని లెలువకసే, మిారు, నీచట్టమై ఈ చేయకూడదనమనున్నారో దానిని ordinance వ్యారా, regulation వ్యారా pass చేయడం ప్రజాస్వామికమా? మిారు చేసినటువంటి వాగ్దానాలను మరచిపోవడం ప్రజాస్వామికం అని వ్రాసిపెట్టి ఒక list యివ్వాలని పిస్తుందినాను. ప్రజాస్వామిక రాజ్యపరిపాలనలో ఉండి మనం సంవత్సరం అంతా సమాక్ష చేస్తున్నాముగా! ఎక్కుడో ఒక ఒకరోడ్డువేళాము, electricity ని switch on చేశాము, అని చెప్పుకుంటున్నారు. రేవేకాబోలు సంజీవరెడ్డి గారు పాపుడిపోయి switch on చేయబోతున్నారు. కాబట్టి ప్రతి ఒక వోటు, electricity switch on చేస్తున్నామని, ఇన్ని చేస్తుంచే మిారు ఏమిటి ఇట్లాల్సింటున్నారని, అంటున్నారు. కనుక ఈ ఒక సంవత్సరంలో జరిగినటువంటి పరిస్థితుల నన్నింటిని వివరించి, విచారించు కొనడం ఈనాడు ప్రధానుమైనటువంటి అవసరం. ఈ సంవత్సర కాలంలో జరిగినటువంటి ప్రజాస్వామికము ఎటువంటిది? మనము స్థాపించ పూనకొన్న టువంటి ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయం ఎటువంటిది? అనే విషయం గురించి కొంచెం ఆలోచిస్తే బంజరు భూముల సమయాలో ఈనాడు ప్రభుత్వం కల్గిన్నటువంటి అవక తవకల దొక్కమూలం, గ్రామాల్లో ఇట్లానమయ్యను ప్రభుత్వం పరిష్కారం చేయలేక అవలంబించుతున్నటువంటి విధానం ఇందుకు నిదర్శనం. వీటని పరిష్కారం చేయలేక ప్రజలమాద విరగబడి ప్రశందరూ ఏ agitators చేతనో, రెవ్వగొట్టబడుతున్నారనడం అర్థ శూన్యమైన విషయం. ఈనాడు, అందరూ జై శ్వకు పోతున్నారు. మన రాజు ఒక agitator అయిపోయారు. ఇక్కడ వెంకయ్యగారు ఒక agitator అయిపోయారు. Agitators గాకుండా మిగిలినది కాంగ్రెస్ వార్షిక్, వార్షిక్ మాజూరాంతా agitators,

3rd November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

కాబట్టి టైప్‌లో వేయండి అనేటటువటి పద్ధతి భక్తుడు అవలం బింపబదులోంది. దీనికిమూలం ఈమంతివర్గం ఏర్పడినటువటి పద్ధతి లోనే ఉన్నది. అక్కడ ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయాన్ని కూడా చేశారు. ఆకారణంచేతనే ఈనాడు ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయాన్ని ఆంధ్ర దేశంలో అడుగంటి పోయాయి. దేనినై తే ఒకప్పాదు ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయం అని అన్నామో ఆ సాంప్రదాయం ఒక దినంనుంచి మనోక దినానికి మారుతూండే పద్ధతినిబట్టి ఈ సాంప్రదాయానికి 2,క నిలకడ లేదు, ఈ సాంప్రదాయం మన ఇష్టం వచ్చినపుడు మనకు అవసర మైనపుడు మారుతూ ఉందని తేలుతుంది. ఈనాడు ఉన్నటువంటి సాంఘిక పరిస్థితులను తారుహారు చేయడానికి సిద్ధంగా లేనటువంటి ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉంచే అలాంటిది జరిగి తీరుతుంది, అది తప్పదు, అని నాగిరెడ్డిచెప్పే కమ్యూనిస్టుగా చెప్పినట్లవుతుంది. మన కోటిరెడ్డిగారు London కు పోయిచ్చారు. ఆయన అక్కడ Laski గారిని నూచే ఉంచారు. అందువల్ల Laski గారు చెప్పింది ఈనాడు కోటిరెడ్డిగారు ఎంత స్క్రమంగా ఆచరణలో పెడుతున్నారో వారికి తెలుసును.

"It has, while it remained the Government, the immense advantage that it can abrogate the spirit of representative Government under the cloak of constitutional form and that is the most dangerous thing for parliamentary government." అని లాస్కిగారు చెప్పారు.

ప్రభుత్వానికి ఉన్నటువంటి కర్తవ్యం ఇది సుమా అని హెచ్‌రిక్ చేశాడు ఆయన. కాబట్టి ఆ పద్ధతినే అమలుజరువుతుంది మన ప్రభుత్వం. నేను వేరే చెప్పవలసిన పనిలేదు. కాంగ్రెసు వారి ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయము, మద్రాసలో మంత్రివర్గాన్ని ఏర్పరచినపుడు ఎట్లా నడచిందో, ఆంధ్రదేశంలో మంత్రివర్గాన్ని ఫాసించవలసివచ్చినపుడు ఎట్లా అది యొ త్రిత్వార్థాపాన్ని తీసుకొందో, ఇంక దఱ్మాభారత దేశానికి తీయించుకు, తిరహాన్నారు కొచ్చినలో మరొక నూతన స్వరూపాన్ని

[Sri T. Nagi Reddi]

[3rd November 1954]

ఏవిధంగా తీసుకున్నదో, ఆ ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయాన్ని ఏవిధంగా ఆచరణలో పెట్టి ప్రజాస్వామికము అనేటటువంటిది లేదని ప్రజలచేత అనిపించుకో దలచుకున్నారో వేరే విపులంగా చెప్పవలసిన పరిశేషు. పోనీ మన Assembly యే తీసుకుండాము. ఒక చిన్న విషయం, జల్లా బోర్డులను గురించి గతసారి బ్రహ్మండమైన చర్చలు జరిగినాయి. మనం అంతా దానినిగురించి తీవ్రంగా చెప్పించాము. మన Assembly లో రెండు పత్రాలకు నరిసమానమైనటువంటి భట్టు వచ్చాయి అనే దానినిబట్టి assembly లో ఉన్నటువంటి ప్రతినిధులయొక్క మన స్తుత్వం ప్రభత్వానికి తెలుసా? తెలిసి ఉంచే ఆనాడు మనం ప్రాన్సెచేసినటువంటి చటుంయొక్క గడంతు త్వరలోనే ముగియబోతున్నది కాబట్టి మనం తిరిగి Assembly సమావేశవరచి Assmebly ఏమి చెప్పబోతున్నదో కనుకోక్కెవడం మన విష్యుక్తఫర్మం. ఈ Assembly ని సమావేశవరచి దానిని ఎసెంబీలో ప్రవేశపెట్టకపోవడంలో ప్రజాస్వామికం ఎక్కడ ఉన్నది. తమను అవసర మైనటువంటి కార్యక్రమమును ఎసెంబీలో పెట్టి పాన్ చేయించుకో దానికి పీలులేనట్లు దానిని ordinance ద్వారా అమలు చేయడానికి సిద్ధమైనటువంటి ప్రభత్వం ఇది. ఎసెంబీ సమావేశ వరచడానికి అవసరం ఉండి, సమావేశవరచాలి అనేటటువంటి విషయం తెలిసి, సమావేశాన్ని ఎగమే ordinance ను pass చేసి Special Officers ను నిలజెట్టి తిరిగి ordinance ద్వారా పరిపాలన చేయడానికి సిద్ధమైన ప్రభత్వాన్ని ఏమనాలి. ప్రజాస్వామికం అంచే ఇదేనా? మనకూ తెలుసు ఇది చేయకూడదని, ఇది తప్పని. అందులోను ఇటువంటివి జరుగుతున్నది కాబట్టి, మొన్న పోల్ మెంట్ లో rules మార్పినప్పుడు ఒక చాల్క్రమయం చెప్పారు. Ordinance లు ఇష్టం వచ్చినప్పుడు, ఇష్టం వచ్చిన రోజును క్రమం రాజు చేయడానికి ఏలులేదు. అటువంటి అత్యవసరమైన క్రమాలి చేయించి వీప్పించి కి ఏ కాళంచేత undemocratic form ఆయి అటువంటి రోజును క్రమం రాజుకురాజులని పట్టించో, దాన్ని Assembly లో క్రమంచేత క్రమం క్రమంలో క్రమంలో ఉండని అట్టు

3rd November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

వలసి వచ్చింది. Congress party అర్థమైన democracy చూశం మాచి, పార్లమెంట్‌లో ఉన్న స్పీకరుగాడికి కొంచెం భయంజేపింది. Undemocracy ఎక్కువై పోతున్నది. పార్లమెంట్‌ను లేకుండా చేసి ordinance లతో రాజ్యపాఠాలన చేయాలని అనుకూలి దానికి కావలసిన హంగులన్నీ ఏర్పాటు చేసుకుంటోంది. కాంగ్రెస్ వారి మన స్తత్వం ఎలా ఉన్నదో ఆంధ్రదేశంలో 4 నెలల ordinance వరిపాలనబట్టి మనకు ఆర్థిక అవృతుంది. మన కృష్ణమూర్తిరావుగారు “కమ్మానిస్టులు చేసినవస్తు కూడా మావే, మావే అంటూంటారు, మేమేమించేయనే లేదా అన్ని” అన్నారు. ఎందుకు చేయలేదు ? పాపం, చాలా చేశారు. చేయలేదని నేను అంటానా ? బంజరు భూముల తీర్మానాన్ని మూడు సార్లు వ్యతిరేకించి నాల్గవసారి ఏకగ్రింగా ఆమోదించారు. కాదని నేను చెప్పగలనా ? అంగీకరించిన తరువాత దాన్ని ఆచరణలో పెడుతున్న సుదర్శంలో ఎన్నో విషయాల మింద సలవోలు ఇన్నే బుట్టదాఖలుచేసి ఆ సలవోలను పాటించ నవసరంలేకుండా అసెంబ్లీలో pass అఱువు తీర్మానానికి విరుద్ధంగానే ప్రవర్తిస్తా, అనీసం Assembly ని సమావేశపరచాలనే ఆ democratic thinking ఎక్కుడికి పోయిందని నేను అడుగుతున్నాను. అఱుతే ఇక్కడ ఉన్న మారు ఈ విధంగా దీన్ని పంచాలని ఏమైనా సలవోలు ఇచ్చారా అని అడుగుతున్నారు. చెప్పాము, ఉత్తరాలు ప్రాశాం. ప్రభుత్వానికి తెలుసు, కోటిరెడ్డిగారికి తెలుసు. ప్రకాశం పతులుగారికి ఇచ్చాం. నేతూ కొల్లా వెంకయ్యగారు కలిసికొని ఇచ్చిన సలవోలను పాటించ అవసరంలేదనే ఈ ప్రభుత్వంవారి అభ్యప్రాయమూ ? పోగీ వారియొక్క నీళ్లయాలనైనా ప్రపంచానికి చాటి ఈ పద్ధతుల మింద మేఘు పంచణోతున్నాం అని చెప్పారా ? అది లేదు. ఈనాడు దినదినం వస్తున్నటువంటి ఒక్కాంశా G.O. నే మనం కళ్లారా చూస్తున్నాం. జెంట్లు బిట G.O. pass చేస్తే కాబి ప్రకారం ప్రభుత్వ యంత్రం కదిలితే ప్రజలుపరుస్తుతిస్తే మరొక G.O. 30 వ తేదీన వచ్చింది. దీన్ని బట్టి ఈనాడు ప్రభుత్వ యంత్రం విప్పితే మర్చి కొత్త G.O. రాణి ఎక్కువైనా ప్రాసిపెట్టి ఉండా ?

[Sri T. Nagi Reddi]

[3rd November 1954]

అవసరమైనపుడు తన పనిని తాను చేసుకోడానికి వీలైనటువంటి G. O. లను పుట్టించడం ఈ ప్రభుత్వానికి ఒక పద్ధతి. అందుచేత కొల్లా వెంకయ్యగారు ప్రాశారు. ఏమని? ఘలానా G. O. నాటు చాలా అవసరం, ఏపద్ధతి మిాద మిారు భూములను పంపకంచేయ తలుచుకొన్నారో దాన్నిగురించి అర్థంచేసుకోడానికి వీలుంటుంది కనుక దాని కాపిని పంపమని ప్రాశారు. ఆ G. O. పంపడానికి వీలు లేదన్నారు. ఎందుకు? M. L. A. లు తెలుసుకొని గ్రామాల్లోకి వెళ్ళి ఈ విధంగా ప్రభుత్వం ఇచ్చిన G. O. అని చెప్పారని, తరువాత మంత్రి గారికి ప్రాస్తే, G. O. మేము table మిాద పెడతాం, ఆ ప్రశ్న ఫ్లాష్ లో రాబోతున్నది, అంతపరట కాచుకొని ఉండు నాయనా అని జవాబిచ్చారు. ఆ G. O. ను table మిాద చూచేరకూ, ప్రజలు కాచుకొని ఉండాలికదా? Table మిాద పెట్టతలుచుకొన్న దాన్ని అడిగిన M. L. A. కి ఇష్ట్వాడానికి మిాకు వచ్చిన అభ్యంతరం ఏమిటని నా ప్రశ్న. Undemocraticగా ఈనాడు రాజ్యపరిపాలన చేయడానికి పూన్కొని ప్రభుత్వం pass చేసినటువంటి ordinance లు ప్రజలకు తెలియకుండా చేసి అడి M. L. A. లకు కూడా తెలియకుండా చేసి, ఏవిధమైన దృక్కు కాన్ని అవలంబిస్తున్నది తెలియకుండా చేసి, గందరగోళపరచి, దేశాన్ని అఛాంతిలో దించడమే ప్రభుత్వంయొక్క ప్రధానమైన ఉద్దేశం కాబట్టి ఇదే నా ప్రధానమైన సేరాలోపణం. ఈ ఉద్దేశంతోనే ప్రభుత్వం ఈనాడు తన విధానాన్ని స్కర్మంగా ప్రవంచానికి తెలియ చెప్పకుండా దాగుడు మూత్రాలాచుటుణ్ణుడని నా అభిప్రాయం. దాగుడు మూత్రాలు కాళపోయి నక్కలే ఏవిషయంలో స్కర్మమైన పద్ధతిని అవలంబించాడు? కోటిరెడ్డిగారికి ఎన్నో గ్రామాలనుంచి, ఎన్నో జీల్లాలముంచి ఉత్తరాలు వచ్చాయని తెలుసు. చిన్న చిమయం. గ్రామాల్లో ఉన్న ప్రతి కరణం దగ్గరకు పోయి నిమాయి ఇమ్మా సౌంధయ ఎంతో చెప్పుపర్చుయి అని అడిగితే ఇష్ట్వండిని, అందుచేత ప్రతి గ్రామంలో ఉన్న ప్రభుత్వ కరణం ఎన్ని సిహాయి కాచులు ఉన్నాయా, మంచ్చు నీటా? ఒక బహిరంగ ప్రాంతంలో అంటింది ఇచ్చికి

3rd November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

ప్రతి ఒక్కడు దాన్ని చూచుకొని వ్రాసుకే ఉండని చేసే, ఒక్క గ్రామంలోనూ కనీసం ఆపని ఎందుకు చేయలేక పోయింది వ్రభుత్వా? నేను గ్రామాల్లో తిరుగుతున్నాను, జల్లాలలో తిరుగుచున్నాను. నాచు తెలిసినంతవరకూ నేను తిరిగిన గ్రామాల్లో కాచి, నాకు వచ్చింగి petitions లో గాని అటువంటిది జరిగినట్లు ఉదు. నాచు తెలుసు. జరగలేదు కాబట్టి అనంతవురం జల్లానుంచి కొల్లలు కొల్లలుగా నాకు ఆవిధమైన మహజరులు వచ్చాయి. అదేవిధంగా ప్రతి జల్లానుంచి కూడా వచ్చాయి. అవి చేయించడానికి చేతకాక పోయిచుప్పటికి ఎంతమంది ఎంతెంత లంచా లిచ్చుకోవలసి వచ్చినావో ప్రభుత్వానికి తెలుసారి మేము చెప్పాం చిన్న చిన్న సూత్రాలను పాటించండి.

ఏ గ్రామంలో ఉన్నటువంటి భూములు ఆ గ్రామంలోఉన్న ప్రజలకు మొదట ఇచ్చి, మిగిలినవి ఏమైనాడంటే ప్రక్క-గ్రామాల వాన్ని ఇవ్వాలి. సంవత్సరాల తరబడి occupation లో ఉన్నటువంటి భూములు వాటిని సాగుచేసుకొంటున్న వేదవారికి ఇవ్వాలి. ఈనాడు కర్కాలు చేస్తున్నటివంటిది నాకు తెలుసు. ఒక శివాయజమా భూమి సెంబరును పదిమందికి ఇచ్చి పదిమందిచేత petitions పెట్టించి, పదిమంది దగ్గర డబ్బు తీసుకొని, ఆ పదిమందిలో ఈ నాడు తగాయిదాలు పెట్టించి గ్రామాల్లో అశాంతిని, అరాజకాన్ని రెచ్చుకొడుతుంటే దీన్ని అడ్డడానికి ఈ ప్రభుత్వానికి చేతకాలేదు. బహుశ ప్రభుత్వం అడ్డాలని అనుకోడం లేదేమో! ఈ తగాయిదాల సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలియదా? తెలుసు. ఎందు చేత ఇవి జరుగుతున్నాయి? ప్రభూనుమైనటువంటి ఈ సూత్రాలను చేశం అంతటా చాటి, ఈ పద్ధతిన మిారు petitions పెట్టు కొండని ప్రజలకు చెప్పలేదు. మరి ప్రజాస్వామ్యం, ప్రజాస్వామ్యం అంటే ప్రజాస్వామ్యం దేనికి అని? ఏ పద్ధతిలో ప్రజాస్వామ్యం అని? మనం ఇంకో చిన్న విషయం తీసునుండాం. మనం ప్రశ్నల తీర్మానం ఏమిటి? భూమిలేని వాళ్ళకు భూములు

[Sri T. Nagi Reddi]

[3rd November 1954]

లని అందుచూ అంగీకరించాం. సంజీవరెడ్డిగారు చేతులు ఎత్తారు. నేనూ చేతులు ఎత్తాను, కోటిరెడ్డిగారు ఇంకా తొందరగా చేతులు ఎత్తారు. ఎందుకంచే ఆనాడు వారి సభ్యులు లేరుకనుక. ఆ తీర్మానంలో రాజీవీయ బాధితుల సమస్యలేదు. ఈ రోజున కోటిరెడ్డిగారు చెపుతున్న ప్రజా స్వామికం అంతా వింటూంచే నాకు మహా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ప్రభుత్వానికి సహాయపడిన వాళ్లకు భూములు మొగలాయాలు కూడా ఇచ్చారు, ఇంగ్లీషువాళ్లకు కూడావచ్చి ఇచ్చారు, మిాకు తెలియదేమో వాళ్లను మనం జమిందారులుగా చూస్తాన్నామా లేదాకి మేము ఇస్తే తప్ప అని సెలవిచ్చారు. వాళ్లు ఇచ్చింది తప్పని మనం ఇస్తాట్లూ ఫూషపెట్టి, వారు ఇస్తే తప్ప అని అడిగితే నేనేమి చెప్పును? ఎవడెవడు రాజ్యానికి వచ్చినపుడు వాడి వాడి వాళ్లకు భూములు ఇచ్చుకుంటూ వస్తే ఇక ప్రజలెక్కడ? ప్రభుత్వ మెక్కడ? అని అడుగుతున్నాను. కోటి రెడ్డిగారు ప్రభుత్వంలో ఉండి కాంగ్రెస్ వాళ్లుండరికి భూములు ఇచ్చి సంతృప్తి పరిస్థితి నేనే రేప్రోద్దున్న ప్రభుత్వంలోకి వచ్చి, అంచే కమ్యూనిస్టపార్టీ తరఫున వస్తే భూములు ఎవరికి నా ఇట్లా ఇస్తే ఏమాతుంది? కాబట్టి నాలాటివాడే వస్తే ఏమాతుంది? నాకు సహాయ పడినవాళ్లందరికి నేను భూములను ఇస్తాను అని నేను మొదలుపెడితే, ఇంకాకట్టు రాజ్యానికి వచ్చినప్పుడు వాళ్లు మొదలుపెడితే, మరొకట్టు రాజ్యానికి వచ్చినప్పుడు వాళ్లూ మొదలుపెడితే ఇది రాజ్య పరిపాలనా అని నేనడుగుతున్నాను. ఈ విధంగా రాజ్యం కొనసాగగలదా? ఈ విధంగా ప్రజలకు సంతృప్తికరమైన మార్గము చూపించగలదా? ప్రతి పార్టీ వాళ్లూ వారి పార్టీ వాళ్లకు ఈ విధమైన మార్గం చూపించి నట్టయితే దేశంలో ఇది ఒక నూతనమైన కర్మవన్ విధానంగా రూపొంద వచ్చు. బంధు మిత్రులయొక్క స్నేహశ్శు ప్రభుత్వం సంపాదించుకోవడానికి ఇది ముందుకు వస్తుందికానీ, మరొకందుకు కావని చెపుతున్నాను.

Sri P. V. G. Raju.—I do not want to disturb the speech; but still I have to. I just now did notice a photo-

3rd November 1954]

[Sri P. V. G. Raju]

graph was taken in this House I think it is not customary for photographs to be taken in the legislative chamber when we are discussing matters. If it has been done, I wish the negative is destroyed.

Sri G. Latchanna:—ఇక్కడ ప్రారంభంలో ఒకటి జరిగినదన
కొంటాను.....

Sri T. Nagi Reddi.—దానని గురించి Speaker యేహో....

The Hon Sri N. Sanjeeva Reddi.—Budget Speeches యిన్నన్నప్పాడు, అక్కడక్కడ తీసుకొంటారు. ఇదేమి కొత్త కాదను కొంటాను. నేను యింతకు పూర్వము Assembly లో సభ్యుడుగా వున్నాను. అప్పుడప్పాడు, speeches యిన్నన్నప్పాడు తీసుకోవటం ఆచారమే. వారు యింకొకరకంగా ఫావించకపోతే, నాకేమి ఆక్షేపణలేదు.

Sri P. V. G. Raju:—If a Government photographer were to do so, I think we must have some tradition. Here if we allow photographs to be taken, let not only Government photographers but everybody take them; otherwise all the negatives must be destroyed. I think we should have a ruling on this.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—We are not concerned. But anyhow, we will consider it.

Deputy Speaker:—I will find out and give you.

Sri C. V. K. Rao:—I want to know whether the Government have permitted any one to take photographs of this House.

Deputy Speaker:—I will find out.

Sri G. Latchanna:—‘Whether Government asked anybody to take photographs ?’ is the information, he wants.

Deputy Speaker:—దాని విషయంలో మాంచ ఒకటి చెప్పాను. ఆరి మార్క వినుపేంచుకొన్నారా ? ఈ విషయం విచారించి, నేను మాంచ తెలుతానని అన్నాను.

[3rd November 1954]

Sri T. Nagi Reddi.—కాబట్టి, democracy అనేటటువంటిది form కు సంబంధించినది కాదు, content కు సంబంధించినది. ప్రభు త్వము బంజరు భూములమాద చేసిన యా నిర్ణయమును యొందుచేతి యింతమంది వ్యతిరేకించడానికి అవకాశమును యేర్పురచారని అంచే ప్రఫానంగా దానిమిావ ప్రభుత్వము నరియైనటువంటి నిర్ణయము చేయ లేదు. కాబట్టి, యా కారకాలస్త్రీ జాగ్రత్తగా పరిశీలించమని కోరు తున్నాం. అయితే, యాదినం శ్రీ కొటిరెడ్డిగారు ఒకమాట అన్నారు. ప్రతీసారి ఆ మాట వినపడుతూనే వుంది. ఈ భూములలో చాలా భాగం records మూలంగా శివాయి జమాదార్ల ఆక్రమణలో వుండని శ్రీ కొటిరెడ్డిగారి అర్థం అని అనుకోంటున్నాను. గ్రామాలలో ప్రతి ఒక్కరికీ ఈ విషయంలోని నిజం తెలుసు. గ్రామాలలో శున్నటువంటి యానాటి వరిసితులను బట్టి, సాగు చేసుకోంటున్నటువంటి వారిపేరు, చాలా గ్రామాలలో ఆ భూములు నమోదు కాలేదని మికందరికి తెలుసు. మికు తెలియకపోతే, మికందరికి ముఖ్యమైన ఆయన Congress Agrarian Reforms Committee తరఫున Congress working Committee క్రాసినటువంటి విషయము మాముందు పెడితే అప్పుడైనా అంగీకరిస్తారని చెప్పి నేను అనుకోంటున్నాను. మన రాష్ట్రంలో శున్న భూస్వాముల హృదయము తెడ్డది అని నేనుకోసు. దేశమంతటా తిరిగి Congress Working Committee నిర్ణయించిన నిర్ణయం ఒకటి యిక్కడ శుభుది. “Immediate steps should be taken to prepare a record of right with the help of the land tribunal. The illiteracy of the cultivating classes as well as of the local land owners and the corruption of the officials together have produced a situation under which it may be extremely difficult to prove the status of the men on the spot” అని శుభుది. ఈనాడు గ్రామాలలో ఇంకుచుట్ట వచ్చితినిబట్టి విచారణ జరిపి, వచ్చినటువంటి స్తుయమును, శ్రీ కొటిరెడ్డిగార అమలు జరుగుతారా అని అంచుకుచుట్టాను. భూమి ముంది ఆక్రమణము వుంటే “యా

3rd November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

రాషు వాడివేర నమోదు అవుతున్నది అనేటటువంటి వోమో యేది ? గ్రామాలలో జరుగుతున్నటువంటి యొ అన్యాయాలు యానాటి ఆశాంత పరిస్థితులకు మూలం అనేటటువంటివిషయం అంగీకరించక హోయస్క్లె యొ సమస్యను శౌంతియత్వమైన వాతావరణలో పంపుటంచేయటం అసంభవము, అసాధ్యము. కాబట్టి, Congress Agrarian Reforms Committee భూ సంస్కరణలను గురించివ్వాస్తా Land Tribunals అనేటటువంటి వాటిని వేయాలని, ప్రజా ప్రతినిధిల సహకారం తీసుకోమని, ఆ సహకారంతో గ్రామాలలో పున్నటువంటి నిజమైన పరిస్థితులను పరిశీలించమని, records మీద ఆధారపడ వద్దని చెప్పారు. ఈ ప్రభావమైన సందేశాశ్రమ శ్రీ కోటికెశ్విగారు తీసుకొనడానికి అంగీకరించరు, ప్రభుత్వమూ అంగీకరించదని నాకు తెలుసు. ఎందుకంటే, యానాడు pass చేస్తూ వచ్చారే, ఆ orders అస్తుకూడా తలక్రిందులై, ఆచరణలోకి రావు. ఇవి మేము యిచ్చేటటువంటి సలవోలుకాదా ? సలవోలు లేవులేవని అడుగుతూన్నటువంటి మిత్రులకు Legislature Communist Party సలవోలను యిచ్చింది. వీటిన్నీ టిస్ తిరస్కరించారనే టటువంటి విషయాశ్రమ మీరు అంగీకరించరా? వాటినే రేపు ప్రాదురు యానాముల బిల్లు రాబోతున్నదిగదా. ఎవరు భూములలో పున్నారు ? ఎవరి ఆక్రమణలో భూమి పున్నది? అనే విషయాశ్రమ మంత్రులు యాం దార్శన రైతులకసి decide చేసుకోవాలి. ఇందులు అవసరమైన land tribunals సిద్ధంగా లేకపోబట్టి, యానాడు జరుగుచున్న యొ అన్యాయాలను యొ ప్రభుత్వము పరిపూర్ణం చేయలచు. ఈ ప్రభుత్వమిగి democratic form కావాలేగాని, యొ ప్రభుత్వమిగి democratic spirit గాని, content గాని, democratic methodగాని ఆవసరం చేసి కేలిపోతున్నది.

Sri K. Varadachari :—దానికి solution యేయటి ?

Sri T. Nagi Reddi :—అతను నేను యింతనేను చెప్పించడి

[Sri T. Nagi Reddi]

[3rd November 1954]

solution. రామాయణం అంతా విని, రాముడికి సీత యేషాత్తండంచే, నేనేమి చెప్పమను? కాబట్టి, యిప్పుడు శున్నఁఁనంటి యో పరిశీతులను సాచి దిద్దడానికి, అది ఒక మార్గం. ఇంక democracy form ను గురించి మాట్లాడేటప్పుడు, యింకోక విషయం కూడా తీసుకొండాము. ఈ ప్రభు త్వ్యము—అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఒక విషయంలో మాత్రం cleanగా చేశారని నా అభిప్రాయం. ఏమిటంచే, ప్రజల చేతులలో శుశ్రూ, కాన్త అధికారాన్ని తోలగించడానికి సర్వీత్ర ప్రయత్నంచేయటం. “మేము మిాకందరికి వయోజన వోటింగు హక్కు, మేము మిా కందరికి రహస్య వోటింగు పద్ధతి యిచ్చాము” అని ప్రతిసారి చెప్పోవడం పరిపాటి అయిపోయింది. ఆ రహస్య వోటింగు పద్ధతి, వయోజన వోటింగు హక్కు—గత జనరల్ యెన్నికలలో యెప్పుడైతే యో ప్రభుత్వానికి వ్యక్తిరేకంగా తారుమారై కూర్చున్నవో, అప్పటి నుంచే ఆ రహస్యము, ఆ వయోజనము రద్దుచేయ ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. మనం చూస్తానే శున్నాం. ప్రథమంలో ప్రారంభమైనచి పంచాయతీ బోద్దులు; ఏ విధంగా? పంచాయతీ బోద్దు యెన్నికలు రహస్య వోటింగు పద్ధతి ద్వారా జరువకుండా, యో ప్రభుత్వం చేతులు యెత్తే పద్ధతిని పెట్టి, యిప్పుడు గ్రామాలలో శున్న పెద్ద పెద్ద పాల్కండరికి వ్యక్తిరేకంగా, సామాన్యములు వోటుచేయడానికి పీలులేకుండా ఎన్నికలు జరిగిన సంగతి మనం చూచాము. అనలు వయోజన వోటింగు, రహస్య పద్ధతి లేక పోయినా, రహస్య పద్ధతులలో జరిగిన యెన్ని కలలో ఎప్పుడైతే అధికారంలో శున్న సార్టీకిచాలా పంచాయతీలలో వోటింగు సంభవించినదో, అంతభిత్తి జ్లూబోద్దు ఎన్నికలు స్వస్తిచేప్పే ఫూర్సం కనబడుతున్నది. అప్పడే రహస్యం పోయింది. ఇప్పుడు వయోజన వోటింగు హక్కు పోతున్నది. కాబట్టి, ఈ democracyని గురించి యింతగా పచ్చాత్తాపవడుతూ మాట్లాడుతున్నటు వంటి బిత్తులు అందరూ, యో 1/2 సంవత్సరముల కాలంలో యే ఉపాయాన పద్ధతిని. యో Congress ప్రభుత్వము, అఖలంగించున్నదో

3rd November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

మాచారా ? అని అడుగుతున్నాను. మద్రాసులో శ్రీ రాజగోపాలాచారి గారు బహిరంగంగా వేదికమాద నిలువబడి, “యిటువంటిది అంధ్రదేశులో జరుగుతుందేమో యని, మా కెవరయ్య షాఫీ ?” అని అప్పగుతే, “జరుగడని నేను అనుకొంటున్నాను” అని అన్నారు. “నేను యిచ్చినటువంటి షాఫీని, అంధ్ర ప్రభుత్వం గుర్తిస్తుందని, గమనిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. అట్లు ఆశించకపోతే, అది మించు దుర్దాష్టం. దానీని మించై తిక బాధ్యతమాదనే నదలిపెడుతున్నాను.” అని ఆయన చెప్పాడు. ఆయనపు అప్పుడు పాపం భయంవేసింది కౌబోలు. అంధ్ర ప్రభుత్వము కొంగ్రెసు ప్రభుత్వము అయినా, కొంగ్రెసు ప్రభుత్వము యిచ్చినటువంటి షాఫీలను తిరస్కరించే ప్రభుత్వమే అని, తిరస్కరిస్తుందని మేము చెప్పాము. ఆంధ్ర దేశములో పున్న పరిస్థితులనుభట్టి, ఆంధ్రదేశంలో ఉన్ని కొంగ్రెసు ప్రభుత్వము రహస్య ఒటింగును రద్దుచేసిన తరువాత, వయోజన ఒటింగునూ రద్దుచేయ బోతున్నది అనే విషయాన్ని democracy ని గురించి యింతగా మాట్లాడుతున్న మిత్రులు ఆలోచించారా ? అని అడుగుతున్నాను.

కాబట్టి ఇప్పుడు పున్నటువంటి పరిస్థితులన్నీయోలోను మనము మానుస్నాది ఏమిటి. దేశంలో ప్రజలకు పున్నటువంటి ప్రభావమైన హక్కులన్నీంటిని తొలగించడానికి ఈనాడు ప్రభుత్వం ఏవిధంగా పూనుకుంటున్నది. ఆసెంబ్లీలో పున్నటువంటి హక్కుల సంగతి మనము చూశాము. చాలా మంది మిత్రులు చెప్పారు. నాన్ అఫీమియల్ రిజల్యూషను ప్ర్యాసుల్యాతే మేము ఆచరణలో పెట్టి పనిలేదు, రిజల్యూషను ప్ర్యాసు అయితే మేము దానిని గుర్తించాల్సిన అవసరములేదు, నాన్ అఫీమియల్ బిల్యు అంకై చర్చ రావలసిన పరిస్థితులను మేము కల్పిరచము అని ప్రభుత్వానాదు అంటున్నారు. కొంతమంది కొంగ్రెసు చాసనసభ్యులను చూచినప్పుడు చాలా బాధగావుంటోంది. బాణాల క్రైస్తమూర్తిగారు భాషిం ప్రమాణాల్ని నిర్ణయించుటకు ఒక సాన్ అఫీమియల్ బిల్యుకు నోటీసు ఇచ్చారు.

[Sri T. Nagi Reddi]

[3rd November 1954]

ఆశలో అదిగో వస్తుంది ; ఇదిగో వస్తుంది అని ఎదురు చూస్తున్నారు. కాంగ్రెసు పారీ ఒకటి పుండని దానిని అది రానివ్వకుండా కూర్చున్నదని పాపము వారికి తెలియదు. లేకపోతే తమకు లేక ఇతరులు తెచ్చిన వాటిని అంగీకరించక ఫార్మగా పెట్టి నాన్ అఫీషియల్ బిల్సు అని వాటిని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం భాతరుచేయడం లేదు. మేము చెప్పిన స్క్రిములను బుట్టదాఖలా చేశారు.

మాతు ఒక బిల్లు తేవడానికి అవకాశము లేదు. ఒక బిల్లు ప్యాసుచేసి దానిని ఆచరణలో పెట్టడానికి అవకాశం గాని అధికారం గాని ఇవ్వరు. మిారు చేయరు. దానిని ఇంగ్లీషులో “డాగ్ ఇన్ ది మేంజర్” పాలసీ అని అంటారు. ఇది ప్రజాస్వామికము అని అనిపించుకోడానికి వీలైదు. చేసినటువంటి వాగ్దానాలు ఆచరణలో పెట్టరు. మనవద్దనే చేసినటువంటి ప్రతి వాగ్దానము తీసుకుండాము. తుప్పస్వామి కమిటీ రిపోర్టు తీసుకుండాము. సీరా మిాద చేసినటువంటి వాగ్దానము తారుమారుగా మారి పోయినది. ఎవ్వడు ఏమి జరుగుతుందో ప్రకాశం గారికి తెలియదాయె ఇక మనకు ఏమి తెలుస్తుంది. ఆ వాగ్దానాలను ఆచరణలో పెట్టరని మనకు బయటపై అయిపోతున్నది. కాంగ్రెసు చేసిన తీర్మానాలను ఆచరణలో పెట్టుటకు వారు అంగీకరించరు. తమకు అనుకూలంగా వ్రాస్తుని కాంగ్రెసు ప్యాసుచేస్తే దానిని ఆచరణలో పెట్టడానికి నిముషాలమిాద కదలి రాజకీయ బాధితులందరికి త్వరలోనే భూములను వంచాలనే తాప్తయంతో ఒక స్పెషలు ఆఫీసరును వేశారు ప్రభుత్వంవారు. దీనికొరకు యింట తాప్తయ వడినవారు, ఈనాము రైతుల సమస్య వచ్చినప్పుడు తిరుపతిలో ప్యాసు లయిచ తీర్మానము గాని, బెజవాడలో ప్యాసు అయిన తీర్మానముగాని ఎందుకు అంగీకరించరని అడుగుతున్నాను. అందులోను ఇచ్చుకు మన వంశవరైద్దిగారు లీడరు ఆఫ్ ది హాస్. లీడరు ఆఫ్ ది హాస్ అంటే. లీడరు ఆఫ్ ది గవర్నర్ మెంటే. పోనీ ప్రకాశం వంతులు గార్డు కూర్చుచ్చెప్పులోని లీడరు ఆఫ్ ది గవర్నర్ మెంటుగా సంభవరైద్దిగారు

3rd November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi] .

శున్నారు. నేను ఆనాడే ఇది సంజీవరెడ్డిగాటి రాజ్యం కాని ప్రకారం గారిది కాదండి అని చెప్పాను. ఈ రాజ్యం సంజీవరెడ్డి గారిదే. వారి లీడర్ మిష్ని క్రింద ఈ నాడు రాజ్యం ఎలా జరుగుతోందనే విషయము మించి కందరకు తెలుసు. వారి ఇష్టమొచ్చిసట్లు జరుగుతుంది. కోటిరెడ్డి గారు ప్రోదున ఒక గంటనేపు మాట్లాడారు. పడిమంది పదినైపుల సుంచని అడిగారు. ఈనాము టైతుల సంగతి చెప్పమంచే, ఆ తీర్మానము ప్ర్యాసుచేసిన తరువాత కోటిరెడ్డిగారు చాలా రోజులు మాట్లాడ లేదు. మాట్లాడకపోతే ఈ పత్రికా విశేఖరులు శ్రారుకుంటారా? పోయి శ్రారికే ప్రశ్నలు అడుగుతారు. ఆప్రశ్నలతో శ్రస్త రహస్యాన్ని కాస్త బయట పడేశారు కోటిరెడ్డిగారు. 1953లే అట్టుబడునుంచి మేము ఆ తీర్మానాన్ని అమలు జరుపుతాముగాని 1947 అని అంటే మాతు ఏమాత్రము సంబంధము లేదని చెప్పారు.

కాని కాదని ఈ పుదయము చెప్పారు. అది నిఘమేషని మేము అనుకోక తప్పదు. తమకు సంబంధించిన వరకు, తమ లోపాలకు సంబంధించినంతవరకు, తమ పార్టీకి సంబంధించినంతవరకు, తమ ప్రజలకు సంబంధించినంతవరకు, పార్టీ తీర్మానాన్ని తక్షణము ఆచరణలో పెట్ట దానికి పూనుకొన్న ఆదుర్లా వెజలకు సంబంధించి ఎందుకు లేదని అడుగుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలో వుండగా వ్యాగ్నినాలకు విలువలేదు. ఈనాడు ఎన్నో కమిటీలను వేళామని చెప్పి గవర్నరుగారు వర్యనపెట్టి చెబితే ప్రతిదానికి కమిటీలు వేయడం ఆ కమిటీల నివేదికలు బుట్ట దాఖలా చేయడమే కనుక ఆ కమిటీలకు శ్రస్త విలువ ఏమిటి అని చెప్పాలిన అవసరం వస్తున్నది. నిన్న సాగి సూర్యనారాయణరాణిగారు మాట్లాడుతూ థింకా తమహాగా చెప్పారు. వారు చాలా శ్రుతిపూషణతులు కాబట్టి అష్టర అష్టరానికి, మాట మాటకు విడమర్చి చెప్పారు. అయితే చెప్పిరేగాని అయినా వారు ఆచరణలో పెడతారా అంటే అది పేరేసంగతి అన్నారు. కనుక మాటలు మనకు చేతలు వాళ్లకు అప్పుతున్నాయి, కాబట్టి

[Sri T. Nagi Reddi]

[3rd November 1954]

ఇప్పుడు వ్రుద్ధంటి పరిస్థితులలో యూ ప్రభుత్వము చేసినటువంటి తీర్మానములమాద, వారిచే ప్రకటనలమాద | పజలకు ఏమాత్రము నమ్మకము లేకుండా వుంది. వరుసపెట్టి ప్రకటనలు వచ్చినని. వరుసపెట్టి తీర్మానాలు వస్తున్నావి. దినదినానికి ఎన్నో జి.బ లు వస్తున్నావి. ఇవాళ వచ్చిన జి.బ, కేతు శుంటుందని నమ్మకములేదు. ప్రభుత్వంలో నమ్మకం లేనటువంటి పరిస్థితులు ఈ విధంగా సాగేట్లయితే ప్రజల్లో శాంతి ఎట్లా ఏర్పడు తుందో ఆలోచించమని మిమ్మలను కోరుతున్నాను. ఒక మంత్రి చేసిన ప్రకటనకు విరుద్ధంగా మరొక మంత్రి ప్రకటనలు చేస్తారు. అందువల్ల హాట్లికి ఏమిధమైన విలువలేకుండా పోయింది. మంత్రుల చరిత్రను సాప కాశంగా వ్రాయడానికి ఏలు కలిగిన పరిపాలన ఈ ఒక్క సంవత్సరంలో జరిపినందుకు ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందించక తప్పదు. తప్పకుండా మనము ప్రభుత్వానికి, మంత్రివర్గానికి ఒక అభినందన తెలియజేయాలి. అసెంబ్లీలో ప్రాణసులయిన తీర్మానాలకు ఆ గతిపట్టింది. అసెంబ్లీలో నాన అఖిమియల్ బిల్లుకు ఆ విధంగా దుర్దతి పట్టింది. తీర్మానాలు, బిల్లులు అసెంబ్లీలో తర్వాత రాకపోతే రాకపోవచ్చును; కానీ శాసనసభ ఆమోదించి ప్రాణ చేసిన తీర్మానానికి ఈ పరిస్థితి వస్తుందని నేను ఎప్పుడూ అనుకోవలేదు. అయితే అసెంబ్లీ నిరాకరించిన విధానాన్ని ఆచరణలో వెట్టగలిగిన ప్రభుత్వము ఆంధ ప్రభుత్వంతప్ప ఇంకే ప్రభుత్వం లేదు. అది ప్రకాశంగారికి ఇప్పటికే నా తెలిసి వ్రుంటుందనే నేను అశిష్టున్నాను.....
 అది తెలుసుకున్నాము కూడా బెట్టే మనము నో కాన్ఫిడెన్చు మోహను ఇవ్వాల్సి వచ్చింది అనే మంత్రిగారికి తెలుసు. ప్రకాశంగారి నాయకత్వాన మద్దాసు శాసనసభలో బన్ను పాసింజెషన్ మిాద పన్ను వేయాలనే బిల్లుకు వ్యక్తిరేకంగా వోటుచేసి దానిని రాకుండాచేసి కొత్తబిల్లు వచ్చేటు చేయ గలిగింది ప్రతిపక్షము. అది విశ్వాధంగారి నాయకత్వానకూడా, హైకోర్టు ఒకాల్టర్వు ఇస్తే దానిని అసెంబ్లీ ముందు పెట్టి దానిమాద ఏమిచర్య తిమ్మానాం గవర్నరుచేత అసెంబ్లీని ప్రోరోగు చేయించడం ప్రభజనామ్మి అంతాచుటున్నాను.

3rd November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

గవర్నరుచేత అసెంబ్లీని ప్రోలోగు చేయించి మధ్యకాలములో అసెంబ్లీ సమావేశవరచక, అసెంబ్లీ నించినదానిని ఆచరణలో పెట్టక పోడడం, ఆర్డినేషన్లు ప్ర్యాసు చెయ్యడం ఏ ప్రజాస్వామితసాత్రము అని నేను అడుగుచున్నాను. ఆర్డినేషన్లు ద్వారా పరిపాలిన చేస్తున్న ప్పుడు మా ఉద్దేశము ఏమిటని అడుగుచున్నాను. Non-official దా official దా అన్నది సమయకాదు. చ్టుములుకూడా ఈ ప్రభుత్వాన్ని బంధించడము లేదు.

ఇంక ఈ తిమ్మారెడ్డిగారి విషయం కొంచెన్చు చెబుతాను. ఈ కమ్మానిను పారీ ఎన్ని రోజులు ఉంటుందని నిన్న గారేయ శురములోను మొత్తి తఱపుల్లోను వారు చెప్పేరు. ప్రతికలలో పడినదానికి పాపము ప్రభుత్వానికి కోపము వచ్చింది. ప్రతికలలో ప్రకటించింది నిజమైతే ప్రకాశంగారు అమతిరాచతిలో మేము చేసేది అన్ని అవభ్రంశపు పచులేను అని అన్నారట. ఈ విషయం అన్ని ప్రతికలలోను పడింది. ప్రతిపత్తం మిండ చర్య తీసుకొనవలెనని ఈ నాడు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదని చెప్ప డానికి నిన్న వరదాచారిగారి ఉన్నాన్నము, తిమ్మారెడ్డిగారు గారేయ శురంలో ఇచ్చిన ఉన్నాన్నము తార్కాణములు. ఇక వారుచేసే కుతంతాలు ప్రయత్నములు ఈ అసెంబ్లీముందు పెట్టక తప్పదు. దురదుష్టవశాత్తు సంభీలయ్యగారు ఇక్కడ లేరు. ఆయన పళ్ళిము గోదావరి జల్లూ పోలవరం వెళ్లేరు. ఆ గ్రామంలో తనకు ఇం సంఖూలవారు ఇచ్చిన మొమొరాండము లను స్వీకరించి చదవనిచ్చి మరొక పత్తము ఇచ్చిన మొమొరాండం శుచ్చు కొనకుండా అక్కడపెట్టి ఓ చింపెయ్యమంటావా అని గద్దించినారుట. ఈ పరిశీతులలో ప్రభుత్వం పత్తపాత రహితముగా పరిపాలన చేస్తున్నదని ప్రజలకు ఎట్లా తోస్తుండని నేను అడుగుచున్నాను. అడుగు అడుగునా పాతం. అది మాటలలోను చేతలలోను, రికార్డులలోనేకాదు. బహిరంగ ఘుమగా పత్తపాతము అయితే లేదని ఎలా చెప్పగలను. మేము ప్రజలలోకి ఉన్న ప్రచారము చేస్తూఉంటే ద్వానినిమాని ప్రాడలిపోయి సంభీలించాలు

[Sri T. Nagi Reddi]

[3rd November 1954]

ప్రజలమధ్య ఉద్వోగుల మధ్య ప్రతిపక్ష సభ్యులను పార్టీలను ఏ విధముగా అయినానుకే గదమాయించి వారి ప్రయత్నములకు అభ్యంతరం కల్గించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారా అని అనిపిస్తున్నది. సంజీవయ్యగారు చిన్నమంత్రి అంటారేమో. మొన్న మొన్ననే వెల్లి చేసుకొన్నడనే సంగతి అందరికి తెలిసినదే. కాబట్టి ఆయనచిన్నవాడే గాని బాధ్యతకలినవ్యక్తి. డిప్యూటీ చీఫ్ మిస్టర్ రు కాంగ్రెసుపార్టీ నాయకులు, ఆంధ్రదేశములో ఎవ్వరైనా అధికారములో ఉన్నారంటే ఆయనే అనుకుంటా. అన్ని సమయాలలో కొంత ఒక్క శాంతి పహించవలసిన పరిస్థితులలో ఒకరు ఇచ్చిన మొమ్మురాండము ఆరుగీతలు చదివిన తరువాత చేతులో ఉన్నది లాగుకొని బహిరంగ సమావేశములో గద్దించి నుస్య వెల్లిపో అని చెప్పవలసిన అవసరం అగ్రణం ఏమీ వచ్చింది. ఉన్న బిషయాలను ఉన్న ట్లుగా ప్రభుత్వానికి చెప్పడానికి ప్రజలు ఈ విధముగా చేస్తారు. ఇటువంటిపీ సాగనివ్వటుండా చెయ్యడానికి, కాంగ్రెసుద్వాహా నావద్దకు రండి అని చెప్పడానికి జరుగుతూఉన్న అవలక్షణమైన పనులు ఇంది. ఈ విధముగా చిన్న చిన్నవాటిలో జరిగితే వెద్దవెద్ద వాటిలో ఎందుకు జరగదు. మరొక దృష్టాంతం. మన తిమ్మారెడ్డిగారు ఆయన గురించి చెప్పవలసిన స్తుతి గ్రంథాలు ప్రాయధానికి వీలుగాది. పడవలో ఒక గ్రామానికి తిమ్మారెడ్డిగారు వెల్లి పూలమాల వేయించుకొన్న తరువాత ఎవరో ఒకాయన క్రిందటిరాత్రి ఆ గ్రామంలో దాజీస్యం చేసి కమ్మానిస్తు పార్టీ మిటింగు జరుగుకుండా చేసినాడని చెబితే ఆమాలతీసి వాని మొడలోవేసి నీయంటి వారు జంధిమంది ఉంచే కమ్మానిస్తు పార్టీ ఆంధ్ర దేశములో లేకుండా చేస్తామని అన్నారు. ఈ విధముగా చెప్పినవారు ఆంధ్ర దేశములో శాంతియత్నమైన పరిపాలన చేయగలరాకి అని అడుగుతున్నాను. ఇది శాంతియత్నమైన పరిపాలనకాదు. ప్రజలను రెచ్చుకొట్టడం, గిల్లడం, కొట్లాటకు ముందు కుశెటడం; మేము మింపి ప్రుసి ఉన్నామని నచ్చుచెప్పడం. అంతరూరమెందుకు మన కర్మన్నలు నభలో సంశేషరెడ్డిగారి సమయములో, కైతురూత జరిగిన కొండారెడ్డి బురుజవెద్ద జరిగిన బహిరంగనథకు అత్యమ్మ

3rd November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

శాతు నేను వల్లేను ఒహలశ ప్రకాశంగారుకూడా ఉన్నారోమో మంత్రు లందరూ ఉన్నారు.

The Hon. Sri T. Prakasam.—నేను చేసు ఆ సభలో.

Sri T. Nagi Reddi.—సంజీవరెడ్డిగారు ఉన్నారు అన్నాను. ఈ నాడు ఎవరికైన ఎక్కువ అధికారము ఉన్నది అంటే సంజీవరెడ్డిగారికి అంటాను.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—Sir, I take serious objection to this. It is a slur on the Chief Minister who is sitting here, and it is an insult to the whole House and the Government.

Sri T. Nagi Reddi:—No, I take it and it is my belief that Sri Sanjeeva Reddi is the man and he is the Minister to-day to be recognised and to be taken into consideration and nobody else. That is my view and I stand by it.

Deputy Speaker:—ఎట్లా అయినా ఈ విషయాలు సభలో ఉండగా పదేవదే పునశ్చరణ చెయ్యడం సవ్యముగా లేదని నాగిరెడ్డిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

Sri T. Nagi Reddi:—అధ్యక్ష! రాజీయముగా జరుగుతున్న చర్చలలో ఎవరు ఎవరికి పెద్దలో చెప్పడానికి మాతు అధికారం ఉన్నది. ఈనాడు సంజీవరెడ్డిగారే అధికారములో ఉన్నారు. ఆంధ్రదేశపు జీవితాన్ని నాళెనము చెయ్యడానికి, అత్యాంత పరచడానికి ఈనాడు ప్రయత్నములు జరుగుతున్న వని వేరే చెప్పసమరం లేదు.

ఆంత పెద్ద ఉపన్యాసము ఇస్కూ ఆంధ్ర దేశములో ప్రథాన సమస్యల గురించి గవర్నరుగారు చెప్పలేదు. Anti social elements గురించి మాత్రం మాట్లాడేరు శాంతియతముగా ప్రచారము చేస్తూ సమస్యల తిట్టారానికి ప్రయత్నిస్తున్న కమ్యూనిష్టుపార్టీ Anti social elements తిట్టారాన్నారు. ఇది చిన్న విషయముకాదు. ఆంధ్ర దేశములో జాతిమా

[Sri T. Nagi Reddi]

[3rd November 1954]

ధరలు పడిపోతున్నవి. దీనిని గురించి ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్య తీసుకుండా అని అడుగుతున్నాము. 19 వేళల గ్రంథములో ఏమైనా చెప్పేరా అంశే లేదు. ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నారని ఎవరైనా అడిగితే సెంట్లలు గవర్నర్ మొంటుపు ప్రాసినాము అని అంటారేగాని ఏమిా చర్యలు తీసుకోలేదు. ఇక్కడ ఉన్నది, అక్కడ ఉన్నది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమేకదా ఈ ప్రభుత్వం చెబితే వినలేదా, రెండు ప్రభుత్వాల మధ్య ఏమైనా తగాదాలు ఉన్నవా? ప్రపంచ మార్కెట్లలో మను ఏమైనా అవకాశములు ఉన్నవా, పొగాకు మార్కెటీంగు కమిటీలు వేసినట్లుగా విదేశాలలో తిరగడానికి కమిటీని వెయ్యడానికి ఏమైనా వీలు ఉన్నదా, అనే విషయాలను గురించి చర్చించడానికి అవకాశము లేదు.

Foundation stones వేయాడానికి time అంతా పోతుంచే వీటికి అలోచన ఎక్కాగాది? సందికొండ ప్రాజెక్టు, తుంగభద్ర హైలెవెలు చానలు గురించి, వంశధార గురించి ఆంధ్రదేశంలో బ్రహ్మణిష్మాన ఆంధో భాన పుండని మనకు తెలుసు. ఆంధ్రప్రభుత్వం ఏర్పడిన తక్షణం ఈ మూడు ప్రాజెక్టుల ప్రాధాన్యత గుర్తించడానికి ఒదులు ఆంధ్రప్రభుత్వం తరఫున డిలీ ప్రభుత్వానికి 14 ప్రాజెక్టులు వంపించిన సంగతి మనకు తెలుసు. దేశ ముఖ ఆంధ్రదేశం వచ్చినపుటు ఆ విషయం చెప్పారు. 14 కాకపోతేటోనీ 10 ప్రాజెక్టులు వంపించారు. ఏది ముందు ఏది వెనుక అనే నమస్క వస్తే ఉచ్చి తట్టిబెట్టే ఏమిశేయడాకి తోచక అయిమ ప్రాజెక్టులకో ఏడు ప్రాజెక్టు లకో దింపారని దేశముఖ గారు చెప్పారు. ఆంధ్ర ప్రభుత్వానికి ఒక నిర్ణయంలేక, ఒక నిర్ణయంమాజ డిలీ ప్రభుత్వానికి ఆ విషయాన్ని తెలియ చెప్పవక్, ఒక సంవత్సరంపాటు ఆంధ్రదేశానికి అన్వయం చేసిన పంగతి ప్రభుత్వం గుర్తించు కొన్నదా? కమ్యూనిస్టపారీ తుంగభద్ర హైలెవెలు చానలుకు వ్యతిరేకంగా పుండని, రాతుండ అడ్డం పడుతోందని చెప్పే ప్రభుత్వం. కమ్యూనిస్టు పారీ సూచనల గురించి ఆలోచించిదా? కమ్యూనిస్టపారీ పట్టాడూ సందికొండకు, తుంగభద్ర హైలెవెలు చానలు లేదు. కమ్యూనిస్టు రెండు కారణాలు పుండులు తుంగభద్ర హైలె-

3rd November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

పెలు చానలు ఒక ప్రాజెక్టులో భాగం. దానికి అవసరమైది 18 కోట్లు. 18 కోట్లు ప్రాజెక్టులో భాగమైన దానికి తీసువువెల్చి 118 కోట్లు కావలసిన నందికొండకు ముడిపెట్టడం అనుభవం అందుచేత కమ్యూన్ నిపుణీ మన ఖర్చులను తగ్గించుకొని, (administrative) expenses తగ్గించుకొని, దేశానికి అవసరమైన ప్రథారమైన విషయాల్ని చెప్పిస్తున్న సందర్భంలో ఆంధ్రలో కోర్టుతున్నట్లు—వాంఘా కూడా చెప్పినట్లు— మద్యపానానిషేధాన్ని రద్దుచేసి అందులోనుంచివచ్చిన డబ్బుతో ప్రోలెవెలు చానలు నిర్మాణం కావించడం మన క రవ్వం అని చెబుతూవచ్చి దానికి సిద్ధంగా లేనప్పాడు, సంజీవరెడ్డిగారి ప్రభుత్వం మద్యపానానిషేధాన్ని రద్దుచేయకపోతే, ఈ రెండింటికి పోటీ పెట్టడానికి బదులు ఒక ప్రాజెక్టు ఇందివరకే ప్రారంభించారు కాబట్టి ప్రోలెవెలు చానలు పని పూర్తిచేయాలి అని చెప్పాం. కానీ కృష్ణానదిమిాద ప్రథానమైన ప్రాజెక్టు ఏది అంటే సందికొండ తప్ప మనోకటి లేదని చెప్పడానికి ఈ ప్రభుత్వానికి సంవత్సర కాలం ఎందుకు పట్టింది అని అడుగుతున్నాను. పోటీలు పెట్టవలసిన అనసరంఎందుకు వచ్చింది? High level channel ఒక ప్రాజెక్టులో భాగం ప్రాజెక్టు, అర్థం భాగం కటి మిగలాడి పరిపూర్తి చేయకండా వుండడమా? అది రాజ్యపరిపాలన అవుతుండా? ఆంధ్రప్రజ అవసరమని కోరే క్రొత్తప్రాజెక్టు, దీనికి పోటీపెట్టి, మాకు ఏదో దురుదేశం వుండని దాన్ని చక్కిదిద్దడానికి మాకు చేతకాలేదని చెప్పడం దేశికి కమ్యూన్ నిపుణీ పారీ సందికొండకు, high level channel కు పోటీ పెట్టలేదని, అది మాప్రచారంలో భాగం అనే సంగతి ప్రభుత్వం ఎందుకు గుర్తించలేదని అడుగుతున్నాను. 14 ప్రాజెక్టులనుంచి కి వరకు దిగిక ఈనాడు తప్పలేదు. ఎందుచేతి? రాజీకేయ చాతుర్యంచటి. ఆర్కి సితినిబట్టి, ఎలాగా సందికొండ ప్రాజెక్టును కుషానరిష్ట ప్రవృత్తమ ప్రాజెక్టుగా నిర్మించక తప్పదు. నిర్మించ జిల్లా తుంగభద్ర ప్రోలెవెలు చానెలు త్రవ్యక తప్పదు. ఇంక వంశభార ప్రాజెక్టు నిర్మించే స్తోమతు ఆంధ్ర ప్రభుత్వానికి లున్నది. ప్రోలెవెలు చానలు, వంశభార రెంఘా తీసుకోవచ్చునని మా అభిప్రాయం. ఈ ఈనాడు ప్రాజెక్టుల గురించి కమ్యూన్ నిపుణీ పారీ 1955లో ఆంధ్ర రాష్ట్రం నిర్మించుతున్న నమయంలో pass చేసిన తీర్మానంలో చెప్పబడి వుంది.

[Sri T. Nagi Reddi]

[3rd November 1954]

ఈ విషయం గుర్తించడానికి ప్రభుత్వానికి ఇన్నాళ్ళు వట్టింది. ఇంక, కమ్యూనిస్టులు ఏమి చేసారు అని అడుగుతున్నాను. ఒక విషయం చెబుతున్నాను. ఆంధ్రదేశంలో ఏమైనా జరిగే ప్రథానంగా ప్రతిపక్షంయొక్క బలంవల్లనే అనేది విస్మరించరాని విషయం.

Sri G. Nagabhushanam :—I want to know what is the constructive programme of the communist party.

Sri T. Nagi Reddi :—I shall tell you.

Deputy Speaker :—I will tell the hon. Member one thing. He should take the permission of the Chair before he speaks.

Sri T. Nagi Reddi :—మూడు సంవత్సరాలుగా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం బంజరులు పంచడానికి నిరాకరించిన తరువాత మేము వెట్టిన ప్రతిపాదన అంగీకరించక తప్పలేదనే సంగతి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం గుర్తించిందా? ఆంధ్రరాష్ట్రంలో గ్రామాల్లో లుండే వేదప్రజానికానికి ఇండ్సెట్లాలు ఇవ్వడానికి నిరాకరించిన ఆంధ్రప్రభుత్వం, బజ్జెట్లో ఇందుకై వి లక్షల దూపాయలను కేటాయించి పావుకార్యకు ఇండ్సెట్లు కట్టించడానికి విఠి లక్షల కేటాయించిన సంగతి కమ్యూనిస్టుపార్టీ బహిరంగ వర్చునికి వి లక్షలు 13 లక్షలుగా చేసిన సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసా?

The Hon. Sri T. Prakasam :—ఎట్లా చేసారు?

Sri T. Nagi Reddi :—ఎట్లా చేసారు? ఇక్కడ కూర్చున్న పుటు బజ్జెట్లో వేశింది వి లక్షలు. అది పూర్తిల్చయేనరికి 13 లక్షలు కావలసివచ్చింది. ఈ విషయం విస్మరించరాని విషయం. ప్రథాన మంత్రిగారికి సేను చెప్పేది ఒకటు. బజ్జెట్లో మూడులక్షలు లుణ్ణిది. ఈలోగా ప్రభుత్వ ప్రతటన కావ్యరా అది 13 లక్షలైనది. అవిక్షాయితిరావునం ఇచ్చినా ఈ రు. 10 లక్షలక్కిల్లతు వచ్చింది, ఖ్రూపంచంలంతా గుర్తించినా సేను గుర్తించను అంటే కావు అభ్యర్థించరం లేదు. ప్రపంచం ల్లాంకు గ్రామాలయినది. ప్రతికటలో

3rd November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

కూడా ప్రాసినారు, నీరే చేసారు అనుకుండాము. చేసినకైనా సత్కమంగా చేయాలి. ప్రజలమాద ప్రతిపక్షంమీద కు పూనకూడమ. ఈ విధంగా దేశంలో అశాంతిని కల్పించబానికి ప్రభుత్వం పూనకుండు అది ప్రజలలో మరింత అశాంతికి కారణం అవుతుంది. ఆగ్రహప్రభుత్వానికి నేను విన్నువించే దేఖటంటే 1948 లో మారు చేసివదానికి, ఖలితాలను మాసిన తరువాత కూడా తిమ్మారైడ్డి, సంజీవరెడ్డి లాంటివారు ప్రతిపక్షంలోని కమ్మానిసుపారీని అసౌభ్యి వస్తువచి కొరుకొన్నాంకాని శేకఫోతే ఏమి చేసేవారమో అని చెప్పి ప్రజలను రెచ్చుకొట్టవద్దని, అటు వంటి కార్యక్రమానికి పూనకోవద్దని. మనవిచేస్తున్నాను. అన్ని ఎషటూ లలో ప్రభుత్వం కల్పించు కోవద్దని, ఒక side తీసుకొని ఆ side నాచి ఈ side నాకు వ్యతిశేషం అని దేశాన్ని గ్రంథుపాలుచేయవద్దని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ కారణాలచేత ఈ ప్రభుత్వం వుండకూడదని, దానిని గడ్డెనుంచి దింపాలని, దానికి బదులుగా ప్రతిపక్షముల వారిచే ఏర్పాటు చేయబడిన ప్రభుత్వం అధికారంలో వుండాలని మా విశ్వాసం. Democratic traditions అనుసరించాలన్నా, వాటిని కాపాడాలన్నా, ఈ ప్రభుత్వంన డించి దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రతిపక్షంలోని వారు అధికారంలోనికి రాజతప్పదని మా అభిప్రాయం. దానినే ప్రజలు కోరుతున్నారు. అందుచేత ఈ amendments ను నేను బలపరుస్తూ, అందటూ వాటికి బలం ఇవ్వాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

Sri G. Nagabhushanam :—Mr. Nagi Reddi has not answered my question.

Sri T. Nagi Reddi :—With your permission, Sir, ప్రతిపక్షంవారు అధికారంలోవుంటే ఏమిచేస్తారో అని అడిగిన నాగభూషణంగారి చాతుర్యం గురించి నేను చాల ఆళ్ళుర్య వడుతున్నాను. ప్రతిపక్షు అధికారంలో వుంటే ఈ ప్రభుత్వంపై సంవత్సరంలో సాధించిన వాటన్నింటీ మూడునెలలలో చేయగలదని మాత్రము చెప్పగలను.

Sri K. Varadachari :—అభ్యక్తా!

[3rd November 1954]

Sri T. Nagi Reddi:—On a point of order, Sir, పొరపాటు అనుకుంటున్నాను. సాథారణంగా Leader of the Opposition మాట్లాడిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు, లేకపోతే వారిచేత నియమింపబడిన వారు, Leader of the House, జనాబు యివ్వడం పరిపాటి. ఇప్పుడు వరదాచారిగారికి అనుమతిస్తే వారు చెప్పినదానికి జవాబివ్వడానికి యిటు వై వుండి మరొకరికి అవకాశం యివ్వవలసి వుంటుంది. కాబట్టి యిప్పుడు సాథారణమైన democratic procedure ప్రకారం జవాబీవ్వడానికి ఉపముఖ్యమంత్రి మాట్లాడడం సబబు అనుకుంటాను.

Deputy Speaker:—Thanks giving motion మొనట ప్రవేశ పెట్టినవారు వరదాచారిగారు కాబట్టి, వారు మాట్లాడడానికి అనుమతి స్తున్నాను.

Sri T. Nagi Reddi :—Thanks giving motion లను చాలా సార్లు discuss చేశాము. Discuss చేసినప్పుడు సాథారణంగా thanks giving motion ను propose చేసినటువంటి వాట్లు కడను మాట్లాడడం సేను యింతవరకు చూడలేదు. మూడుసంవత్సరాల నా parliamentary జీవితంలోను, అసెంబ్లీ జీవితంలోను చూడలేదు. కాబట్టి ప్రశ్న వేయవలసి వచ్చింది. యిప్పుడు అది సాంప్రదాయంకు అఱగుఱ్ఱం కాదని నా అభిప్రాయం.

Deputy Speaker:—I would like to know the opinion of the leader of the House.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—We are not very particular.....we are absolutely not particular.

Sri K. Varadachari:—I have to make a submission. I have got a constitutional right of replying. What I submit is that I might be allowed to say a few words for five or ten minutes after the Hon. Minister has spoken.

Deputy Speaker:—ఇంత ఇప్పుడు శిరిగి మాట్లాడడం సాంక్రాంతయిం కాబు అనుకుంటున్నాము. Leader of the House అభ్యుత్పత్తం గొట్టున్నారు. కాబట్టి వారిని మాట్లాడడమని చెయ్యున్నాను.

3rd November 1954]

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi.—అధ్యక్ష! మూడురోజులు యాచర్చులు కొనసాగిస్తున్నాం, మూడురోజులు అవురుడం వుపడేవో అనుకున్నాం. రెండురోజులలో చర్చముగిస్తే తరువార తీర్మానానికి 2, తీరోజులు తీసుకోవచ్చునని అనుకున్నాం. కానీ మిత్రులు ప్రతిపత్తులు మూడురోజులు కావాలని కోరినందువల్ల వారండాకి అవకాశం వచ్చే విధంగా మేమునూడా అంగీకరించాము. అంతా 40 మంది యమ్పటికి—

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah :—Point of order, Sir, ప్రతిపత్త సభ్యులా, ప్రతి పక్షులా అని అడుగుతున్నాను.

Deputy Speaker :—It is not a point of order.

(At this stage Mr. Speaker resumed the chair)

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi.—అధ్యక్ష! వారిసవరణాను నేను అంగీకరిస్తున్నాను. ఎందుకంటే వారు నాకంటే పండితులు. మూడురోజులుగా 40 మంది మాట్లాడాము. ఇంతచర్చ సమగ్రంగా జరిగింది. బాగానే చర్చించుకున్నాం. ఉద్దేశ్యానికి గురికాకుండా ప్రశాంతంగా చర్చించు కున్నాందుకు వూతం నేను ఆసందిస్తున్నాను. ఈ నెలల తరువాత చాల ఉద్దిక్త పరిస్థితులు ఏర్పడతాయని అనుకున్నాను. కానీ కర్మన్నాలు వాతావరణం కారణం అనుకుంటాను. చాలమంది ప్రతిపక్షంవారి మన స్నులు ప్రశాంతంగా వున్నాయి. నాగిరెడ్డిగారు చాల పొడుగైన ఉపస్థితిని ప్రశ్నాసించారు. చాల బాగా చెప్పారు. విని సంతోషించాను. కానీ మధ్యులో విచారాన్ని బాధను కలిగించే విధంగా ఒక్కిచెప్పడం, మానాయుకుని గురించి, మన ముఖ్యమంత్రిగారిని గురించి చెప్పడం చాల బాధ కలిగించింది. వారు చెప్పింది యేమయినా కాంగ్రెసు పారీ తరఫున, మిత్రులందరి తరువున సమయంగా స్వప్తంగా చెప్పి డేమిటంటే రాజకీయ జీవితంలో సేనేకాదు, యిక్కుచున్న మిత్రులలో చాలమంది రాజకీయ వేత్తలు, ప్రకాశంగారి నాయకత్వంక్రింద నలిగి శాఖ వనిచేయగలిగామని, డేశం ముందుకు వచ్చిన వారమని మిశనాలకు సగర్దింగా చెప్పకుంటున్నాము. కొద్దికాలం వారు ప్రతి మధ్యులలో కలసటం తట్టించినా డేశసాధార్ణానికి కేళానికి వల్లిక వంధా చూపడానికి, డేశాన్ని ఒక సరైన పద్ధతిలో నడు-

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

[3rd November 1954]

డాసెంబిలు వారు యొక్క కార్యభారాన్నంతా మోయడానికి, వారి అరోగ్యం అంత బాగా లేకపోయినా వాటి విషయం ఆలోచించ కుండా, అంగీకరించినందుకు కాంగ్రెసు పాటి యే కాదు ప్రభుత్వ సభ్యులే కాదు, దేశంలో లక్షలాది ప్రజలు హరిస్తున్నారు, ఆనందిస్తున్నారు. వారు నాగిరెడ్డిగారి వలెను, నావలెను చకచక సడువ లేక పోవచ్చు. కానీ వారు దేశంలో నాయకులుగా తయారైన రోజుల్లో మనం ఎవరమూ పుట్టలేదని ప్రతిపక్ష నాయకునికి కాకుండా మిగిలిన సభ్యులందరకు కూడా జ్ఞావకం చేస్తున్నాను. ఈనాడు మనం రాజకీయంగా మాట్లాడుకున్నా, అగోరవంగా మాట్లాడుకుండా పుండడం మంచిదని నేను మిగిలిన మిత్రులందరికి సలవో యిస్తున్నాను. అది యింతచిత్తా మరచిపోవడం మంచిది. మరచిపోదాం. నేను యిసాటికి చర్చను గురించి పెద్ద పుపన్యాసం యివ్వడలుచుకోలేదు. ఇక రాసున్న చర్చకు, గతమూడు రోజులు జరిగిన చర్చకు పెద్ద తేడా ఏమీ పుండదు. కాబట్టి యిసమాచారు రోజుల చర్చకు సమాధానం యిచ్చేబడులు యింకో మూడురోజుల చర్చ అసంతరం అన్నిటికి ఒకేతూరి సమాధానం చెప్పాలనుకున్నాను. కానీ నేను చెప్పవలసినవస్తు యిప్పాడు మానేసి ప్రతిపత్తంవారు చెప్పిన వాటికి మాత్రమే జవాబు చెబుతున్నాను. వారు మారాజకీయాలను గురించి చెప్పి నట్టే వారి రాజకీయ చరిత్ర చెప్పవలెనంచే బహుమండమైనంత పున్నది. ఆ పాపపు చరిత్ర అంతా రి రోజులయిన తరువాత చెబుతాను. మొదట హసుమంతరాత్మగారు చాల దీర్ఘంగా, చక్కగా మాట్లాడారు. వారే actual communist party నాయకుడు అనుకోండి; ఏదో వేరుకు మాత్రం రాయలనీమ హాడిని పెట్టారు అనుకోండి.

Sri M. Hanumantha Rao:—ఇంతకు ముందు ముఖ్య మంత్రి గారి విషయంలో ఉపస్థితి మంత్రిగారు చాలా కోపంవడ్డారు. నేనుకూడా అదే అభ్యర్థంతరం తీసుకోవలసి వచ్చింది.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—రెండూ కదుచేసుకుండాం. అంటులో వారు ఒక మాట అన్నారు. గవర్నరుగారి పుపన్యాసం శుభ్రమైని వుత్తికలస్తు కూడా క్రాక్షాయని అన్నారు. ఏ వుత్తికలు అని డాసెంబిల్ �Madras Mail వ్రాసించినిఅన్నామని. Head lines వేళాల్లో editorials క్రాక్షాయా అని వారు చూచుకేమని.

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeева Reddi]

వీరు “విశాలాంధ్ర” పేపరులో పెద్ద head lines చూసి గొప్పగా చెప్పణ్ణింటారు గాని, ఇతర papers లో ఏమిఉండేది చూడరు. బహుళ, విశాలాంధ్రలో పెద్ద అక్షరాలుండవచ్చు, మిగతా papers లో చిన్న అక్షరాలుండవచ్చు, కొన్నివాటిల్లో పెద్ద type ఉంటుంది. వీరు ఇతర పapers లోని సంపాదకియాలు చదువరు. సంపాదకరూలు సాధారణంగా ప్రజాభిప్రాయాన్ని వ్యక్తపరుస్తాయి. వాటిని వీట్టు చదువరు. వారికి కాబట్టదు. Head lines చూస్తారే గాని అందులో ఏమి వ్రాసినది చదువరు. చూడవలసినది, head lines మాత్రమే కాదు, అందులో ఏమి వ్రాసింది కూడ చదువమని వారికి సలహా ఇస్తున్నాను. వీరు విశాలాంధ్ర సంపాదకియము తప్ప మరేది చూడరు.

తరువాత నాగిరెడ్డిగారు, హనుమంతరాఘవారు, ఇన్ని నెలటై నతరువాత అసెంబ్లీ కలుస్తాయిన్నదే అని అన్నారు. ఏన్ని నెలటై ఒక్కావేసి చూడవలసిందని అంటాను. 4, 5 నెలటై ఒక్కా అనుకోంటాను. ప్రపంచంలో ఈవిధంగా 4, 5 నెలలుగా అసెంబ్లీ సమావేశము కూర్చున్న నక పోవడమనేది సాధారణంగా ఉంటుంది. అసలు ఆంధ్ర రాష్ట్రము వచ్చిన తరువాత, నవంబరు, డిసెంబరు, జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఏప్రిల్ మే, ఈయేటు నెలలు వరుసగా కలిశాము. ఇక్కడై తేనేమి విశాఖ పట్టణంలో అయితే నేమి ఈ 7 నెలలు వరుసగా కలిశాము. జూన్ 1 వతేని కూడ కలిశాము. అక్టోబరులో కూడ 29 వ తేదీనే కలిశాము. మధ్యలో, 4, 5 నెలలు మాత్రము లేదు. ఈ 4, 5 నెలలు వాయిదా వేశాము. మేము ముందుగానే సమావేశ పరచమని జెజవాడ నుండి statement ఇస్తే, వెంటనే ఎందుకు సమావేశ పరచలేదని, గవర్నరుకు కూడ వ్రాశాము. కాని మిారు ఓషిపోతాగేమోనని జంతులూ వెంటనే సమావేశ పరచలేదని అంటున్నారు. అది కాదు కారణము. మిారు ఇన్ని పార్టీలు చేరికూడ తికమకలవుటూ ఉంటారు గదా, అటువంటప్పాడు, మేము ఒక పార్టీని తైలులో పెట్టి అసెంబ్లీ ప్ల్యూ సమావేశ పరచగలము. వద్దు వద్దు అంటేగూడ మేము తైలుకు పోతాము, మాత్రాగం చూపిస్తాము అన్నారు. వార్టు ఇదివరకు ప్రవృత్తాక్షరించి తైలుకు పోయిందిలేదు. త్యాగం చేసింది లేదు. ఇప్పుడుండా చూస్తామని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు P. S. P. వార్టు. నరే, వార్టు చూచ చూచికానీ అని ఈక నెలలో ప్లేలు ప్లేలు చంచించాము.

[Sri N. Sanjeева Reddi]

[3rd November 1954]

వాళ్లను జైలులోపటి మనమిక్కడ సమావేశమయితే న్యాయమని అనుమించుకొంటుందా మూడు పారీలు ఉండి ఇంత బాధపడుతూ, సందిని పంది చేరూలని, పందిని సంది చేరూలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కానీ సంది, సందిగానే ఉంటున్నది.. అటువంటప్పుడు ఒక పాల్రీని జైలులోపటి అసెంబ్లీ సమావేశ పరిస్థితిలో దేశం హార్షి స్సందా మన్మఖులను! మేము బలవంతంగా వారిని జైలుకు లాగు కొని పోరూమా? వద్దు అంటే, లేదు మేము చట్టాన్ని వ్యక్తిరేకిసాము-జైలుకు పోతామని వారి త్యాగాన్నంతా చూపటానికి ఆవిధంగా చేశారు. ఆవిధంగాప్రపంచాన్ని మభ్యపెట్టదలుచు కొన్నారేమో! కనుక వారు లేసప్పుడు, అసెంబ్లీ సమావేశ పరచడం న్యాయం కాదు. ప్రశాంత పరిస్థితులు ఏర్పడిన తరువాత సమావేశ పరిస్థితి బాగుంటుందని నిదానిం చాము. ఆగస్టులోనే కలుస్తామని అనుకున్నాము కానీ, అప్పుడే వీరు ఇది ప్రారంభించారు. అందులో ఇక్కడ ఉన్నవారు, శాసనసభల్లు అయిదుగురో లేక నలుగురో అనుకొంటాను. వీరు జైలుకుపోవడంవల్ల మేము వాయిదావేయవలనే వచ్చింది. అంతే గాని అప్పుడు మాకు బలము లేదని జంకీమని కాదు. అప్పుడు లేని బలము ఇప్పుడు ఎక్కడ నుంచి వచ్చింది! ఈ మధ్యలో ఎక్కడైనా కొ తగా శాసనసభల్లును పృష్టించామా? అప్పుడు ఉన్నబలమే ఈనాడు ఉన్నది. ఇప్పుడు సమావేశ పరచి జయింపగలిగితే, ఆనాడైనా వాళ్లను జయింపగలిగి ఉండేవాళ్లయిను. కానీ అప్పుడు పరిస్థితులు బాగాలైవు. అశాంతిగా ఉండినది దేశమంతా. ఎక్కడపడితే ఆక్కడ ప్రభుత్వాన్ని ఓడించే తాహతులేనివాళ్లంతా బయట కేలు హేస్తు ఉండడంవల్లనో, వాతావరణమంతా ఆశాంతిగా ఉండడంవల్ల, ప్రజలలో అలపడి ఉండడంవల్లను, ఆ పరిస్థితులలో సమావేశ పరచడం ఘంచిది కాదనకొన్నాము. అంతేకాని, అప్పుడు ఓడిపోతామని భూయిషణికొదు, కనుక అటువంటి అభిప్రాయాన్ని ఇకమిగొదట వదలు కొమ్ముని ప్రతివక్షము వారిని ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఇక మాట్లాడి కల్పిరవాళ్లను గురించి తీర్చుటగా ఉపస్థిసించారు. ఇంటిలో మాట్లాడిమంత్రి అయిన లచ్చన్నగారి monopoly అనే అనుకొంటే గాలి వామఫలితరూతుగారు కొడుక్కాల్సి ఉపస్థిసించారు. మాట్లాడి మాట్లాడం ఇంటిలోకాల్సి వారిని వామఫలితము, అంత ఇంటిలోకాల్సి అంటే కొడుక్కాల్సి ఉపస్థిసించారు. ఇంటాల్సి ఉపస్థిసించారు.

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

గీతవాళ్లు అని వాళ్యము గూర్చి పలుమారు చెప్పడ షెందుకు? వారికి వేరే వృత్తి చూపించడానికి ఏలులేదా, వారికి ఇంకొక రకంగా పోస్తా చూపలేదూ అని అన్నారు. ప్రభుత్వము మాజీగీతవాళ్యము గూడ ఇతర వేదవాళ్యతోపాటు సమాసంగానే చూస్తున్నది. దేశంలో మాజీగీత వాళ్లేనా బీదవాళ్లు, ఇక బీదవాళ్లు లేరా! అనేకమంది బీదవాళ్లున్నారు. ఈదేశంలో కూడా ఈ ప్రభుత్వము బీదలందరిని మార్చి వారికి స్వరథుల్యంగా చేయగలదా? ఈ దేశంలో వేదతనం ఎక్కు-వగా ఉన్నది. ఈ వేదతనాన్ని తెల్లపారుసరికి మార్చులేదుని మాకు తెలుసు. ఎవరు అభికారంలోకి వచ్చినా సాధ్యంకాదు. మిశ్రపచ్చిన, ఉపన్యాసాలు చేయడానికి, కలతలు పెట్టడానికి పనికిప్పాటేమో గాని ఈ వేదతనాన్ని పోగొట్టలేదు. ఈ మాజీగీత వాళ్లును కూడ ఏడోరకంగా వృత్తికల్పించడానికి, వారికి సఫలయం చేయడానికి కృషిచేస్తున్నాము, అయితే వారికి అదే వృత్తి కావాలి, ఇందోరకంగా జీవించలేదు అని అనడం పోరబాటు. ఏరికి భూములివ్వడానికి నీరా భవనాలు పెట్టడానికి ఏరికి ఒక మార్గం చూపించటానికి, మనమందరము కలసి ఆలోచన చేస్తే సాధ్యమాతుంది. అట్లుగాక, మేఘు కట్టగియాలి అనే పంథాలో ఆలోచిస్తే దీనిపల్ల శ్రవణుగంలేదు. దీనిపల్ల దేశానికిగాని, మాజీగీతవాళ్లును గాని ఏమి ఉపమోగముండడు.

హానుమంతరావుగారు పోలీసువాళ్లు చేస్తున్న దురాగతాలను గురించి చెప్పారు. ముఖ్యంగా సల్గొండలో ఏడో బ్రహ్మాయిడ్మెన అల్లరి చేసినటువంటి ఒక D. S. P. కి ఇక్కడ ఒక medal ఇచ్చినారని అన్నారు. వారు ఎప్పుడూ ఒక ప్రక్కనే చెప్పుతూ ఉంటారు. ఏ బామ్మకుగాని, ఏ పటమునకు గాని రెండవపక్క గూడ లున్నదని వారికి తెలియదు. కాని పోలీసువారు ఎవరిని చంపారు? ఎందుకు చంపారు? ఎప్పుడు చంపారు. ఎటువంటివారిని చంపారు, ఎంతమందిని చంపించిన వారిని చంపారు, ఏంతమంది శ్రీలను, ఎంతమంది అమాయత్వ కై తుంబను చంపిన వాళ్లు భూతికు క్లోంచాడు అన్న విషయాన్ని వారు చ్చుకు తీసుకోయి. "ఏ-

[Sri N. Sanjeева Reddi]

[3rd November 1954]

షైనా గొప్ప అల్లకల్లోలము జరుగుతూఉంటే, హత్యలు జరుగుతూఉంటే, అక్కడ law and order maintain చేయడంలో పోలీసు వార్షు ఇటువంటి accidents కలిగించక తప్పదు. దార్జస్వపరులను శిఖించ వలసి యుండుంది. ఇదివారి విధ్యుత్త ధర్మము. ఇది న్యక్తమముగా నెర వేర్పినవారిని ఎప్రభుత్వమైనా అభినందిస్తుంది. ఇందులో తప్పేమి లేదు. అంతే కాదు, ఈలూంటి ఉద్దోగులు మరీ పౌచ్చగా కావాలి. ప్రజా శాంతిని కాపాడడానికి కృషిచేసే వారిని తప్పక అభినందిస్తాము. వారికి ప్రోత్సాహం ఇస్తాము. ప్రతి సంవత్సరం ఇలాంటి ఉద్దోగులను గౌర వించడం జరుగుతునే ఉంటుంది. అందులో వీరుకూడ ఒక భాగమను కోండి.

ఈక, services అంతా demoralise చేస్తున్నావని కూడ హాను మంతరాత్ర గారు అన్నారు. service ను demoralise ఎవరు చేస్తున్నారో ఏఫంగా demoralise చేస్తున్నారో కొంచెము ఆలోచించుకోమంటాను. ఎవరు ఈ service ను demoralise చేస్తున్నారు? తాము చెప్పినట్లు ఉద్దోగులు వినకపోతే, తాము చెప్పిన తప్పడు వనులు చేయకపోతే, వెంటనే వారిమాద corruption petitions ప్రభుత్వానికి వంపుతూ ఉద్దోగులను బెదరించేవాళ్ళు ఈ అరాచకాన్ని సాగిస్తున్నారు. వాల్టే ఈ services ను demoralise చేస్తున్నారు. వాలే ఈ ఉద్దోగస్తులలో అలజడి కలిగిస్తున్నారు. తాము చెప్పినట్లు ఉద్దోగస్తులు వినకపోతే, ఉద్దోగస్తులు న్యాయంగా చేయడానికి వీలులేని పరిసితులు కల్పించి తాము పట్టినశుంచేచికి మూడుకాళ్ళని, మేము చెప్పినట్లు చేయక పోతే ఏమ్మత్తుండో నొచ్చామనోమ్మని ఉద్దోగస్తులను బెదరించేవాల్టే services ను demoralise చేస్తున్నారు. వాలే దీనికి కారకులు. నేను అందుకి ఉద్దోగస్తులకు ఏమ్మత్తుమని పలవూ ఇస్తాంటాను. ఏ M. L. A. అయినానాలే, మర్క్రీగా కైనానరే, వారి బంధువులైనానరే, ఎవరు ఏమిచెప్పినా గూడ, మించు కూతుర్చు న్యాయంగావే పోండి. మించు ఏలాటిభయంలేదు, అన్యాయ కూతుర్చు, అవలంబించండి, మించువ �petitions వస్తాయని భయపడ

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

కండి, మీారు తప్పకుండా ప్రభుత్వము రక్షణ ఇస్తుంది ఎన్ని వారికి కోచు ఇస్తూ ఉంటాను.

తరువాత కమిటీలనుగురించి మాట్లాడుతూ ఈ కమిటీలలో ప్రచిషింపు సభ్యులను ఎవరిని వేయడంలేదు, అంతా ఇనికిమాలిన వార్గులు వేస్తున్నారు చెప్పారు. కొన్ని కమిటీలలో ప్రభుత్వ పక్షంవారినే వేసుకోక తప్పము. ఏవుటమునుంచి సహాయంవస్తుందో ఆ పక్షాన్ని బలపరుస్తుంది. వారిచే కమిటీలో తీసుకోక తప్పము. తిరుపతి కమిటీలో కమ్మానిస్తు సభ్యులు శేరా! ఉన్నారు. మీారు కూడ ఒక సభ్యుడే. దేశుడు లేదు అని వాదించే వాళ్ళను గూడ ఈ కమిటీలో సభ్యునిగా విశ్వనాథంగారు వేళారు. నేను ఉటువంటి వారిని వేయవద్దు, దేవుడు లేదు ఆశేటుటువంటి వాళ్ళను దేన్నని ధర్మక ర్తగా పెడిలే, దేవుడై దేవునియొక్క వస్తువులను కూడ మింగుతారని అన్నాను. కానీ విశ్వనాథంగారు చాలా ఉదారస్వభావంతో అటువంటి వారిని కూడ వేళారు. ఆయి, ఉన్నంతలో పెదుమనష్యులను మంచివారినే వేళారు. దానికి సంతోషిస్తున్నాను. ఇక Land Reforms Committee లో అందరిని భూస్వాములను వేళారని, పనికిమాలిన వాళ్ళను వేళారని చెప్పారు. అందులో భూస్వాము లెవున్నారో చెప్పుమంటున్నాను. సుబ్బారావుగారు వున్నారు. ఆయనకు ఇందల ఎకరాలభూమో అంతకుపైనో ఉన్నటువంటి భూస్వామి. అక్కడ ఉన్న వాళ్ళందరికపు పెద్ద భూస్వామి ఆయనిక్కారే. తరువాత రోక్కం లిఫ్ట్స్ నరసింహం దొరగారు వున్నారు. వారు భూస్వామో? సాధారణత్వం కైతు. మధ్యరకపు కైతు. తరువాత మన నాగభూషణంగారు. నాగభూషణంగారు భూస్వామి కాదు. నిరుపేద కుటుంబంనుంచి పచ్చిన జానప సభ్యుడు. ఎప్పుడైనా రోర్పులో కొద్దిపని ముగించుకొని, పెంపనే విల్లులో తిరగడం, వారిని చూడడం, వారి కష్ట సట్టాలను విచారించుటం, ఇది, వాడివృత్తి. 20, 30 ఏళ్ళుగా దాదాపు కాంగ్రెస్ సెపచెస్టు, ప్రశాసనాకారంతో ప్రభావేషును చూరగొని లక్ష్మికార్లు పోటి చేసి కొనసార్థక్కడైన వ్యక్తి ఆయన. ఆయన ఇంతకుముందు వేదులకు సేవచేసినవారు. ఈ పేదతనం ఇంతకుముందు ఆయనకు తెలియనిది కాదు. కేవలనాళ్ళ ఆనుభవించాడు; పేదతనంపై ఉపాయాలు యివ్వుటిమేరుతాము. కేవలనం గురించి ఉపాయాలు యిస్తూఅంచేశాయు ఉపాయం.

[Sri N. Sanjeева Reddi]

[3rd November 1954]

నాకు తెలుసును. నెలకు 4 వందలు, 5 వందలు ఖర్చు చేస్తూ, దాని అనుభవించి పేదతనం గురించి గంభీరమైన ఉపన్యాసాలు యిచ్చేవాట్లు ప్రతి పత్రంలో ఉన్నారు. కనుక పేదతనమును అనుభవించి, పేదతనం అంచే ఏమిటో తెలుసుకొన్న వాడు ఆయన. తరువాత ఇంకొక పార్టీ వాడిని ఎవరినీ వేయలేదన్నారు. ఇంకొక శాసనసభ్యుడు — ప్రజా సోషలిస్టు సభ్యుడై Central Parliament లో Praja Socialist Party కి ప్రధానమైన whip గా పని చేస్తున్నటువంటి Harijan Member, B. S. Murty గారు. ఆయన కోటీశ్వరుడౌ? భూస్వామ్యా ఏమిటి? వారికి అనుభవంలేదా కొంత Administrative అనుభవం ఉండి భూస్వామి కాకుండా, తైతు కుటుంబంలోనుంచి వచ్చి బాగా చదు వుకుని, Director of Agriculture గా పనిచేసి రాత్రం అంతటా, అన్ని జీల్లాలు తిరిగి, అన్ని ప్రాంతాలలోని భూమియొక్క పరిస్థితులు తెలుసుకున్న ఆయను ఒక ఉద్యోగస్థుడు ఉండాలనే ఉద్యోగంలో Retired Director of Agriculture, P. Rami Reddi గారిని, ఆహ్వానించాము. ప్రత్యేకంగా వారు భూస్వామిగాని, జమీందారుగాని పోస్తీ కోటీశ్వరుడు కాదు, బ్యాంకులో డబ్బువేసిన కోటీశ్వరుడు కాదు. వారియొక్క తేటులను, ప్రజ్జును అనుభవాన్ని, ఉపయోగించ వారిని ఆహ్వానించాము. ఇంచులో భూస్వాములకు గాని, జమీం దారులకు గాని, ధనాధ్యులకు గాని సహకరించే వారులేరు. వేలపకూల పొలం ఉన్నవాట్లు లేరు. అలాంటివాళ్ళని ఎవరినై నా దగ్గరకు రాని చ్చామ్యా? ఈ Committee వారి సహకారానికి వేయబడిందా? మరి, ఏమిటి ఇది? విషయ చేసినప్పుడు నహేతకంగా ఉండాలి. కార ఈమే లేకుండా, కావలనినది అక్కరలేనిది లేకుండా విషయించడం చాలా పొరపాటు. కాబట్టి ఆకమిటీని అందరూ బలపరచండి. ఆ కమిటీకి సలహాలు యివ్వండి. ఆ కమిటీద్వారా మన కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించుకోవాలి.

ఇంకొకటి, హనుమంతరాఘవారు ప్రోద్ధున direct గా నామై సేరం మోపారు. నేను ఈ మధ్య మాత్రించి పోయానని, మాత్రించిలో సాశ్వతం కావలనివచ్చి ఒక్క ఇంట్లో భోంచేశానని సేరం మోపారు. నేను మాత్రించి పోయిందీ నిజమే, పోయి ఒక పేదరైతు ఇంట్లో ఉంచేసిందీ నిజమే. ముందు ఆక్కడ ఉన్నటువంటి జమీందారుగారు

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

అప్పునం యిచ్చారు నాకు. ఆయన కోర్టీస్క్వీరుస్; , దాల్టో వోర్మన్స్; , మా యింటినేముంమగా పోతున్నారు, మా యిట్లో భోంజేచే వేవ్స్-అంచే, కాదని నిరాకడించి ఒక పేదవాడిక్కంట్లో, భోజుముచేళ్లా, కేను మర్మిగాపోయి. కానీ ఆ జమిందారు ఇంట్లో ఎప్పుడూ భోజుముచేయు లేదు. నాగిరెడ్డిగార్ణి జమిందారులు ఆప్పుని స్తోచనాడు ఆయన మధ్యాచ్ఛతాడేమాగాని సంజీవరెడ్డిమాత్రం పోలేదని, ఇక్కముంచు పోషచి, చేస్తూ న్నాను. ఒక పేదరైతు ఇంట్లో భోజనముచేళ్లాను.

Sri C. Pulla Reddi.—గౌర్వయవురంలో ..

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi.—గౌర్వయవురంలో జమిందారులులేరు. పుల్లారెడ్డిగార్ణి ఇలాంటివే కసహమూంటాయి, ఎప్పుడూ! చాలా విచారకరం. పుల్లారెడ్డిగార్ణి జమిందారులు లేసవోటు జమిందారులు కనికెస్తాంటారు. వారెడ్డి కొంత సహకారం యిచ్చే జమిందార్లు అంతా న్యాయవర్తులు; తరువాత మోపిదేవిలో ఒక దుర్గటన జరిగించి. పిల్లవాళ్ళు ఏదో డెబ్బులాడితే నాళ్ళు వాళ్ళు వచ్చి డెబ్బులాటాత్మిచే రాజీ కుదుర్దామని ఒక యింట్లో కూర్చుంచే ఒక రోడిమూడు, ఒక సారీకి చెందిన రోడిమూడు, ఇంట్లో ప్రవేశించి ఆ యింట్లో కూర్చుస్తు పెద్దమను చెందిన కొట్టిమూడు, కొట్టిమూడు, కొట్టిమూడు, తల, ఘ్యులను చాలా డెబ్బులు కొట్టారు, దాదాళ్ళ అండికీ కొట్టిమూడు, తల, చేతులు విటిగాయి. ఒకనికి compound fracture కూడా అయింది. కొండరికి పశ్చు విరిగినాయి, మండురకు తలల్పుబద్దమైనాయి. ఒకొక్క క్షూరిపైన 22 డెబ్బులు కొట్టబడి ఉన్నాయి. నేను వారినందరిని అప్పుత్తి పోయి చూచాను. వారిలో ఒకరైతు ఉన్నాడు.. ఏంజక్కియ సారీకి చెందిన వ్యక్తికాదు. పిల్లవాళ్ళు డెబ్బులాడితే, వారెడ్డి రాజీకాదర్శమానికి వెళ్ళిన పెద్దమనుఘ్యులను ఒకొక్కక్షరిని 22 డెబ్బులు కొట్టిమాచ చేతుల మాద కొట్టారు. వారికి కొట్టిమూడు, చేతులు విరిగినాయి, తలలు మాద కొట్టారు. వారికి కొట్టిమూడు, విటిగాయి, compound fracture కూడా అయింది.

Sri K. Rajagopala Rao :—Point of order, Sir! ఈ కేను విషాకథ జమునచుస్తుది. Deputy Chief Minister గారు ఇక్కడ దీనిని

3rd November 1954]

[Sri K. Rajagopala Rao]

గురించి ఇవన్నీ చెప్పడంవల్ల Sub judice క్రిందకు వస్తుందేమోనని తమ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను.

Sri G. Nagabhushanam :—Sir, he is speaking on the merits of the case.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi —మోపిదేవి విషయం గెప్పుతూ, నేను అక్కడికి సాక్ష్యం చెప్పించడానికి పోయానని వాళ్ళు చెప్పక పోతే అనలు ఈవిషయాలను చెప్పి ఉండను. అనలు ఈవిషయాలన్నీ హరచేపోయాను. ఇవి చాలా పునర్వాయి. అవన్నీ చెప్పాలనకొన్నట్టే చెప్పాలు చంత్రప్రశ్నలు. నాదగ్రథ దాన్ని గురించి ఒక రిపోర్టు వచ్చిఉంది. వారు చేసిన ఫోరక్కత్వాలు, రాక్షణ కృత్వాలు అన్నికూడా వివరంగా ఆరిపోర్టులో ఉన్నాయి. అవన్నీ చెప్పుదామనుకున్నాను. కాని చెప్పాలంచే చాలా ఉన్నాయి. కాని వారు మోపిదేవిని గురించి చెప్పు ఆ విషయాన్ని వారే లేవదీని ఎవరచేతనో సాక్ష్యం చెప్పించడానికి అక్కడ నేను భోజనం చేశానని అంటూంటే, నేను ఈమాత్రం సమాధానం చెప్పుకపోతే, వారు చెప్పిన విషయాలన్నీ unchallengedగా పోవాలని చెప్పి ఇక్కడ అవి చెప్పుకూడదటున్నారు. కాబట్టి నేను ఆ విషయం గురించిచెప్పున్నాను. నేను దెబ్బలు తగిలినవారందరిని ఆస్పత్రిలో చూచాను. అలాగ వారికి దెబ్బలు తగిలాయని, ఎవరో కొట్టారని చెప్పాను. వారు కొట్టారని చెప్పడం లేదుగా. ఆయన కొట్టారు, ఈయన కొట్టారు అని నేను చెప్పడంలేదుగా? ఆ కేసులో యిరికినపొట్టు కొట్టారు, ఫలానాపాట్టు కొట్టారు అని నేను చెప్పడంలేదుగా. జరిగిన సంఘటనమాత్రం చెప్పున్నాను, దెబ్బలు తగిలిన హారిసందరిని ఆస్పత్రికి వెళ్లి చూచాను. అంతేమందికి కాట్లు, చేతులు, మిరిగినాయి. నేను కూర్చుని చూచాను. డాక్టర్ తో మాట్లాడాను. వారిలో ఒకరు 50, 60 ఏళ్ళవాడు. చిన్నవాడుకాదు, ఐక్కడనో అల్లరిచేసే వాడుకాదు. ఆయనకు దవడ ఉడిపోయింది. మోకాట్లు విరిగిపోయాయి. వాళ్ళుటు అందరిని ఆస్పత్రిలో చూచాను. వాళ్ళను వాళ్ళ రొఱక్కిపెట్టిలను, శ్రీలను ఓడార్చుణానికి పోయాను అక్కడికి. వాళ్ళంతాళ్ళయులో ఉన్నారు. వాళ్ళందుఱుఱుఱు ఎక్కడికో చెదిరిపోతుంటే, ఇంట ఇంట మాత్ర తగిన రష్ణా యివ్వాలికి పోయినందుకు చాలా విచారిస్తుంది, ఇంటిమాత్రం నా కుటుంబ రష్ణా యివ్వాలి, మిచు ఏమియి ఫరపు

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

శేమ, మిారు నుఖంగా బ్రతుకవచ్చు అని చెప్పడానికి అక్కడికి పోయాను. ఈ సంఘటన జరిగి, కేను బనాయిచిన తరువాత 10, 15 రోజులకు అక్కడికి పోయాను. భయంలేకుండా నుఖంగా బ్రతుకవచ్చు, రక్షణ యిస్తామని హామీ యిచ్చి వచ్చాను. ప్రభుత్వం తరువాత మిారు రక్షణ యిస్తామని చెప్పివచ్చాను. నాకు సాష్ట్యం చెప్పించవలసిన అవసరంలేదని, మంత్రులపై సాష్ట్యం బనాయించవలసిన అవసరం ఏర్ప దితే, వారు చెప్పిన లెక్కలపకారమే 46 కేసులు అనంతపురంలో పెసితే, 2 కేసులుతప్ప, మిగిలా 44 కేసులు విషదల అయినాయి అన్నారు. అది జరిగిఉండదు. అది నిజంకాదు.

An hon. Member from the opposition—చేతకాక.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—చేతనానో కాణో చూపిస్తాను, అవసరమైనపుడు. చేతకాకకాదు. ఇంతేకాదు 10 రూపాయల Land Revenue శిస్త remission ను తగించడంగుంచి గూడా చాలా అవహేళనగా మార్కొడారు. Noconfidence Motion శచ్చిన తరువాత ఇంది నేము చేశామని; వారు బెదిరించిన బెదిరింపులకు మంత్రివర్గం పోతుండని లొంగి చేశామని అన్నారు. వాట్లు ఎప్పుడు బెదిరించనిది? వాట్లు బెదిరించని దినం ఎప్పుడైనా ఉండా? ఆంధ్రరాష్ట్రమీం వచ్చిన తరువాత కింది వ ఆట్లోబట్ట ఒకటపతేదినంచి, ఆంధ్రరాష్ట్రమీం ప్రభుత్వం ప్రారంభం అయినప్పుడినంచి వారు బెదిరించనిరోజు ఎప్పుడైనా ఉండా? అయితే పీరు బెదిరించినందుకే మంచివనులను చేయకూడదనటుంటే ఎప్పుడో చేయకుండా ఉండేవాళ్లం. దినం చచ్చేవాళ్లి గురించి ఏడ్చేవాడు ఎవడు? ఒకరోజు చుస్తే ఎప్పడైనా ఏడువవచ్చు. ఒకదినం జిదిరించితే వాళ్లకు జంకి చేశామంటే అది అప్పుడు సరసంగా ఉంది. ఇంతేకాని జంకి పేళామనియాత్రం మిారు అనుకోకండి. ఈ ఆలోచన, మిారు ప్రాసిన ప్రాతలు చూచాము. ఈ న్యాయబుద్ధి అనేది ఈనాడు మాలో ఉండబట్టి మిారు ఎలాంటి పనులకు, ఆరాచకాలకు దిగుతున్నా మేము ముందుకుపోతే న్యాయబుద్ధి బూధపడి అలాంటివి చేయకూడదని, ఏ ఉన్నోగపుడినైనా నరే ఆ వచి చేయమని వారికి చెప్పకూడదని మేము సత్రమంగా ఇతరపుకొంగి పుట్టితో సఫదిపోతుంటే, అది చేతకానితనటూ అనపచ్చ. ఇతరుడన్ను పరిషీలించా పూర్తి కషపదుథుఱంటుడి, అది చేతకానితనటని. వారు చేస్తున్న దూళ్లన్యాలు

[Sri N. Sanjeева Reddi]

[3rd November 1954]

అన్నీ చూస్తూ ఉన్నాము. వారు ఏడై నా చేసినపుడు ఈవిధంగా చేస్తామని ఉద్దోగస్థులు చెప్పినా “వదు. ఇప్పుడు మిారు నిదానిం చండి” అని వారికి మేము సలవటలు ఇస్తున్నాము. అది చేతకాని తనంగా వారికి కన్నించవచ్చు. కానీ చేతకానితనంకాదని చెప్పున్నాను. మంచితనాన్ని చేతకానితనంగా భావించవచ్చని మిత్రులైన శాసనభ్యులకు తెలియజ్ఞున్నాను. ఎప్పుడో Assembly కి పస్తాము అంతే. అది జరిగి పోతుంది. వారు అంతా democracy అంటూ చెప్పే ఉపన్యాసా లన్నిం టిని వింటున్నాము. వీరి బెదిరింపులకు జంకి చేశామనటం, ఈ బెదిరింపు లకు జంకి, పరుగెడతున్నారు అని అనుకోవడం పొరచాటు. October ఒకటవ తేదీనాడు ఆంధ్రాప్రీం వచ్చినదినమని, ఆ జాపకార్థం ఇది చేయాలి అనే ఉత్తమ భావంతో దీనిని చేయగలిగాము. అంతటి ఉత్తమభూవాలు వీరికి ఆర్థం అయితేగా!

వారికి కావలసింది ప్రచారం. వారికి కావలసిందల్లా డబ్బులు వాయించుకోవడం. ప్రభుత్వం చేసినదంతా నేనే చేశాం అని, మాం ఒత్తిడి వల్లే చేశారని చెప్పుకోవడం తప్పితే వాళ్ళకు కలల్లోకూడా తెలియదు అలాం టిది జరుగుతుందని. బంజరభూములను వేయు యివ్వాలని ప్రయత్నం చేస్తుంటే అది తమ లెక్కలో జమకట్టువున్నారు. ఇంకా ఏదో remission ఇప్పిస్తాం అంటే అదిగూడా వాళ్ళ లెక్కలోనే జమకట్టుకుంటూన్నారు. ప్రభుత్వం ఏపని చేసినా తమ కాతాలోనే జమకట్టుకుంటూంటే, ఇది బాగాలేదని అనుకుని పీళ్ళకు ఏమీ తెలియకుండా చేదాం అనుకొని చేసే అదికూడా పీళ్ళ కాతానే జమకట్టుకుంటూన్నారు. రాత్రి Cabinet లో అనుకున్నాం. వంతులుగారే చేయగలరు ఇటువంటి కార్బూక్రమం. ప్రకాశం పంతులుగారి Cabinet ఒకటే చేయకలిగింది ఈ పనిని. ఇటువంటి కార్బూక్రమాన్ని బిక్కు ప్రకాశంగారే సాహసించగలరు. ఏ రాప్పీం లోను చేయకముండే సాహసించి ఈ కార్బూక్రమాన్ని మేము చేయాలని అనుకున్నాం. పేదవాళ్ళకు పన్నులేకుండా చేయాలని అనుకున్నాం. ప్రకాశంపంతులుగారు ఈ కార్బూక్రమం చేసితీరాలని అన్నారు. ఇది ఉపన్యాసంకాదు. ఉపన్యాసాలు అట్టువై లు వాళ్ళవే. Revolutionary reform ను ఒక్క మాటల్లు మేము చేయకలిగాం, ఏ credit కూడా పుష్టుల్చి పుచ్చుకోనియ్యకూడా ఏదో భయవడి జంకి చేయాల్సి అట్టుకొన్నారు. విశాఖపట్టం కాకుగారు ఇంకిరకంగా

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

ముందుకు పోయినారు. ఇది ఉన్నిటి sales-tax వేళాలని ఎవడకో రాక చెనుతున్నారని అన్నారు. ఎవ్వు ఇవ్వుకోతే ఏమిచేయాలి? మహా ప్రభువులు ఎవ్వాయినా ఉంటే కొన్ని లక్షలు ఇన్నే ఈ నష్టాన్ని తూర్పు కుంటాం. రోడ్లుకావాలి, హస్పిటల్సు కావాలి, ప్రాజెక్టులు కావాలి అంట్ట కావాలి. ఎట్లా చేయగలంటే ఇది కష్టం. అందుచేత sales-tax వేయ వలసి వచ్చింది. Sales-tax కన్నా ముఖ్యమైనది వేదవాళ్ళకు పశ్చు తగ్గించాము. 150 రూపాయలక్కుపై న భూమిస్తు ఉన్నవాళ్ళకి పణ్ణు ఎక్కించాము. దీన్ని ఎవరైనా సరే హర్షించక తప్పదు. క్రిందివాళ్ళకు భారం తగ్గి, వైవాళ్ళకు భారం కొద్దిగా పోచి తీరాలి. మద్దాను ప్రభుత్వంలో బస్సువాళ్ళకు వేసినటువంటి పన్నులను మేము తగ్గించబేసిని నాగిరెడ్డిగారు ఆక్షేపిస్తున్నారు. బస్సులవాళ్ళ దగ్గరనుంచి అయినా నాలుగు డబ్బులు తీసుకొనకపోతే, వాళ్లు ఇచ్చే పన్నులుఅయినా తీసుకోకపోతే, ఈ రథం ఎట్లా నడపాలి? ఎందుకు వచ్చింది. ఈ బస్సులవాళ్ళమిచు వీరికి ఇంత ప్రేమ?

An hon. Member :—Passengers మాద.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :— Passengers కావచ్చు. Sales-tax వేసినప్పుడు, sales-tax ప్రతి ఒక్క రూపాయికి కి పై సలు ఉంది. దాన్ని 4 పై సలు చేయాలని అనుకొన్నాం. పేద వాళ్ళను గురించి శాధపడుతున్నట్లు Raja of Vizianagaramచెప్పారు. Economics గురించి నేను అంత చదువుకొన్న వాడినికాను. వారు social economics, democratic economics గురించి ఏదో చెప్పారు. నేను అంత చదువుకొన్న వాడిని కాదు. నాకు English బాగా రాదు. అందుచేత వారి economics బాగా అర్థంకాలేదు. కానీ దివరకు ఈ sales-tax అంతా పేదవాళ్ళమిచు పడుతున్నట్లు చెప్పారు. అప్పుడు అర్థం అయింది నాకు వారి economics. ఎట్లా పడుతుంది పేదవాళ్ళ మిచు? పెదగా వేల దూపాయలు ఖర్చు పెట్టేవాళ్లు వేల దమ్మిడేలు ఇన్నే, పడో పాతికో ఖర్చు పెట్టేవాళ్లు, పల్లిటూర్లో ఉండి ఉప్పు, మిచు కాయలో కొనుక్కు నేనొళ్లమిచు ఎట్లా పడుతుండని అడుగుతున్నాను.

[Sri N. Sanjeева Reddi]

[3rd November 1954]

వారికి కొద్దిగా పడుతుంది. రెండు పైనలో, మూడు పైనలో వారికి పడుతుంది. కోట్లకొలది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి విమానాలు చేసుండి పట్టువాసాల్లో ఉండి నీలాటివాట్లు నాలాటివాట్లు, వందల రూపాయలు tax ఇస్తే పట్లలో ఉండి వేదవాడు ఉప్పు, మిరపకాయలు, నిత్యావసరానికి కావలసివచ్చే గుడ్డ మెన్నలైనవి ఏమైనా కొంటే కొద్దిగా పన్ను ఇస్తాడు. వాడు వేదవాడని నువ్వు నేను ఒప్పుకుంటే వాడి వేదతనానికి తగినట్లు పన్ను ఇస్తాడు. పుల్లారెడ్డిగారు లాంటివాడు, ఆయన వేదవాడో ధనవంతుడో నాకు తెలియదు కాని, ఆయన పెట్టే ఖర్చు వందలలో పెడతాడు కాబట్టి ఆయన వందలలో దమ్మడిలు ఇస్తాడు.

ఈ రకంగా distribute అయ్యే tax ఏదైనా ప్రపంచంలో ఉండి అంటే అది ఒక్క sales-tax మాత్రమే. ధనవంతులకు, వేదవాట్లకు కొద్దిగా ఎవరి హాదాయ తగట్లు వాట్లకు పడుతున్న tax. దాన్ని పౌచ్చించి న్యాయిచ్చి పుచ్చుకోడానికి ప్రయత్నిసే, న్యం అంతాడు, న్యంలో సగం పూడ్చుకుండాం అని ప్రయత్నించేసే, దాన్ని కూడా విమర్శిస్తున్నారు. చేసిన ప్రతి వనిసి కూడా విమర్శించడమే. కోడలు చేసే, అత్తగారు విమర్శించినట్లుగా ప్రతి వనిసి విమర్శించడమే తప్ప చేసిన దానికి వార్షించడమనేది కన్నించదే. కాని ఇంతమంది మాట్లాడారు. కాంగ్రెసువారు, నా మిత్రులు, ఇతర బలపరచేవారి అభినందనలను అందుకుంటున్నా opposition party లో నుంచి చక్కగా, న్యాయంగా కూట్లాడినవ్వుకి ఒక్కరు కనిపించారు నాకు. వారిని నేను అభినందించక తప్పదు. వారు G. C. Kondayya గారు. వారు ఇంతపరికూ నాకు ఎప్పుడూ కూడా ఓటు ఇవ్వాలేదు. కాని న్యాయంగా కూట్లాడాడు. వారి ఓటు కావాలని కాదు నేను తెలుతున్నది. ఓటు షప్పుండని కాదు. ఓటు ఇవ్వాలని నేను కోరాలేదు. ఇంతపరికూ వారిని అడగుచేసు. ఎప్పుడూ కూడా అడగను. ప్రతిష్టంలోనే ఉండనియ్యగాక. కాని న్యాయంజున్ని ఉండని నిరూపించుకొన్న మనిషి. చేసిన మనిషి వార్షించాడు. అంతిమవాడు చేయబేచి వాటికి, ఏదైనా పొరపాటు చేసిన జూరికి. చాలా చక్కని ఉన్నారుం ఇద్ది ఒక్క చిన్న మిషయంలో ఇంక కలిగినట్లు చేశారు. సంచితం తంపురు high level channel నుంచి కూట్లాడారు. Thungabhadra high level channel వద్దు

3rd November 1954]

[Sri N Sanjeeva Reddi]

శాస్త్రికొండ ఒకటీ కట్టించి ఉండుకొండి అండు కూడా వానిని అభిశాచించ నమ్మి. నాకేవిగా ఆక్షేపణ లేదు. వారి భూమం వారు వ్యక్తం యొచ్చు. వారు స్లైండ్ రూలో ఉండి ఆ ప్రాంతం చూస్తుటారు కాబట్టి ఉండుకొండే కావాలని అడగడవలో తస్మేమి లేదు, మరోప్రాంతం తొలూకాలూ, స్లైండ్ లూ వాడికి కనపడవు కాబట్టి. కాని దీనికి ఒక రంగు క్రాచ్చి, క్రెడి, కమ్మె ప్రాక్ట్ ని చెప్పేవప్పుడు చాలా విచారం కలిగింది. ఎవరో బజారులో అమాయకపు ప్రజలు ఏవైనా మార్కెట్‌చోవచ్చు. కాని జవాబుదారీగల శాసనభ్యులము మరం దేశాస్ని, ప్రాశ్చేత్తులను, వస్తువులను కూడా పంచ మొదలుపెడితే దేశం ఏమాతుంది? స్లైండ్ రూలో అంతా కమ్మువాళ్ళేనా? ఈ ఈ ఉరవుకొండ, తాడిపత్రిలలో అంతా కమ్మువాళ్ళేనా? ఈ జల్లాలో ఉన్న కసీసం కమ్మానిస్తు సభ్యులను అడగ మంటున్నాను. ఈ రాయలసీమ జల్లాలలో ఎక్కుడైనా కమ్ములు అంటూ ఉంటే ఆ ఉరవుకొండ, తాడిపత్రి area లోనే ఉన్నారు. ఆ ప్రాంతంలో రైఫ్ ఎక్కుడైనా ఉంటే విన్కొండ, పల్నాడు తొలూకాలులో ఉన్నారు. కాదని చెప్పగలరా కొండయ్యగారు? ఈ level కి మనం తీసుకు పోవడం మంచిదికాదు. లేదా నాకు high level cahnnel వద్దు, నేను స్లైండ్ వాఁచి కాబట్టి నాకు సండుకొండ project ఒక్కటే కావాలని చెప్పండి సంతోషిస్తాను. లేదా రాయలసీమవాళ్లు ఎవరైనాసకే సండుకొండ కాదు, high level channel కావాలని చెప్పండి, సంతోషిస్తాను. ప్రభుత్వం రాష్ట్ర (కేయస్సు) మాడవలించుకొది. కాబట్టి రాష్ట్రం మొత్తం విశద ఏమే ప్రాశ్చేత్తులు తీసుకొవాలనేది ఆలోచిస్తున్న ప్రభుత్వానికి ఈ రకంగా చిన్నవిషయాలను అంటకట్టినప్పుడు మనస్సు బాధిపడింది. ఆయితే నూటికి తొంబైన పాసు వారు ఉపన్యాసాస్ని విమర్శించినా వారిని అభినందిస్తున్నాను, కొన్నింటిని వారు బలపరుస్తున్నందుకు.

Sri G. C. Kondayya:—Sir, on a point of personal explanation. I did not say that there was Kamma-Reddi feeling. I said that that feeling was in the society and asked how the Ministry was going to answer it.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—నేను అలా అనం భారపాటని ప్రత్యుత్తరం చెప్పాను అనుకుంటాను.

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

[3rd November 1954]

ఇక్కడ ఎక్కువ కమ్మవాళ్లన్నారని high level cahnnel ఇక్కడ ప్రవహిస్తుందా? అది చెప్పణంకాదు ప్రజాస్థికానికి తెలియాలి. రాయల నీమలో ఇక్కడ కమ్మవాళ్ల ఉన్నారో అక్కడ రెడ్డు ఉన్నారు. ఇది అంతా ఏదో ఒక exclusive preserve కాదు. ఒక ప్రాజెట్ ఉంచే అందరికి నీళ్లు పారుతాయి. High level channel కాని, నందికొండ ప్రాజెట్గాని కడితే అక్కడ ఉన్న రెడ్డుకు, కమ్మలకు, బ్రాహ్మణాలకు అందరికి నీళ్లు పారుతాయి కాని, రెడ్డుకుగాను ప్రాజెట్లు, రెడ్డుకుగాను తోమము, రెడ్డుకుగాను వర్షము, కమ్మవాళ్లకు లేదు అంచే ఎక్కడైనా నిలుస్తాయా ఇవి? ఆ రకంగా ఎవరైనా అంచే ప్రవాహిలలో కొట్టువ పోతారు. అలా ఎవరైనా అన్నారని మిారు అంచే దానికి మేము విచారం వెలిబుచ్చుతూ, అది పోరపాటని వారికి నచ్చచెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

తరువాత P. S. P. నాయకుడు మాట్లాడినారు. Congress Resolution ను మిారు అమలుపరుస్తే చాలన్నారు. ఎందుకా యింత ప్రేమ వీరికి Congress సంఘపైన యిఫ్ఫాడిప్పుడే అని, నాకు ఆశ్చర్యం కలిగించి అది నాకు చాలా సంతోషము అవుతోంది. నేను వారిని కోరేడి యేమిటంచే, “మిారు P. S. P. Resolution ను మాత్రం అమలుపర్చుండి మహాశయా” అని Prohibition ను గురించి P. S. P. యేమి resolution చేసిందో కొంచెం జ్ఞాపకము వుంచు కోరిపి అని మాత్రం వారికి చెబుతున్నాను. మేము Congress తీర్మానాలను పాఠిస్తాము, అమలుపరుస్తాము. Congress తీర్మానాలను పాఠించాలని సర్వ విధాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అమలుపర్చడానికి కృషిచేస్తున్నాము. Fail అస్తుతే, మేము miserableగా fail అయ్యాం అనిఅంటాం, చెత్తుతాం. All India Party, Prohibition కావాలంటూ వుంది. తీర్మానం pass చేశాము. P. S. P. వారి 18 బ్రట్టుతో యేర్పడిన మంత్రి కళ్లం Travancore లో వుంచే, Congress తుమ్ముతే పడిపోయే ministry, prohibition కావాలని అంటూరిపి. అక్కడ మిా నీతియేమి Programme చేసింది? మాత్రం అర్థం కాకుండాపుండే. మిాజి కార్బోన్ మొదలునుంచీ కొనుచుక్క ఇలానే ఉన్నాయి. డ్యా one year లో

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

యాది యేమచేసిందో అర్థంకాదు. కాబట్టి, మార్చి మార్కు “కాంగ్రెస్ పీఱ్స్ నాలను అమలుపర్చుండి” అని సతక్క యాచ్చేమాందు...(interruption)

Sri P. V. R Gajapathi Raju —Mr Speaker, the Hon. Sri N Sanjeeva Reddi is anticipating a situation that is to occur three days from today. I do not want to enter into the debate of the noconfidence motion. But, as he seems to have dragged that issue here in discussing the Praja Socialist Party's attitude towards the possible noconfidence motion, I would like one point to be understood by him. He has done it by implication when he criticized Mr. M. Ventakasubba Reddi. So far as the Praja-Socialist Party and Prohibition are concerned, there is no ambiguous position. Even if you go into our speeches in March or even in May, I had always said that if it was a question of enforcing Prohibition we were always with the Government. But, having decided to forego it, we cannot understand how they can dilute it with neera. That was our stand essentially. Today the problem is not Prohibition, but democratic institutions. Even the resolution of the Praja-Socialist Party says that we support the noconfidence motion because the Assembly resolution is not being implemented. That is our stand.

The Hon Sri N. Sanjeeva Reddi :— Thank you, Sir, ఈ అభిప్రాయాన్ని వారు noconfidence motion చర్చకు వచ్చే ముందు వెల్లడించి వుండవచ్చు. అది కొంచెముతోందరగా, ముందు గానే చెప్పారు. ఆ ప్రోద్దు యేసి మాట్లాడుకొండాము.

మధ్యలో శ్రీ పి. పుండరీకాకౌచార్యులుగారు వుపన్యాసము యిచ్చారు. శ్రీ లచ్చున్నగారు వుపన్యాసము గురించి నేను ఆత్మతగా యొమరుచూస్తూ వుంటిని. ఎందుకంటే, వారు చాలా ఫూటుగా మాట్లాడుతారని ప్రతీతి. వారి భావ ఫూటు - భావం ఫూటు, అంతా ఫూటుగానే వుంటుంది. కానీ శ్రీ లచ్చున్నగారు కొంచెము reasonable గా మాట్లాడారేమాకాని, శ్రీ పుండరీకాకౌచార్యులుగారు ఆ ఫూటు తనం అంతా వుట్టుకున్నారు, వారి ప్రశ్నకు కూర్చువటంవల్ల, అది అట్లా కొంచెము వారిలో ప్రవేశించినది. Foundation stones అన్న జేసి

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

[31st November 1954]

అంతర్జాతిక Police రాజుల చెట్టుగొన్నారు. Police Minister శ్రీ సంవత్సర తెల్పిదారు కా ఆ అంతర్జాతిక ప్రాణ ప్రాణ ప్రాణముగొన్నారు. వారు, యొప్పుడైనా M. L. A. అయిపురుషాత్, ఆ తాలూకాలలో తిరసుతే ఆచాచ్ఛాగతి దృష్టికోన్నారు, ఆంక్ష ఎంజినీర్సులు వ్యాపారాలై పని జరుగుచున్నదా? అంతిమాన్ని, ఇష్టయం పెఱుస్తుంది. M. L. A. అవుతూనే ఆదేశం సంగతి మార్పించాలూ ఉంది. మరి యెట్లూ తెలుస్తుంది? వారు రాళ్ళదగ్గరకు యొప్పుడై పోలేదు. అక్కడ ఏమై ఇరుగుచుండుచా? లేదా? అని తెలుసుకోవచేసిన అవసరం వారిపాటు. పోవలుగొంతూ ఆ ప్రజలింపు (interruption)

Sri P. Pundarikakshacharyulu :—నియోజకవర్గంలో యొక్క వగా తిరసుతున్నాం కాబట్టి 1944 వ సంవత్సరములో వేసిన రాయి గురించి, Rajam High School ను గురించి, తమకు యొఱకుండా చేశాము.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—ఎప్పుడో వేసిన ప్రాతి రాయిని గురించి యొందుకు? క్రొత్తరాయిని గురించి మాట్లాడుడాము. ఇప్పుడు 17 రాళ్ళనుగురించి వారు చెప్పేది నేను వొప్పుకొంటాను. పునాది రాయి వేయడానికి భయమెందుకు? నేను రామయ్య చౌదరిగారి వ్యాఖ్యికి, వారి constituency కి పోయేటప్పటికి అక్కడ అప్పడే పునాదులు త్రిప్పుకున్నారు. నదిపోడుగునా త్రిప్పేళారు. పని జరుగుతోంది. వేలకొలది దూషణయలు కిర్చు అవుతున్నాయి. రాఘువేసిన లరువాత పనియేమిం అయితే. పోటీ, వారు వర్తికలు చూచినా బాగుండేది. పణిమాత్రం అంచుంచేతు. పని జరిగిపోతోంది. ఈ projectకు డబ్బులేదు, పని ఇంగ్లిషులేదు, budget లో కొంఱించలేదు అని వ్యాఖ్యానించారు. ఈ పంచి లభ్యమైగారు కూడా అడిగారు. వారు కొంతకాలం మంత్రిగా తున్నారు. వాళ్ళనా తెలిస్తుంచలసిందే. Five crores sanction అంచులో separate గా ఇంచు projects కు గాను amount వచ్చింది.

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeeda Reddi]

First five year plan లో medium schemes గాను కొనిపణ్యి యిచ్చారు. పోతే, రు. 5 కోట్లు యస్తామన్నారు. రు. 5 కోట్లు చాలుకు మాకు అని చెప్పాము. 23 projects కు proposals ఉంచాము. రు. 10 కోట్లకు పై విలువైనని యీ ప్రాజెక్టులు. వాటిలో కొన్నిటిని వాటికొట్టివేళాడు. కొట్టివేసి, రు. 10 కోట్లు యచ్చాము, రు. 5 కోట్లు యస్తాము, పుచ్చులోండని చెప్పి, వారు చెప్పాడు. ఆలాగాని communication చచ్చిది. ఇంకా budget లో లెక్క-లు అనోఎంచు — పని ప్రారంభించాము. కొన్ని projects ప్రారంభించి, ఒని చుచ్చులూ జరిగిపోతోంది. మేము యప్పుడూ హామీం యస్తాం. రెండు ఏక్క పూర్వమే projects నుంచి నీళ్ళువిడుస్తామని హామీం యస్తాం. ఎంత ప్రాధు అయినానరే projects కు రాళ్ళువేయటం మాకు సంతోషమే. ఆరాళ్లను యేదో చూస్తూ కూర్చుంటామనికాదు. నేను మంత్రిగావున్న రోజులలో, ప్రకాశంగారి ప్రభుత్వములో యీ కార్బ్రూక్రమాలు సాధించామనే తృప్తి వుండాలని మా వుద్దేశ్యము. రాళ్లువేసే మింకేకాదు, మాకు గూడా తృప్తిలేదు. కాబట్టి budget లో schemes లేనికాదు. ఈ budget లెక్కలు చూచుకొంటూ కూర్చుంచే, మనం యేషని చేయలేము. Budget నిదానంగా చూచుకొందాము. Finance Department లెక్కలు వేసుకొంటుంది. డబ్బు వుంది. 5 కోట్ల దూపాయాలు చేతిలో తున్నాయి అనుకొని కార్బ్రూక్రమం సాగించాము. ఈ లెక్కలు, ఈ budget లో plus లు minus లు నిదానంగా చూచుకొందాము. Secretariat వున్నది. ఆ Secretariat లో యో లెక్కలు, గిక్కలు అన్ని తయారై య్యేవరపు వుంచే, యీ first five-years దాటిపోతాయి. కాబట్టి, మేము యేదో డబ్బులేకుండా ప్రారంభించలేదు. లేదా ప్రారంభించి, అక్కడ పునాదిరాళ్లు శ్రూరకనే పెట్టలేదు. Engineers ను post చేశాము. ఈ పనులన్నీ జరుగుతున్నాయి. లచ్చన్నగారి జల్లాలో ఒక కోటి రూపాయలు విలువైన 4 projects ప్రారంభించాము. వారు వెంటనే పోతూనే యీ మాజీ కల్పగీతవాళ్లు దివయం కొన్నాళ్లు మాను కొని, ప్రాజెక్టుల దగ్గరకుపోతాయి రమ్మమని నేను వారిని ప్రార్థిస్తున్నాను.

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

[3rd November 1954]

వారు ఒక కావ్య పూరణమై చూచికచ్చి, అప్పుడు ఆశ్చేపించమనండి. వారు చాంచికచ్చి ఆశ్చేపించి, దీని ఒప్పమంచాను. అప్పుడు గమన ఆ కండి ఒట్టు - తా స్థాలికే రాస్తమాత్రం పున్నమి అని అందే నేను ఒప్పుటాను. గానీ ఆశ్చేపించి చూచిపుట్టుతారు. ప్రజలు చూచాల్సి. ప్రజలు మొ మనమ్మణిలకారు. ప్రజలలో majority భాగం పూర్వాన్ని. వారు మా ప్రమాద పున్నారు. ప్రజలు మొగు ప్రశాంతిని ప్రజలు, ప్రజలు అని వేరు చెప్పాడుంటారు, కాని ఆ పాత జ్ఞానంలో పోయించి. (Loud cheers and applause) ఆ కోణం వేయాలు. ఇప్పుడు ప్రజలు చూచాల్సి. ప్రజలు మొస ప్రచ్ఛగలరా?

సెల్ఫోర్డుజల్లూర్ ప్రజలు వేళామంచే, సెల్ఫోర్డుజల్లూర్ ప్రజాసీకం అభగ్యం మమ్ములు? చిత్తూర్ జల్లూర్ ప్రజలు వేళామంచే, చిత్తూర్ జల్లూర్ ప్రజలు మమ్ముల్ని అడగదూరి శ్రీకామళం జల్లూర్ నివారైనా వానూ మనష్యాలే. ఆక్కడ ప్రజాసీకం పున్నాది. వారంతా మా ప్రజాసీకమే. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమును బలపరచే ప్రజాసీకము పుణ్ణది. ఆ ప్రజాసీకముకొరకి, అందరి శ్రేయస్కోరము అన్నిపారీల శ్రేయస్కోరములు projects లిక్ష్మివచ్చుతున్నాయి. మేము గెల్చిన జల్లూర్ నేకాదు యా project ను వేస్తున్నది. Congress వారు గెలిచినచోట్కాదు, మేము గెల్చిన ఫలాలలోనేకాదు ప్రాజెక్టులను లిక్ష్మిపున్నది. ప్రాజెక్టులు వేసిన తాలూకాలు తీసుకుంచే, వారికి నిజస్తితి తెలుస్తుంది. శ్రీ కిల్లి అప్పుల నాయుదుగారి తాలూకాలోనే, వారి అధ్యక్షత్తుక్రింద, అనాడు ఒక బ్రించండమైన సభాపట్టి, ఆ సభలో మేము project వేస్తామని వోఫీ యాచ్చాము. రెండు నెలలోనే ఆ project కు పునాదిరాయి వేళాము. ఆక్కడ ఆచిన జరుఖులోయి. Engineers కూడా ఆక్కడనే పున్నారు. 40 శేల దూఢాయల project అది. కాబట్టి, ఇది యేదో వేస్తున్నాం అంచే, శూలికే ప్రజలకు తృప్తిపరచడానికి వేస్తున్నాం అనుకోకండి. మిమ్ములను దుష్పుత్తా తృప్తిపరచలేము, తృప్తిపరచడానికి ప్రయత్నం చేయం. ప్రణాసాస్తి దృష్టిలో వుంచుకొన్నాం. ప్రజాసీకం మాది. ప్రజాసీకానికి వేషచేకాము మన్వది యెఱ్ఱు. మేము ప్రజాసీకానికి కార్యక్రమం సూచించి, కాయిలు చేసి చూచించాము. ఉన్నాసాయలు అంతా చేస్తున్న వాట్టు మిారు. శ్రీకృష్ణాపాలర్, ప్రతివాచించి భాషణంచేగాచేసి, అందరిని భూస్వాములుగా ఉంటాడని.

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

చేసి, ఒంగారం పంజీస్తామని చెప్పింది ఏం యిల్లారు. మేము ఇంకా project లు ప్రారంభించాము. ఇంకా అనుకొన్నంత చేయలేకు. 'High level channel' చేయదని శ్రీ హానుమాతరావుగా ఉన్నారు. ప్రతి శాఖ రఘ్యమా, ముఖ్యంగా శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు నోమిచేయచేసినారు. వారు high level channel కట్టడానికి యేమి సలవు యిన్నారో అని చూస్తూ వుంటిని. మరి నూ సలవావున్నది. అందాలే, చెప్పుతున్నామి. ప్రపంచానికి చెపుతున్నాను. నాకు నందికొండకావాలి, high level channel కావాలి.

వంశధార ప్రాజెక్టు యిష్టాడు వెంటనే రాదని తెలుసును నామ. ఎందుకంటే, స్థలవిర్ట యంలో తగాదాలు వచ్చాయి. ఏష్టాడే ఆ ఇల్లారో ఇంకా ఇంకా State లోనేకాక, Orissa లోకూడా కొంత మునిపిల్ తుంది. బరిస్నావాళ్ళు వౌషాకోననిదే, యిష్టాడు ఆ పనిని ప్రారంభించలేము. ఒకచోట ఇంకా project కడితే కొన్నివేల యొకరాలు మునిపిల్ తుంది. Project మాత్రం మన area లోనే వుంది. ఇంకాకి చోట కడితే, కొన్నివేల యొకరాలు మునిపిల్ తుంది. బరిస్నాలో పట్టాలు, పట్లెలు మునిపిల్ తాయి. కాబట్టి మనం వెంటనే ఇంకా project ను కట్టడానికి ఏలులేదు. వాటిని మడిపెట్టి, యిది యిష్టాడులయ్యే కార్యం కాదు. కాబట్టి మొత్తి... సంజీవరెడ్డి ఒక్కడే P. W. D. Minister గా అడంతా మంభురోణం, తకరాలు చేస్తున్నాడనేదికాదు. Cabinet వారంతా అలోచించి, శ్రీ పంతులుగారు దీర్ఘగా అలోచించి చేసినదే యిది. ఈ తెండూ కావాలి. అదికూడా పూర్తిచేయవలసిందే. కొత్త, ప్రాతి ప్రాజెక్టులు ఒకటిగా వుస్తుని. High level channel నాకు తెలుసు. అది ఒక project లో ఒక భాగం. 175 అడుగుల మెత్తున వున్నటువటి project. నముద్రంమాదిరి నీళ్ళు వచ్చాయి. ఆ వైని నీళ్ళు వారు తున్నాయి. ఈ మధ్య Dr. Katju గారు వచ్చినప్పాడు అక్కడికి నేను పోయాను. అంతకుపూర్వం నేను యెష్టాడూ పోలేదు. ఆలోచన అప్పటి కప్పడే నీళ్ళు తొఱసిపోతూంటే, నేను తెండు గంటలకంటే యొక్కాలం నేను వుండలేకపోయాను. అక్కడ నియ్యంటే నీళ్ళు తొఱసుతున్నాయి. స్లూయిస్లు వున్నాయి. కాలువలు లేవు. ఏ కైతు అయినా అక్కడక పోతే, వ్యాదయం మండిపోతుంది వాడికి. కల్లుహాసు వరట, కల్లు త్రాగినవాడు డబ్బు యిచ్చేవరకూ, మేము కాలువ క్రిష్ణము అంటే దేశంలో యేరైతు నాగిరెడ్డిగారిని హర్షిష్ఠరో చూస్తాను. 175

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

[3rd November 1954]

ఉపానుమతి కొరకు సమయంలో అక్కడ ఉన్నది. ఈ తాళ్లాలు కొమూనీషన్ ప్రార్థకం మెరిచేవేంది. కాలున త్రివ్యంది నీటికి గుండ్రాలు కింది కాలున కింది వేసి ఉన్నారు, కిల్లులైన తరువాత, ఒక వారు కాలు కాలు రహితాలి, అంతిమంగా ప్రార్థకి కింది వేసి ఉన్నారు. ఇదే రుష్యులో ప్రాదలమంచుకు పోవడానికి దిష్టాగా కాంగ్రెస్ కంగ్రెస్. రండికోడ కావాలి అని నేను చెప్పాను Planning Commission సి. ఇంకులో రహిస్యమేమిం లేదు. చెప్పు వచ్చుకున్నా. Agitation ప్రారంభమాణమన్నారు. ఇంకా యెక్కువగా అప్పుండి చెప్పాను. నేనేమిం యింతికి అతుకొట్టిని కుర్కీలో కూర్చుని ప్రయాసము కింది అనపరిశు వచ్చినపుడు మిారు వొమ్మునేరు. మిాచేకాము. కానీ ఒకపేరు వున్నానికి మేమె పోవడానికి సిటీంగా పుర్ణము. ప్రహార్జీయస్ గ్రూపీలో వ్యుక్తాని పోతాము. నేను మంత్రిగా అను వచలిష్టాను. మేము పోతూ మాచంచడానికి. వప్పు (ప్రతిపత్తు) మంత్రి కావాలికి ముఖీ ఇగ్రానాలి. నేను మంత్రిగా అయి, వచలిష్టినా లరువాలి.

నేను మంత్రిలయి బాతూడి నవలిక్కొన్నాను. చేతులారా నువ్వుతీ త్వాన్ని వచలిష్టాను. నేను మంత్రి కావాలికి ఈ యగము దాటాలి. (పుస్టింగ్), కాపుటి పిచ్ యిప్పాము చేయనని చెప్పాంటూ అలాంటి అవసరమైతే అలాంటి ఎడ్చితుంఱు కలిగేతే మంత్రిషడ్డనై నా వదులుకుంటాను, దానికేము వేరోదించు.

Sri N.V.L. Narasimha Rao:—అధ్యక్షా! ఇస్కుపు ఉన్నముఖ్య మంత్రిగారు మమ్ములను నిత్య అని సంబంధిస్తున్నారు. మేము ఆయన కాపుటి చాలా పెద్దవాళ్లను, మిారు, మిారు అంటే చాలా సంతోషిస్తాను.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—అధ్యక్షా! మంత్రించాలి. అసింహరాత్రారు చాలా పెద్దవారు. ఎప్పుడు కూడా మిారు ఇంచు అని అయాను. పోరాటుగా అన్నాను, మమించాలి. కొంచెను అంతర్వ్యాపార్ము వున్న చమత్కార మాట్లాడుకూము. రాయలసీను కూడా మిారు అనే వదులు లేవేరేడు. రాయలసీనువాడి అందరిని నువ్వు

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeева Reddi]

అంటనే ఆచారము. దయచేసి విశారు ఎవ్ యాటికై నాపోవా చూడవణి. నంగిని కొదుకు, నువ్వు అని చిలునాడు. రూక్కు ఇనుతున్నరంలో ఆస్తి ఇంగ్లీసు కంపెనీలో ఒక విత్తుడు ఉండేవాము. అయించి చిన్నశిల్పాలు చుండేవారు ముద్దుగా. వాళ్లలో ఆడుకొంటూ పూర్వేనాళ్లము. ఆ ప్రియులు చాల్ నాచ్చగారితో మాట్లాడుతూ నాస్సుగారూ ప్రాయిలో చగ్గిర విండ గారు పడ్డారు అని అంటారు. వారు అన్నింటికి గారు అని చెయ్యారు. ఇక్కడవారు నువ్వు అని అంటారు. నేను ఎవరినికూడా అగ్గారపకచాలనే వుద్దేశ్యంతోగాని ఇంకొక రకముగాగాని మాటూడలేదని చెబుతున్నాను. వాళ్ల మాటలకూ మా మాటలకూ ఎంతో బెధముపుంది. కాబట్టి నేను చెప్పేది ఏమిటంకే, దీనికి రాజకీయ అభిప్రాయచేథాలు ఎలావున్నా పటే ఆ ప్రాజెక్టులకుమాత్రము నాకు సంపూర్చమేళ సహకారము ఇవ్వండి. ఇంతప్పకండా వస్తాయి అని నేను ఆశిస్తున్నాను. ప్రైలెవల్ చానలు ఒక్కటే తేవాలనే మర్ఖావము నాకు వుఱ్ఱిట్లయితే ఇప్పటికి అస్వాచ్ఛ పని ప్రారంభించేవాడిని. ఈ ప్రైలెవల్ చానల్ ఎప్పోడో సాధించేవాడిని. సులభంగా మూడుసెలలో తీసుకొనిఖుండేవాడిని. సందికొండ కావాలి. 100 కోట్ల చూపాయలతో 40 లక్షల ఎకరాలు సాగయ్యే ప్రాజెక్టు సందికొండ ప్రాజెక్టు. దీనికి పట్టిపట్టాను. ఇది కావాలి, అది వద్ద అని నాకులేదని చెబుతున్నాను. సందికొండ మాకు కావాలి. అక్కడా మా ప్రజలు వున్నారు. ఆ ప్రజాసీకము మా వాళ్లు. అక్కడ తొముప్రాంతము అయిచటువంటి విసుకొండ తాలూకాలో మా ప్రజలు ఉన్నారు. కాబట్టి ఈ రోడు స్కూలులు సాధించాలి. సాధించగలమనే విశ్వాసము నాకు వుంది. దానికి పార్టీతో సంబంధంలేదు. కల్లంగట్టిపెట్టి శుభంగా కల్లుత్రాగాడి అని చెప్పానికి మేఘు సిద్ధుగాలేయని తెలిసికూడా నువ్వు ఆ కల్లునుపెట్టి త్రవ్యించమంకై వద్దనేగా? Open గా చెప్పు, ప్రైలెవల్ చానల్ శిసెయి, సందికొండ కట్టించమనిచెప్పు. నేను సహాయాను. నా నాయకుర్చుము ఇంట్రోడ్జానికి చెప్పక తప్పదు అని చెప్పు, నేను ఆ విషయంలో ఏదో అంటము చేయలేదు.

[3rd November 1954]

Sri M. Hanumantha Rao.—ఉచ్చముఖ్యమంత్రిగారు నేను దాఖిలసానిని కొంచెము distort చేశారు అన్నాంచాను. ఎందుకు అంచే కమ్ముడైనిస్తుపోలే ఈ సాలూక్యము ఇచ్చిపోవడు మేము అంగీకరించమని వారు ఉన్నారు. మచము కలసి సంఘాషించుకొందానుని చెప్పేశారు. కమ్ముడైనిస్తుపోలే ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తిగా సహార్థు చేసింది. పంచవర్ష ప్రాణికలో చేర్చుకొని చేపేసి ధీల్లిలో కోరింది. అయినా ప్రభుత్వానికి సాధించడము చేతకాలేదు. ఎందుకు అని అంచే, సరియైన పరిషార మార్గము సూచించలేదు అన్నారు. ఆంధ్ర ప్రభుత్వము దీనికి బాధ్యత వహించవలసి పున్నదని నా ఉద్దేశ్యము, నా విషయ.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi.—కల్యాణించి ప్రాజెక్టులను కట్టిపెడం నియైన మార్గముగా వారు దానిని భావిస్తున్నారు. అదే శాశ్వతును అయితే దానిని మేచు అంగీకరించలేదుని మాత్రమే సవినయంగా విష్ణువించుకొంటున్నాను. శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారు చక్కగా మాట్లాడారు. 2, 3 నిర్మాణాత్మకమైన సలహాలు ఇచ్చారు. ఈ దినము సలహాయైచేడంలో తుంగభద్ర పై నేఱ గురించి మాట్లాడారు. ఆలపాటి వెంక ప్రామయ్యగారు, నాగేశ్వరరావుగారు మొదలైన గుంటూరుజిల్లా మిత్రులందరూ, ఈ విషయమై చెప్పారు. నేను P. W. D. కార్డ్‌దర్శిని, P. W. D. ఇరిగేషను థిఫ్ ఇంజనీరుని కలుసుకొని దానిని ఎట్లా చేయాలి, మరు చేయాలి అనేది ప్రయత్నము చేశాము. శాసనసభా సమావేశములు అయిన తరువాత, మృదాసునుంచి వచ్చిన తదువాత, నేను అక్కాడకు వస్తువ్వామి చెప్పినాను. ఇంటలో ఇష్టపుడు వరదలు వచ్చే అవకాశము లేదు. అయినా మచము వచ్చే సంవర్ధనము లోపున, 10 సలలు లోపల జీసుపురులిన రాజ్యక్రమము కొఱకు నేను అక్కాడకు వస్తాను. రాజ్య క్రమము పాధించుకొందాను. థిఫ్ ఇంజనీరుగారు కూడా వస్తాను అని అంచుకు. కెన్నెళ్ళ మండలానిన సలహాలు ఇచ్చారు. ఆరకంగా రాజ్య ప్రామయ్య రహితిలో శ్రుతిగాని మరియుాలి. మరి పాధించుకొలని త్వర్తే

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

శ్రీమతో చేసుకోవాలని చెప్పినందుకు మాత్రము వారిని ఆభిసంబిస్తు న్నాను. శ్రీ కొల్లా పెంకయ్యగారు ఎవరో నేను 4 లక్షల ఎకరాలు ఎవరో ఇచ్చారు వారిని మినహయించాలని చెప్పారు. ఎవరు యిచ్చారో ఏమో. ఎప్పుడు అయినా మనకు లక్షల ఎకరాలు, వందల ఎకరాలు పూర్వము కొలుకు యిచ్చారిన్నది అహము. పెద్దవాళ్ళకు grow more food campaign కేవలముతాఫిలు సండించాలనే బృద్ధశ్రీమతో పెద్ద డైరక్టరులు అవేనో పండించుకుంటామని చెప్పేవారికి, కొంత భూస్వాములుగా పున్న వారికి 300, 400 ఎకరాలు advisory ల కాలములో ఇవ్వడము నేను పూర్వము మినిష్టరుగాపున్న రోజ్లలో నాకు instance వచ్చింది. ఈ కొడ్డె కెనాల్లో కొన్ని వందల ఎకరాలు ఒక పెద్ద భూస్వామికి యిచ్చారు. అది ఎట్లా అయినా స్వాధీనపరచుకోవాలని ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. లీఖ అయిపోతోందని అయినకు నోటీసు యిచ్చాము. ఎన్నో యిబ్బందులువచ్చాయి. తెక్కికలు లెక్కాల్లో మర్మాంగా, ఒకతూరి యిచ్చిన తరువాత దానిని వెంటనే మనము కాన్సిలిలు చేయడానికి పూర్వముకుంటే కాన్సిలిలు ఎందుకు అవసరమైందో పరిక అన్నతుంది. ఇప్పుడు అప్పుడు కూడా తెక్కికలుగానే పున్నాయి కొన్ని యిబ్బందులు. దానికి యింకా ఏమి చేయాలో ఏమిచేస్తే ఈ కంపెనీసమను పోటీ లేకుండా స్వాధీనపరచడానికి పీలవులోందో ఇప్పున్న మనము ఆలోచించాలి. లీఖ అయిపోకుండా శాశ్వతముగా పుండెదుకు యిబ్బందులు ఏడైనా కాలిగేట్టుగాపుంటే మనము దానికి ఏడైనా లెబ్జెస్ట్సెమను చేయడానికి పీలవుతుండేమో దానిని గురించి కూడా ఆలోచన చేసుకోవచ్చు. ఇక గోపిందరావుగారు ఏదో పత్రిక చదివి ఈ ... నాకు ఒకటి యిచ్చారు. బ్రీడింగు బుల్లు, బ్రీడింగు కొవ్వు ఇస్తు అని, ఇని అని లెక్కలు తెచ్చారు కొషమలేదు. విశాలాంధ్రలో చూశాను. ఆంధ్ర పత్రికలో సంఖ్యలు యిచ్చారు, ఆంధ్ర పత్రికలో కూడా ఇవే సంఖ్యలు తెచ్చారు. నేను చెఱు కొను యా మధ్య 24 వ తేదీన విశాలాంధ్ర చూశాను. రెస్ట్యూలర్స్ కొని నేను చదువుతాను ఏలుపుంటే. తప్పకుండా విశాలాంధ్ర చూశాను.

[Sri N. Sanjeeva Reddi]

[3rd November 1954]

అస్తి టాం పెద్ద పెద్ద హజ్జీగాలతో, నొమ్ములువేసే ప్రతిక చూసే నీ చాలా ఉడినము. తీటి కాప్టనులు మొదలగుని లీస్నీ వేస్తారు. అనేతప్ప నీ నాస్తాసు, ఒలాటచి మూర్ఖే సరదాగా శృంఖుంది. తీట్లు చూడును చాక్ చాలా సాధా. మొన్న వికాలాంధ్ర చూళొను. అనంత ప్రపంచమంచి అనుమగొట్ట ఉచాలువక్క ఎనే ఆయన కమ్మాయినిస్తు వార్ట్ గొప్ప నాయినము. ఆయన 4 కాలముల వ్యాసము వ్రాశాడు. ఏమో ప్రాసాదు అని చచివాను. ఫూర్మ్యము ఆయనా సేను చాలా close friends. ఒక కోట తీని, ఒక కోట వుండేవాళ్ళను. ఆయన వ్రానారు. కథ అంతా సాతము జదివాను. ఏదో కడి తాలూకాలో ఎవరో రైట్ గారు సక్కుషో కొన్ని గొట్టలు తీసుకొని దుర్గాగం చేస్తున్నారని కథ. కథ బాగానేవుంది. అది సినిమాలకు తీసుకోకాలికూడ పీటింటుంది. మంచి సినిమా డై రెట్రో వుంటే దానిని తీసుకోడానికి పీటింటుంది. ప్రాశాడు బాగానేవుంది. రైట్ గాళ్ళగురించి ప్రాశాడు. ఆ రైట్ గారి బంధువు పుల్లారైట్, ఆ రైట్ గారికి బంధువు మల్లి రెడ్డట, ఇంకా ఆ రైట్ గారి బంధువు సంబిషట్, వెంకట సుబ్బారైట్ గారట. ఈ విధంగావ రైట్కి, ఏ రైట్కినా ముడివేయవచ్చు. గుట్టురులో వుఱ్ఱ రైట్కి బంధువుల్నము కలువవచ్చు. గాంగారికి కూడా బంధువ్యము కిలావనిచ్చు అవకాశము వుంటే. దుర్గాగం చేసినాచో తేడో సేను చెప్పశేచు. ఈ తగట్లలో థీట్ సెక్టరీ వేరుకూడా తిసుకు వచ్చేరు. దుర్గాగం చేసివాచు రైట్. ఆయన ఛట్లలును కమ్మాయినిటు పార్టీ బిభరు ఆయన రాజశేఖరరైట్కి ఇద్దినారు. నామైన వేసినారు.

Sri T. Nagi Reddi:—On a point of information, Sir, Sri Sanjeeva Reddi seems to have forgotten his own relationship. శ్రీరామరైట్ ఆర్య రాజశేఖరరైట్కారి అక్కగా ఉన్నారు. ఈ మంత్రిగారు మరచిపోయారు. మల్లి రైట్కారి తీల్ల సంబిషట్ నుండి మంత్రిగారు పెంగించస్తు మంత్రి మరచిపోయారా.

3rd November 1954]

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi.—మల్లికెడ్డిగారి క్లిఫ్సు నేను పెంచాను. గాని రాజు శైలరెడ్డిగారి భార్య ఏమా underground పోయింది. నొ పెరు వారికి చెప్పులేదు. వారి చెరు ఎవరికి చెప్పుతము. ఆ ఉరు తూర్పు దక్షిణము నాకు తెలియదు. లఖ్మినారాయణరెడ్డి దారి గురించి చెప్పులేదు. ప్రతికఱు ఎల్త scandals spread జేస్తున్నది నేను చెబుతున్నాను. ఏదో జరిగించే జరిగిందని చెప్పండి. ఎక్కుడో ఉన్న Chief Secretary ని ప్రతికలలోకి ఎక్కుంచడం చాలా పొరచాలు. ఇది దిసప్రతికలు చెయ్యునలసిన పనికాదు. వారప్రతికలు చెయ్యునచ్చునుగాని దిసప్రతికలు ఈ లెవలుకు పోతే ఎలాగు?

Sri K. Rajagopala Rao.—సంజీవరెడ్డిగారి పెరు చెప్పుకొని, మల్లికెడ్డిగారి పెరు చెప్పుకొని దూజన్యము చేస్తున్నారని చెబుతున్నాము.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi.—సంజీవరెడ్డిగారిని స్టోండ లై జు చెయ్యానికిగాని మసిపూర్యాయాడానికి గాని ఎక్కు—10th level బంధుత్వం పుంచే నేను ఏమి చేస్తాను. అలాగ చూసే గురజాల డెడ్కు నాకు కూడా బంధుత్వం ముణిపెట్టవచ్చును. అలాగే గాంధిగారికి మా రెడ్డకి బంధుత్వం ఉన్నదని చెప్పవచ్చును. ఈ సంజీవరెడ్డి ఇక్కడ ఉండ కూడదని మసిపూర్స్తామని తప్ప ఇంక ఏమిం లేదు.

Sri T. Lakshminarayana Reddi.—ఈ పరిసితులలో సంజీవరెడ్డిగారు చర్య తీసుకొంటారా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi.—లఖ్మినారాయణరెడ్డి గారు నాకు 30 సంవత్సరముల స్నేహితుడు. మీారు చెప్పిన రకముగా కాక సమయము వచ్చినప్పుడు కమిటీని వేస్తాను. ఇంకొక చోటకూడా వేస్తాను. సిద్ధముగా ఉండమని మూత్రం చెబుతున్నాను.

వద్మనాభరాజగారు చక్కగా ఉపన్యాసము చేసినారు. వారి జల్లాలో ప్రాణేట్లలగురించి రిపోర్టు పంపలేదన్నారు. సీత్రపోయి రేపు ప్రాణ్మణ్ణు కూడు నందాగారికి పంచిన రిపోర్టు పేజి (28) నేను చెబితేశాడు. విశ్వసిథంగారికి విశ్వాఖపట్టుం జల్లామిాడ ప్రేమలేదా? కడకొండ ప్రాణ్మణ్ణు గుర్తించాలు.

[3rd November 1954]

Sri N. V. Rama Rao—పార్లమెంబులో వి. వి. రమణగారు కొవూర్కు ప్రశ్న చేసినపుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు లాశ్చరి ఏమిటి? అంధ త్రథత్వాపాఠ కెబ్బు ఇస్తాము. కానీ ప్రాజెట్లు ఏపేచి ప్రాంభించవలెనో ఉప్పాటి అంధ ప్రభుత్వానిదే అని అన్నారు. నందికొండ విషయము కాశుండ ఖిమ్ములను ఒక ప్రశ్న వెయ్యాళో తున్నాము. స్ట్రీలు కమిషను ఏమి అడిగింది. క్రిపోనదిమిాద ఒక ప్రాజెట్ కావలెను అని అడిగింది. ఎస్టీసార్లు అడిగినా డై రక్కగా సమాధానము చెప్పక నందికొండ, తుంగభద్ర ఎగువకాలువ అని మారు చెప్పడం వారు తిఱి సెట్టుడము జరుగుతున్నది. తెంపూ చేయించండి. రెండింటికి ముహి పెట్టవద్దు.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—It is not a clarification or a question he is raising ; he is making a speech.

Mr. Speaker:—He is not raising any point of order.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—I thought he was raising on a point of order.

కాబట్టి నేను పద్మనాభరాజగారికి చెప్పేదేఖిటంటే విశ్వనాథం గారు ఆ నాలుగూ ప్రారంభించారు. ఇంకా చేయించలేక పోయినారు. కడకొండ ప్రాజెట్ చేయించవలెనని ప్రకాశంగారు చెప్పేరు. పద్మనాభ రాజగారికి proof positive గా చూపించిగలను. థీర్లికి మాతు జరిగిన correspondence చూచిప్పాను. వారు చూచుకొనవచ్చునని సలవు ఇస్తున్నాను.

C. V. K. Raoగారు చాలా లమాపాగా చెప్పేరు. వారు పార్టీ మారినా ఉప్పేము, ఉత్సాహము అట్లానే వుంది. వారు ఇక్కడ దగ్గరగా ఉప్పుపుడు నేను సరవనల్లాపుములు చేసేవాడను. వారు ఇప్పుడు డూర మూగా ఉన్నారు. నేను వ్యాప్తితంగా ఎవతోనోను దబ్బులాడజు. Political differences రావచ్చుము. పారిటికలుగా మాట్లాడుకుంటాను. సక్రమ మూగా రాజ్యములు నముక్కలాని తప్పులు ఉంటే constitute చేసుకొన బట్టుపుడు. అది గోవమునకు కారణము కాశుఢదు. రహస్యం పై ట విచిత్రం. C. V. K. Rao లాంటి మనమాయకుము ఉండగా పెంకలైశ్వర్య రాజుగాపు లాచ్చునించం ఏంటి. C. V. K. Rao ను ఎందుమ నిలవ

3rd November 1954]

Sri C. V. K. Rao :—మంత్రిగారు motives attribute చేసు న్నారన్నమాట. అది సబ్జెక్ట్ న విషయంకాదు.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—ఆన్ని చాట్లు కలసి ప్రభుత్వం పడితే చూస్తాము. తీర్మానము ఏటి move చెయ్యచుటో ప్రాదుటవరకు settle చేసి తేల్చుకోలేదు. వారు ప్రభుత్వా ఏర్పాటు చేస్తారట. తిమ్మారెడ్డి ఏమన్నాడు? రండి ఎలక్ష ను పెకదామన్నాము. ఇచ్చాను మేము ఏడుమందిమి. Minimum Number of Ministers షెట్టుకొని ఒక సంవత్సరం ఒక సెల పరిపాలించినాము. ప్రైవాటాదులో తొప్పింది మంది ఉన్నారు. గాని ఏడుమందిలోనే రాత్రిం వగట్లు క్ల్యాపడుతూ కాలము గడుపుతున్నాము. రేపు ప్రాదున ప్రభుత్వం నడిపించ వలనంచే మిాతో అన్నతుందా. బెంగాలు కాబినెటు మాదిరి 30 మంది ఉండవలన. Do not count the chicken before they are hatched అని చెబుతున్నాను. మొట్టమొదట రాత్రింతా కూర్చోని కేపు ఏ తీర్మానం పెడతారో ఆలోచించుకొనండి. దానిపై index చూస్తాము.

ఇక రాజేశ్వరావుగారు మాట్లాడారు. I will be failing in my duty if I do not complement him. చాలా fair గా మాట్లాడారు. ఎంత balanced గా చక్కగా మాట్లాడేదు. ఇన్నాళ్లు దూరంగా ఉండి పోయినారు. ఆయన చెప్పిన సలహాలకు అభినందించక పోతే సేను పూర్తిచేసిన వాడను కాను.

ఇక ణోటికెడ్డిగారి గురించి, ఆయన చెప్పేదేఱు టంటే కూని చేసిన వారిదగ్గర 2000/- కూగీ చెయ్యబడ్డ వానివద్ద 500/- దు తీసుకున్నారని అన్నారు. చెయ్యబడిన వారితరఫున లంచం పుచ్చుకొనడం ఎక్కడైనా ఉండా? ఎక్కడైనా ఏడైనా వుంటే C. I. D. ని పంచి తవ్వకుండా అంగుధి చేయస్తాను. రహస్యముగా information ఇవ్వండి. మిారు చెప్పేది అంతా చెప్పండి. Corrupt officer ఉంటే punish చెయ్యాడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. మంచి ఆఫీసర్లు కొంతమంది ఉండవచ్చును. అందరూ సత్యవారిశ్చందులు కారు. Services ను penalise చెయ్యాడాడు. మనము అందరము కలసి eliminate చేసే బాగుఖుండి ఇచ్చవారిని.

[Sri N. Sanjeева Reddi]

[3rd November 1954]

P. V. G. Raju గారు చెప్పారు. వారు చెప్పిన ఉపన్యాసం నూ అరుంకాలను. వారు All India Politician పెద్దవారు. ప్రేక్షామే అవకాశం కూడా వున్నది. జయుప్రకార్ నారాయణ్. కృశాలనీ కూడా కైలక పోతున్నారు. వారు All India Party President గా వుడే అవకాశం వక్కే నాకు చాలా సంతోషం. ఆ రకంగానైనా ఆంధ్రాదేశానికి గారవం వచ్చినాడును సంతోషం. అది నాకు వస్తే భాగా సంతోషం. వారు ఏదో బాధ సమయున్నారు. నాను ఏమి ఆశ్చేపణాలేదు. వారు చెప్పిన సలవోలను గురించి అంగీకరిస్తున్నాను. ఈనాముల గురించి ఇస్పటికే చెబుతున్నాను. కాంగ్రెసు టీర్మానం అన్నారు. సెలక్ట్ కమిటీ తీసుకుండాం; అంవరమూ కూర్చుని ఎల్లా చేసే బాగుంటుందో చేదాం అని చెబుతున్నాను. నేను, కోట్లిడ్జీగారు, విక్ర్యనాథంగారు, చెప్పేటి ఇదే. కరివెన సత్యాగ్రహం తీసుకోండి. ఉద్యోగస్తులనే రిపోర్టు చెంపమంచే తప్ప అప్పతుందేమోని కాంగ్రెసు వాళ్ళను పంచినాను. అక్కడ 10 ఎకరాలు, 25 ఎకరాలు వున్న ఈనాందారులు వున్నారు. పెయిం ఎకరాలు వున్నవారు లేదు. అందులో waste land వున్న వాట్లు వున్నారు. సాగుచేస్తున్న కైతులదగ్గరనుంచి అప్పుతీసుకుని బ్రతువు తున్న వాట్లున్నారు. ఈ facts officials పంచితేనే నిజం రాకపోవ చ్చునని కాంగ్రెసు వారినే పంచించి తెలుసుకున్నాను. అంగ్ల ఉద్దేశంలో చేస్తున్చే ఏమిచేసేవి? మాలో ఈనాందార్లుసురించి ఆలోచించినవారున్నారు. లంక్ష్మిగాదాసుగా దున్నారు.; కృష్ణమూర్తి రాఘవగారున్నారు; బుల్లీబాబుగా దున్నారు; వీళ్ళండరిని కలిపి సెలక్ట్ కమిటీ వేసి వారిద్వారా పరిషురిస్తే షందిది. ఆయన మరొక మాటలున్నారు. చాలా బాధావేసింది. ప్రాపిలివము ఇఱం మించ వోటు ఇస్తాము అని విధుదల చేశారేమో అన్నారు. ఎప్పుడూ అయిము అటువంటి పొరపాయి. మించ నరిమైన పనిచేస్తారని అను ఇంటామో? వీళ్ళు కై క్రూరో ఎందుకు షెట్టుడం. సరదాగా heroic గా పోకాం అయిన్నారు, ఆ chance వాళ్ళు ఎందుకు ఇవ్వాలి అని పుట్టేశాము. మించ వోటు ఇస్తారా అని భేరంషెట్టుజానికి కాదు. మించ నూతంయు మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చేయాలినికి మించ హక్కు వున్నది. ఇంకా న్నాయం అని లోట్టు అక్కంగా వెళ్ళవచ్చు. ఇవ్వటికే చాలాసేస్తు ఉండుటాను. ఇంకాయం సాధించ వలసిని ఎన్నో ల్పన్నాయి, నగ

3rd November 1954]

[Sri N. Sanjeeda Reddi]

ర్యంగా చెప్పుకోల్సిన చెప్పినా ఇంకా చేయవలసిని ఉన్న పునర్వ్యాఖ్య. నవ్వుడనికి ఏమిలేదు. నాగిరెడ్డి కూరా ఉప్పుపు, ఔప్పు ఉప్పుప్పు లైట్లు వేయబోతున్నాడు సామిచీలో అని. అది అయి Constituency లెండి. ఈలైట్లు ఎంచుకే వేస్తున్నా—' అండెకాంటో కొండి వికాసం కలిగించాలని. ఒక వోటేకాదు. అయిన జల్లూలో చాలావోట్లు వేయించాను. మంత్రివర్గం ఏర్పరచిన తరువాత ఊరవోంపలో, గుత్తిలో, కదిరో, ధర్మవరంలో వేళాము, కదిలో ఎట్లూవేళాము? అగ్నసు కి వ తారీఖున పునాదిరాయి, ఆక్షోబరు 2 న switching on. 59 రోజుల్లో అన్ని పూర్తి అయాయి. ఇలాంటి వాటికైనా మాకు credit ఇవ్వండి. వ్యవహారం చెడినప్పుడే అలజడి పుండేది. టమేలో ముగ్గిపోయిచుపుడే పురుగులు వుండేది. అలజడి తగ్గించడానికి దేళ్లన్ని బాగుచేరుాలి. ఇంకా చేయవలసినవి చాలా వున్నాయి. మాదటోరియం కావాలి అంటు న్నారు. Controversial politics కు మారుటోరియం declare చేయండి. రెండుసంవత్సరాలు, ఎన్నో కోట్లు సంపాదించాలి. సందికోండ, హైలెవో చానలు కట్టుకొండాము. ఏమైనాసరే ప్రభుత్వాన్ని పడ గొడతాం అనకండి. అందరం కలసి పనిచేస్తాం రెండురోజులలో ఎంతపని చేయగలుగుతామో చూడండి. విశ్వ్యాసాధంగారి దగ్గరనుంచి తెక్కలు అడిగిపోనుకుని 6 వ తారీఖున చెబుతాను. ఎంతథర్పు చేకామో ఎలట్టి సిటీ ప్రాజెక్టులకు, స్క్యూ-ములకు, మిారు ఈ వై ఖరిని మార్చుకొని సక్రమంగా సహకారం ఇస్తే రెండించలు కార్బోక్రెమాన్ని నేయగలమని, మిా amendments withdraw చేసుకుంటారని ఆడిస్తున్నాను.

Sri N. V. L. Narasimha Rao:—అధ్యక్షులవారు 60 వ రూలు చిత్తగించాలని మనమి చేస్తున్నాను.

Rule 60 : A motion must not raise a question substantially identical with one on which the Assembly has given a decision in the same session.

ఆరోఫున తమడు ట్రైంగా చర్చించిన విషయం ఏమిటంటే, ఇది గవర్నర్లుగారి address అయినప్పుడు government మాక ఒక విధమైన

[Sri N. V. L. Narasimha Rao] [3rd November 1954]

Vote of confidence ఎని మామూలుగా పాటించవచ్చును. రేపు మారుపెట్ట తీర్మానం ఒకటి శ్రస్తుది. ఈ మంత్రులమాద నూకు నమ్మకం లేక అనే. రేపు ఆ తీర్మానం సాంగోవాంగంగాచర్చ జరుగబోతుంది. ఇప్పుడు గవర్నర్ సంటువారు బిడిపోతారు అనుకోందాము. బిడిపోతే ఈ టోంగ్ రెజిస్టర్ చేసే రేపు తీర్మానం వుండదు; ఒకవేళ గెలుస్తారు అనుకోండి. ఈ తీర్మానం అష్టపెట్టి, ఇప్పుడు మామిద విశ్వాసం ప్రకటించారు కనుక అవిశ్వాస తీర్మానం ఈ session లోనే తీసుకురావ పాసిం పెటుండదు 60 వ రూలు మాపించవచ్చును. నాయకులు అటు వైపు పున్నారు; ఇటువైపు పున్నారు. ఈ motion కు రేపటిదానికి సంబంధం లేదంటే ఒక విధంగా వుంటుంది, లేక దానికి దీనికి సంబంధం లుస్తుది, ఈవేళ pass చేసిందికూడా confidence ఏటే అంటే రేపు వచ్చే తీర్మానానికి అష్టపెట్టుంది కాబట్టి నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే ఈ విషయం రేపటి లోజున ప్ల్యాగా వస్తుంది కనుక ఈవేళ దీని విషయం serious గా పటుపటుండా మామూలు Voice vote గానో మరొక మారిరిగాజో చేయవచ్చును. ఈ విషయంలో 60 వ రూలు గమనించి రిసమితంటి ruling ఇవ్వాలి అని కోరుతున్నాను. Rule 60 చదువు కున్నాను. ఈటోంగ్ యిది Confidence motion అయినట్టయితే రేపు మర్లీ తీసుకురావడానికి పీలులేదు. రేపు యిం motion చెట్టించడానికి రము permission యచ్చారు. ఒక విధంగా మాచినట్టయితే రేపు మర్లా noconfidence motion రావడానికి పీలులేదు. రెండోవిధంగా చెప్పి నట్టయితే యిది confidence motion క్రిందికి రాదు. రేపు ఎల్లాగూ noconfidence motion వుందికనుక, రేపే దానికి జరుగవలసిన సంభాషమాలు జరుగుతాయి కనుక ఈలోజున యేమయినానటే గెలిచినాసరే కిటికావరే రేపటి తీర్మానానికి సంబంధంలేదు అని నిర్ణయం చేసినట్టయితే మామూలుగా రేపటి కు స్తీ రిషాఫ్యలు చూసుకోవచ్చు. ఇప్పుడు 60 వ రూలు అష్టంగా పుట్టాడి. రము తూలింగు యిప్పించండి. నేను మరొక కాంగ్రెస్ రముతున్నాను.

3rd November 1954]

Sri N. V. L. Narasimha Rao :—సాక్షాత్ కాలో లో¹ Law లో నేను మనచి చేస్తున్నాను. Rule 60 యిక్కడ తుడుకూడదు. చారిలు suspend చేయాలి. అది తీసిపోడినే యిన్వాప్ ట్రైప్ చెయ్యి అంట్రూక్ వచ్చు, మరీ ఎల్లండి పెట్టుకొవచ్చు.

Sri R. Lakshminarasimham Dora —నేను raise చేసిన Point యేమంచే యిది అప్రస్తుతం. No decision has been taken by this House on the question now before the House. We are now debating the motion of thanks on the Governor's Address. There was till now no such motion before the House and a decision taken. So, that question does not arise.

Mr. Speaker.—I hold that the point of order raised by Sri N. V. L. Narasimha Rao does not carry substance. I rule it out; because there is no such question already decided before, by this House. If there was any such question already decided and the same question is raised again now, as Mr. Dora said, this rule may apply.

Sri G. Lachanna.—అధ్యక్ష! ఒక విషయాన్ని అఫ్ఫ్యూషులు clarify చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు చూలు ప్రకారం ఒక motion చర్చించుకున్నాం. రేపు Noconfidence motion చర్చకు House permit చేసినది. రేపు యా �Noconfidence motion చర్చకు వచ్చినవుడు నరసింహరావుగారు చెప్పినటువంటి యా రెండుక్కు objection Rule 60 ప్రకారంగా రేపు ఎవరయినా తెల్తే చెల్లుతుండా లేదా అన్న సమస్య కూడా యిప్పుడు సెలవితే బాగుంటుందని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—I do not want to give a ruling now. That does not arise (applause) ఇది అప్రస్తుతం రేపు యా question వచ్చినవుడు చెప్పితాను.

Sri G. Latchanna :—On a point of clarification, ఇప్పుడు House permission యచ్చిన motion కు సంబంధించి యా ఇంచుయుటూడా ఈ నవరణలలో ఉన్నాయి. ఏమి �Noconfidence motion కు నంబంథం ఉన్నదేమో తెలియజేస్తారా?

[3rd November 1954]

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah — Point of information. ఇక్కడ amendments వున్నాయికదా, యివస్తీ తీసుకుంటారా, లేక ఒకదాని తరువాత ఒకటి తీసుకుంటారా, కొన్ని తీసుకుంటారా, ఏవిధంగా చేస్తారో దయచేసి చెబుతారా?

Mr. Speaker — చెబుతున్నాను. ఇక్కడ సభవారి ఎదుట 34 సవరణలున్నాయి. లీస్ట్ ప్రకారం యింకా చాలా వున్నాయన్నాండి. కాని కొందరు సభ్యులు హాజరు కానందువల్ల సవరణలు ప్రతిపాదించబడలేదు. ఇక్కడున్న 34 సవరణలలో 12 మాత్రం కమ్మాయి నిషేషితర సభ్యులు ఇచ్చినటువంటివి వున్నాయి. కమ్మాయినిష్టు సభ్యులు యిచ్చినవాటిలో కొన్ని తప్ప మిగతావస్తు వదులుకుంటామని హానుమంత రాఘవగారు చెప్పారు.

ఈ వ Amendment మాత్రం press చేస్తాం అని చెప్పారు. అయితే రూల్స్ ప్రకారం యా stage లో సవరణలు వదులుకున్నాం అంటే వీలులేదు. మొడటిథాగం, మూడవభాగంతప్ప అస్తీ అన్నారు. Rules of procedure ప్రకారం యా stage లో వారు వదులుకున్నాం అన్నానేను వదలడానికి వీలులేదు. సభవారందూ ఏక్గ్రీవంగా వదులుకున్నాం అంటే నాకు అభ్యుంతరం లేదు. సభలో ఏ ఒక్క dissent voice వున్న వోటుకు వెట్టువలసినదే.

Sri K. V. S. Padmanabha Raju :— నా amendment ఉన్నది.

Mr. Speaker :—వాటి సంగతి తరువాత చెబుతాను, ఇప్పుడు కమ్మాయినిష్టుచౌరీ సభ్యుల తీర్మానాలు చూదాం.

Sri C. V. K. Rao :— Procedure అర్థం కావడంలేదు. వరసగా amendments అస్తీ ఒకదానివెంటి ఒకటి ఓటుకు చెడతారా? అలా వెట్టుమని నా సూచన. అలాకాకుండా మా private room లో జరిగిన discussion ప్రకారం వేళే పద్ధతి అవలంబిస్తే మిగతా సభ్యులందరూ ఆ discussion follow కావడం సాధ్యంకాదు.

Mr. Speaker :— It will be unnecessarily wasting the time of the House.

3rd November 1954]

Sri C. V. K. Rao.—How do we know which one.

Mr. Speaker :—Till yesterday, the Hon. Member was in the Communist Party. He ought to know that. కొట్టివేసినవి పోగా ఏగిలిన amendments ఇవి. Items 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13 and 26 are the amendments given by the non-communist parties.

Sri G. Latchanna :— అవి మేము తెలుసురోవలని యున్నది. మారు మొత్తంగా ఒకేసారి ఈ ammendments అన్ని నోటుకుపెడితే...

Mr. Speaker :— ఇప్పాడు వదలివేసినవాటి విషయము చెప్పాతున్నాను.

Sri G. Latchanna.— తాము ఒకరోకరనే శీసుకోండి. వారు చెప్పాతూ ఉండ్రారు.

Mr. Speaker :— ఇప్పాడు No. 2 లచ్చున్నగారు ఇచ్చినది, 3 K. V. S. పద్మనాభరాజు, 4 లేదు. తరువాత పుండరీకాంక్షాచార్యులు పెంకటశివరావ్, C. V. K. రావు, ప్రగడ కొటయ్య, S. వేమయ్య, K. క్రిష్ణరావు.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah :— నీ amendments ను withdraw చేసుకోంటున్నాను.

Mr. Speaker :— అది తరువాత చెప్పాడురు. తరువాత సీలాదిరావురావ్, గంగయ్యనాయుడు ఇవన్నీ non-communist party వారు ఇచ్చిన amendments.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah.— అఖ్యక్కా! లోకసభలో procedure ఏవిధంగా ఉండంచే, amendments అన్ని యిస్తూన్నారు ఆ amendments ను press చేయదలచుకొనేవాళ్ళు తమ నంబరు ఇస్తే వోటుకు శీసుకోవటం జరుగుతుంది.

[3rd November 1954]

Mr. Speaker :—I feel this is the correct procedure. (Laughter) Except the second part of the first amendment, all the other amendments of the communist members are proposed to be withdrawn by them. If the House does not give leave to them to do so, those amendments will have to be put to the vote of the House. I take it that it is the opinion of the House that they are permitted to withdraw them.

The House expressed its agreement.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah.— I am not pressing my amendment

Sri G. Latchanna :—I am not also pressing my amendment. No. 2 is my amendment. I am withdrawing.

Mr. Speaker :—Any more.

Sri Pragada Kotaiah.— No. 8 is my amendment. I am withdrawing it.

Sri K. V. S. Padmanabha Raju :—ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ನಾ amendment ನ ನೇನು Press ಚೇಸ್ತುನ್ನಾನು.

Mr. Speaker :—Any more.

Sri A. Niladri Rao Reddi :—I withdraw my amendment.

Mr. Speaker :—Any more.

Sri P. Pundarikakshacharyulu :—I am also not pressing my amendment (No 5).

Sri M. Venkatasubba Reddi :—I am pressing my amendment.

Mr. Speaker :—The question before the House is that the main motion be amended as follows:

'Add the following words at the end of the main motion :

"the failure of the Government to bring under cultivation all cultivable waste lands throughout the State by distributing them among the agricultural labourers without assigning them to the political sufferers who are not otherwise entitled for such lands."

3rd November 1954]

Sri N. V. L. Narasimha Rao rose to interrupt.

The motion was declared lost. A poll was demanded and the House divided thus.

AYES.

- 1 Sri P. Suryachandra Rao
2. " P V R Gajapathi Raju
3. " C. V. K Rao
4. " K V. S. Padmanabha Raju
5. " R. Siddanna Gowd
6. " M Venkatasubba Reddi
7. " G. Suryanarayana
8. " S. Vemiah
9. " G. Yellamanda Reddi
10. " K. Krishna Rao
11. " Vavilala Gopalakrishnaiah
12. " G. Latchanna
13. " Saka Venkata Rao
14. " T. Lakshminarayana Reddi
15. " G. C. Kondayya
16. " K. Subba Reddi
17. " B Gangayya Naidu
18. " P Pundarikaskhacharyulu
19. " K Malakondayya
20. " K. Pattabhi Ramiah
21. " D. Lakshmayya
22. " K. Appala Naidu
23. " Kavali Narayana
24. " M. Pentanna Naidu
25. " M. Hanumantha Rao
26. " K. Venkaiah
27. " C. Pulla Reddi
28. " G. Bapanayya
29. " K. Rajagopala Rao
30. " K. Govinda Rao
31. " C. Prabhakara Chowdary
32. " D. Seetharamiah
33. " T. Potha Raju
34. " P. Venkatasiviah
35. " P. Narasimha Reddi
36. " N. Sivarami Reddi

[3rd November 1954]

- 37. „ B. Sankarayya
- 38. „ G. Rama Rao
- 39. „ P. S. Ramachandra Rao
- 40. „ B. Lakshminarasa Raju
- 41. „ P. Rama Rao
- 42. „ G. Anjaneyulu
- 43. „ G. Joseph
- 44. „ M. Narayanaswamy
- 45. „ K. Ranga Rao
- 46. „ P. Syamasundara Rao
- 47. „ M. Kunhe Rao
- 48. „ G. Nageswara Rao
- 49. „ M. Lakshmanaswamy
- 50. „ T. Nagi Reddi
- 51. „ Pillalamarri Venkateswarlu
- 52. „ M. Veerabhadram
- 53. „ G. Satyanarayana
- 54. „ V. Sri Krishna
- 55. „ Chandra Ramalingaiah
- 56. „ A. Venkatarama Raju
- 57. „ V. Rama Rao
- 58. „ S. Kast Reddy
- 59. „ R. Venkatajagga Rao

NOES.

- 1. The Hon. Sri T. Prakasam
- 2. „ Sri N. Sanjeeva Reddi
- 3. „ Sri K. Koti Reddi
- 4. „ Sri T. Viswanatham
- 5. „ Sri D. Sanjivayya
- 6. „ Sri S. B. P. Pattabhirama Rao
- 7. „ Sri P. Thimma Reddi
- 8. Sri P. Ranga Reddi
- 9. „ M. Nageswara Rao
- 10. „ Raja V. V. Krishnam Raju Bahadur
- 11. „ K. Adikesavulu Naidu
- 12. „ D. Ramabrahmam
- 13. „ R. B. V. Sudarsana Varma
- 14. „ M. Doraikannu
- 15. „ T. N. Venkatasubba Reddi
- 16. „ L. Lakshmana Das
- 17. „ K. V. Vema Reddi
- 18. „ B. Krishnamurthy Rao
- 19. „ K. Varadachari

3rd November 1954]

20. " V. C. Chudamani Deo
21. " P. Sangam Naidu
22. " H. Ramalinga Reddi
23. " P. Satyanarayana Reddi
24. " G. Nagabhushanam
25. " H. Satyanarayana Dora
26. " T. C. Atchannaidu
27. " K. Suryanarayana
28. " K. Shanmugam
29. " D. Narayana Raju
30. " P. Gunnayya
31. " P. Venkatasubbayya
32. " Thota Ramaswamy
33. " G. Sivasankara Reddi
34. " S. Narayanappa
35. " N. Sankara Reddi
36. " M. R. Appa Rao
37. " A. Venkatasubrahmaniam
38. " N. Ramabhadra Raju
39. " A. Venkatramiah
40. " Ch. S. R. V. P. Murthy Raju
41. " Srungaram
42. " P. Venkataswami Reddi
43. " T. Mallayya
44. " M. Rajeswara Rao
45. " Y. V. Krishna Rao
46. " P. Gopalakrishna Reddi
47. " K. Chenchurama Naidu
48. " D. Dasaratharamaiah
49. " Asi Neeladri Rao Reddi
50. " K. Santhappa
51. " Ch. Indrayya
52. " K. Venkatanarayana Dora
53. " R. Lakshminarasimham Dora
54. " Y. Audinarayana Reddi
55. " K. Veeranna Padal
56. " C. Subbarayudu
57. " Pragada Kotaiah
58. " Raja Sagi Suryanarayana Raju
59. " K. Ramaiah
60. " K. Ramamurthy
61. " B. Ramakrishna Reddi
62. " Bojja Appalaswamy
63. " K. Bapanna Dora

[3rd November 1954]

- 64. „ K. Srinivasulu
- 65. „ K. Ramiah Chowdary
- 66. „ P. Chinnamma Reddi
- 67. „ B. Subba Raju

NEUTRAL

- 1. Sri N. V. L. Narasimha Rao
- 2. Sri N. V. Rama Rao

Ayes 59 Noes 67 Neutral 2

Mr. Speaker.—Ayes 59. Noes 67. Neutral 2. The Amendment is lost.

తఱవాత కె. వి. ఎస్. పద్మానాబ రాజు గారి amendment. వద్గునాభరాజగారూ మీరు press చేస్తున్నారా?

Sri K. V. S. Padmanabha Raju :—నేను press చేస్తున్నాను నా amendment ను.

Mr. Speaker :—ఇదివరకే press చేశారుగా? కాబట్టి బట్టకు షైట్టుబోతున్నాను. The question is that the main motion be amended as follows.

Add the following at the end :

“but regret to note—

(i) the failure of Government to indicate clearly the policy in regard to :—

- (a) the necessity of introducing legislation aiming at the total control and abolition of all intermediary feudal landlord tenures in the State of Andhra by introduction of a Bill;
- (b) the necessity of bringing all types of inams (inclusive of those still pending abolition) under the definition of Clause 3 (2) (b) of the Estates Land Act of 1908;
- (c) applying the Rent Reduction Act, 1947, to all types of inams (inclusive of those still pending abolition);
- (d) the necessity of giving protection and reinstatement to all categories of evicted tenants in all

3rd November 1954]

[Mr. Speaker]

types of inams (inclusive of those still pending abolition) from 1947;

- ✓(e) the failure of Government to implement the decision of the Andhra Assembly on the recommendations of the Ramamurthy Committee Report; and
- (f) the failure of Government to give adequate protection and employment to the ex-toddy tappers of Andhra.

Sri T Nagi Reddi —I am just trying to get a clarification from the hon. Member. I am just asking him through you Sir, which particular portion of his amendment he is pressing. If he is pressing only items (e) and (f) namely, the failure of the Government to implement the Ramamurthy Committee Report and not providing employment to the ex-toddy tappers we will support his motion. If he is to press the whole amendment we may not support him.

ఇప్పుడు వద్దనాభరాజుగారు డ్యూచీన amendment లో (a) to (f) వరకు ఉన్నాయి. ఆ a to f వరకు press చేస్తారా? లేకపోవే టట్లయితే అందులో యొక్క నా withdraw చేస్తారా? అని అడుగుతున్నాను. అందులో (e), (f) లను press చేస్తున్నారా అని clarification అడుగుతున్నాము. ఇందులో ఏ భాగం press చేయదలును కున్నారు? అని అడుగుతున్నాను.

Sri K. V. S. Padmanabha Raju:—సేను complete నా whole amendment ను press చేస్తున్నాను.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:— ఇందులో different topics ఉన్నాయి. ఇది ఒక amendment కాదు. దీనిలో, అన్ని కలసి

[Sri Pillalamarri Venkateswarlu] [3rd November 1954]

ఒక amendment రూపంలో యవ్వడానికి పీలుటేదు. అంచువల్ల విచారించిని different, differentగా పెట్టమని కోరుతున్నాను.

The amendment was put to vote and declared lost.
A poll was demanded.

Mr. Speaker.—Just now we had taken a decision on the first amendment. Now I feel that this division is unnecessarily pressed. Therefore, I ask such of the members who are for the amendment, please stand up in their seats. Virtually it amounts to a division being taken. This is a thing which is sanctioned by May's Parliamentary Practice and Procedure.

Sri P. V. R. Gajapathi Raju:—Sir, I do not know on what system you are going. You cannot anticipate decision. We have every right to press this amendment, we want it to be pressed. It has nothing to do with the question of how many are for it or are against it. You cannot go into the question of the rule of anticipation at this juncture. I think you had made a similar ruling just ten minutes earlier in Sri N. V. L. Narasimha Rao's case. We believe that we have the right to press it. A similar situation took place, earlier, I think, last year. I do not believe that this Assembly should go on committing, what I call, procedural mistakes. Whatever the content of such a mistake may be ultimately, as a political party we have every right to express our view point. I am not here to anticipate the view point of another political party or to anticipate the view point of the Assembly.

Mr Speaker:—I have not understood what the hon. Member means.

Sri P. V. R. Gajapathi Raju:—In other words, you have every right to say that I will close the Assembly and the matter is closed at this juncture—I will put it in that form. But when you say that you want to see how many are for the amendment, it does not determine the right of any one of us to ask for a division on this issue.

Mr Speaker:—Even now I am not able to catch the point. (Laughter) Please make yourself clear.

3rd November 1954]

Sri P. V. R. Gajapati Raju—I shall put it in this form : The theory behind democratic practices allows for the fact that every member elected to this Assembly can put forward a view point for the consideration of this Assembly. Such a view point can and shall be debated within the framework of the rules governing this Assembly. As such, you can and you must place our amendment to the vote of the Assembly. We have a right to vote upon it and we have also the right of losing or winning on it, and that is a right provided in democarcy.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu.—ఇంద్రక confusion లో ఉండగా voice vote అడిగారు. అయినా మేము division లు press చేస్తే బాగుంటుందని అనుకున్నాం. అందుకని division లు press చేయాలని మేముకూడా సూచిస్తున్నాం. Voice ఒట్టుద్వ్యరా మళ్ళీ మిచు తెలుసుకొని division తీసుకోవాలని ఈ రుతున్నాను.

Mr. Speaker—My procedure would not be different even if you press for a division. But I feel that this division is unnecessarily pressed. I am now answering Mr. P. V. G. Raju. It is the procedure which is sanctioned by parliamentary practice and procedure. Here this is more or less a distinction without any difference. Even here I take stock of those who are in favour of the amendment. I take stock of those who are against the amendment and I take stock of those who are neutral. The result would not be different. So I do not see how the hon. Member would be a loser on this account. I am proceeding. All those who are in favour of the amendment, please say 'Aye'.

Sri P. Suryachandra Rao.—వేద్ద కిలిచి లక్కుపెట్టాలి. చేతులుమాద లక్కుపెడితే తెలియదండి. అందుచేత division అయితే చాలా సబబుగాను, సరనంగాను ఉంటుంది. కానీ ప్రత్యేకంగా ఇది పెడితే సంప్రదాయానికి వియద్దంగా ఉంటుంది.

Sri T. Nagi Reddi.—Sir, if there are only a few in Members who stand, then you need not call the names of Members. But where a whole block stands it becomes very necessary that the names should be called. Now that you

[Sri T. Nagi Reddi]

[3rd November 1954]

have seen so many standing you may proceed with the regular division.

Mr. Speaker.—పోనీ ఆ names కూడా లెక్క పెట్టండి.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu.—Shall I make a request to you, Sir

Sri P.Suryachandra Rao:—సభని confusion లో వెళ్లేదాని కను సవ్యమైన పద్ధతుల్లోను, క్రమంగాను ఒకుఉతీనుకొని ఏ block కు ఆ block పిలిచి యథాతథంగా చేయడం సహజం అనుకుంటాను.

Mr. Speaker.—Parliamentary procedure మిారు అర్థం కాకపోతే నేను ఏమిచేయను?

Sri P. Suryachandra Rao.—అధ్యక్ష ! With due respect to the Chair .....

Mr. Speaker:—It is certainly not giving any respect to the Chair. That is the procedure followed where the Speaker feels that a division is unnecessarily pressed. Therefore I am adopting this procedure. That is what I see in May's Parliamentary Practice and Procedure.

Sri N. V. Rama Rao : Sir, I have to ask....

Mr. Speaker : Please take your seat Will you please take your seat ?

Sri N. V. Rama Rao:—అధ్యక్ష ! మిారు ఒకసారి నుంచో మన్నారు; రెండుసార్లు నుంచోమన్నారు. ఎన్నిసార్లని దేశు నుండునేది? ఒకసారి నుంచోమంచే నుంచున్నాము. మళ్ళీ నుంచోమంచే ఇది పర్కసారి? నరకాను గుత్తాలమా? మిారు నుంచోమన్నప్పుడల్లా నుంచోటానికి. ఒకసారి అంతమంది నుంచున్నారు. మళ్ళీ నుంచోమంచే ఇది ఎంత సబబో అలోచించండి.

Mr. Speaker :—You may not get a chance to stand up if it comes to that. That is what is followed in cases where the Speaker feels a division is unnecessarily pressed. I do

3rd November [1954]

[Mr. Speaker]

not understand why the Deputy Speaker should say that I am trying to put the Assembly into confusion.

Is it not disrespect to the Chair? Am I giving disrespect to the hon Member? Certainly not I am following only a sanctioned procedure.

Sri P. Suryachandra Rao.—Let me explain to the Chair. I am not now speaking as Deputy Speaker. I am now speaking as a Member of the House. I am explaining the situation arising from the procedure followed by the Chair.

Mr. Speaker.—No. You do not cease to be Deputy Speaker. (Laughter) I am asking hon. Members in favour of the amendment to stand up. Where is the difficulty? The procedure will be the same; the result will be the same.

Sri P. Pundarikakhacharyulu:—Division bell ring చేయకుండా division తీసుకొనడ మేలుటండి? పైన ఉన్నవార్త రావడం ఎలాగో?

Mr. Speaker:—పేర్లు ఉదవ నవసరం ఉటుండా మానుషుల్కిగో లెక్క వెట్టమంటారా?

Sri T. Nagi Reddi:—ఇక్కడ ఒక చిన్న విషయం మనం జ్ఞాపకం ఉంచుకుంటే సరిపోతుంది. ఇక్కడ బిటీంగ్ సమయం వచ్చి నమ్మిది voice ఓటువ్వకారం ఎక్కడ voice వినబడక పోతే ఎవరు అను కూలంగా ఉన్నారో నిలవండి అని చెప్పడం మామాలు. కానీ మొదట జరిగినదానిలో మేము ఇక్కడ confusionలో ఉండబట్టి ఆ voice vote లో మేము పాల్గొన లేదు. అయితే తరవాత మేము participate చేయాలని నిర్ణయించుకొని ఆ తరవాత మళ్ళీ మిారు అడిగినప్పుడు మేము participate చేచాం. Voice vote వల్ల మొత్తం House అంతా దీనిలో participate చేస్తున్నది. కాబట్టి block by block విలిస్తే ఇప్పుడు procedure సరిపోతుందని నేను అనుకుంటున్నాను. Voice vote రెండువై పులా సరిసహానంగా ఉంది. ఈవద్దతిని మనం అవలంభిస్తే clarity వస్తుందని అనుకుంటున్నాను.

[3rd November 1954]

Mr. Speaker. How does the result differ? We are calling each member by name, take stock of the position by marking the Member's name in the division list.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi — ఇప్పుడు block by block తక్కు చేసే బాగుంటుంది. లేకంటే, మిారు amendment కు for గా వ్రస్తవాళ్లను మొదలు లేవమని, అవతల ప్రక్కనుంచి మొదలు పెడితే, మరి neutrals ను calculate చేయటం, మొదలైన వాటిలో confusion వస్తుందేమో అని చెబుతున్నాను. మిారు చెప్పింది సబబే. కానీ neutrals ల యిభ్యంది వస్తుంది కాబట్టి, మామూలుగానే చేయండి. వాళ్లకు మెవ్వరికి యిభ్యందిలేకుండా యిష్టటికి అయిపోయి వుండును. కాబట్టి, మనం ఆ విధంగా చేస్తేనే మంచిదని అనుకోంటున్నాను. అది నా సలవో.

A Poll was taken and the House divided thus:

AYES

1. Sri P. Suryachandra Rao
2. " P. V. R. Gajapathi Raju
3. " C. V. K. Rao
4. " K. V. S. Padmanabha Raju
5. " R. Siddanna Gowd.
6. " M. Venkatasubba Reddi
7. " N. V. L. Narasimha Rao
8. " G. Suryanarayana
9. " S. Vemiah
10. " G. Yellamanda Reddi
11. " K. Krishna Rao
12. " Vavilaia Gopalakrishnaiah
13. " G. Latchanna
14. " Saka Venkata Rao
15. " T. Lakshminarayana Reddi
16. " G. C. Kondayya
17. " N. V. Rama Rao
18. " K. Subba Reddi
19. " B. Gangayya Naidu
20. " P. Pundarikakshacharyulu

3rd November 1954]

- 21. „ K. Malakondayya
- 22. „ K. Pattabhi Ramaiah
- 23. „ D. Lakshmayya
- 24. „ K. Appala Naidu
- 25. „ Kavali Narayana
- 26. „ M. Pentanna Naidu
- 27. „ M. Hanumantha Rao
- 28. „ K. Venkaiah
- 29. „ C. Pulla Reddi
- 30. „ G. Bapanayya
- 31. „ K. Rajagopala Rao
- 32. „ K. Govinda Rao
- 33. „ C. Prabhakara Chowdary
- 34. „ D. Seetharamiah
- 36. „ T. Potha Raju
- 36. „ P. Venkatasiviah
- 37. „ P. Narasimha Reddi
- 38. „ N. Sivarami Reddi
- 39. „ B. Sankarayya
- 40. „ G. Rama Rao
- 41. „ P. S. Ramachandra Rao
- 42. „ B. Lakshminarasa Raju
- 43. „ P. Rama Rao
- 44. „ G. Anjaneyulu
- 45. „ G. Joseph
- 46. „ M. Narayanaswamy
- 47. „ K. Ranga Rao
- 48. „ P. Syamasundara Rao
- 49. „ M. Kunhe Rao
- 50. „ G. Nageswara Rao
- 51. „ M. Lakshmanaswamy
- 52. „ T. Nagi Reddi
- 53. „ Pillalamarri Venkateswarlu
- 54. „ M. Veerabhadram
- 55. „ G. Satyanarayana
- 56. „ V. Sri Krishna
- 67. „ Chandra Ramalingaiah
- 58. „ A. Venkataramaraju
- 59. „ V. Rama Rao
- 60. „ S. Kasi Reddy
- 61. „ R. Venkatajagga Rao

NOES

1. The Hon. Sri T. Prakasam

DISCUSSION ON THE GOVERNOR'S ADDRESS

[3rd November 1954]

2. The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi
3. " Sri K. Koti Reddi
4. " Sri T. Viswanatham
5. " Sri D. Sanjivayya
6. " Sri S. B. P. Pattabhirama Rao
7. " Sri P. Thimma Reddi
8. Sri P. Ranga Reddi
9. " M. Nageswara Rao
10. " Raja V. V. Krishnam Raju Bahadur
11. " K. Adikesavalu Naidu
12. " D. Ramabrahmam
13. " R. B. V. Sudarsana Varma
14. " M. Doraikannu
15. " T. N. Venkatasubba Reddi
16. " L. Lakshmana Das
17. " K. V. Vema Reddi
18. " B. Krishnamurthy Rao
19. " K. Varadachari
20. " V. C. Chudamani Deo
21. " P. Sangam Naidu
22. " H. Ramalinga Reddi
23. " P. Satyanarayana Reddi
24. " G. Nagabhushanam
25. " T. C. Atchannaidu
26. " K. Suryanarayana
27. " K. Shanmugam
28. " D. Narayana Raju
29. " P. Gunnayya
30. " P. Venkatasubbayya
31. " Thota Ramaswamy
32. " G. Sivasankara Reddi
33. " S. Narayanappa
34. " N. Sankara Reddi
35. " M. R. Appa Rao
36. " A. Venkatasubramaniam
37. " N. Ramabhadra Raju
38. " A. Venkatramaiah
39. " Ch. S. R. V. P. Murthy Raju
40. " Srungaram
41. " P. Venkataswami Reddi.
42. " T. Mallayya
43. " M. Rajeswara Rao
44. " Y. V. Krishna Rao
45. " P. Gopalakrishna Reddi

3rd November 1954]

- 46. „ K. Chenchurama Naidu
- 47. „ D. Dasaratharamaiah
- 48. „ Asi NeeladriRao Reddi
- 49. „ K. Santhappa
- 50. „ Ch. Indrayya
- 51. „ K. Venkatanarayana
- 52. „ R. Lakshminarasimham Dora
- 53. „ Y. Audinarayana Reddi
- 54. „ K. Veeranna Padal
- 55. „ C. Subbarayudu
- 56. „ P. Kotaiah
- 57. „ Raja Sagi Suryanarayana Raju
- 58. „ K. Ramaiah
- 69. „ K. Ramamurthy
- 60. „ B. Ramakrishna Reddi
- 61. „ Bojja Appalaswamy
- 62. „ K. Bapanna Dora
- 63. „ K. Srinivasulu
- 64. „ K. Ramiah Chowdary
- 65. „ P. Chinnamma Reddi
- 66. „ B. Subba Raju

Ayes 61, Noes 67.

The amendment was declared lost.

Sri M. Venkatasubba Reddi :—I am pressing my amendment, Sir.

The Speaker put the question to the vote of the House and declared the amendment was lost.

Sri M. Venkatasubba Reddi :—Sir, I am pressing for a division.

Mr. Speaker :—When I feel that a division is unnecessarily pressed, I am not bound to call a division. I will adopt the other procedure of asking the Members to stand up and count the numbers.

Sri M. Venkatasubba Reddi :—అధ్యక్ష! On a point of order, please: నీ amendment ను నేను యొందుకు press చేస్తున్నా నంచే, యింతనుండు శ్రీ పద్మనాభరాజగారి amendment లో నేను రాయమూర్తి కమటీ రిపోర్టు విషయం శూరికే కలిపిన్నాడి.

[3rd November 1954]

Mr. Speaker:—మారు వెండకులు press చేసేది నాకు తెలుసు.

(Interruption):

It is not necessary. I do not allow the hon. Member to make a speech.

Mr. Speaker:—The question is:

Add the following at the end:

“but regret to note—

- (i) the failure of Government to indicate clearly the policy in regard to—
  - (a) the necessity of introducing legislation aiming at the total control and abolition of all intermediary feudal landlord tenures in the State of Andhra by introduction of a Bill,
  - (b) the necessity of bringing all types of Inams (inclusive of those still pending abolition) under the definition of clause 3(2)(d) Estates Land Act of 1908;
  - (c) applying the Rent Reduction Act, 1947 to all types of Inams (inclusive of those still pending abolition); and
  - (d) the necessity of giving protection and reinstatement to all categories of evicted tenants in all types of Inams (inclusive of those still pending abolition) from 1947;
- (ii) failure of the Government to realise the necessity of declaring moratorium and relieve the age long indebtedness of the masses;
- (iii) failure to introduce legislation envisaging land reforms like the fixation of limits to the size of holdings and improvement of agricultural prosperity instead of appointing land reforms committees;
- (iv) failure to introduce legislation fixing minimum agricultural wage for the labourers in the fields; and
- (v) failure of the Government to evolve a policy for abolishing able-bodied beggary and to provide an alternative employment by creating local cottage industries.

Those in favour of the motion will please say “Aye” and those against the motion please say “No”

(Voice vote was taken.)
“Noes” have it.

3rd November 1954]

Sri M. Venkatasubba Reddi :—I press for a division.

Mr. Speaker :—ఇది హైదర్ రోడ్ వర్గ ప్రెస్ చేస్తున్న ట్లూంది. మూడుపాద్మ అయితే strength వస్తుందన్న మాట.

A poll was taken and the House divided thus:

1. Sri P. Suryachandra Rao
2. " P. V. R. Gajapathi Raju
3. " C. V. K. Rao
4. " K. V. S Padmanabha Raju
5. " R. Siddanna Gowd
6. " M. Venkatasubba Reddi
7. " N. V. L. Narasimha Rao
8. " G. Suryanarayana
9. " S. Vemiah
10. " G. Yellamanda Reddi
11. " K. Krishna Rao
12. " Vavilala Gopalakrishnaiah
13. " G. Latchanna
14. " Saka Venkata Rao
15. " T. Lakshminarayana Reddi
16. " G. C. Kondayya
17. " N. V. Rama Rao
18. " K. Subba Reddi
19. " B. Gangayya Naidu
20. " P. Pundarikakshacharyulu
21. " K. Malakondayya
22. " K. Pattabhi Ramiah
23. " D. Lakshmayya
24. " K. Appala Naidu
25. " Kavali Narayana
26. " M. Pentanna Naidu
27. " M. Hanumantha Rao
28. " K. Venkaiah
29. " C. Pulla Reddi
30. " G. Bapanayya
31. " K. Rajagopala Rao
32. " K. Govinda Rao
33. " C. Prabhakara Chowdary
34. " D. Seetharamiah
35. " T. Potha Raju
36. " P. Venkatasiviah

[3rd November 1954]

37. " P. Narasimha Reddi
38. " N. Sivarami Reddi
39. " B. Sankarayya
40. " G. Rama Rao
41. " P. S. Ramachandra Rao
42. " B. Lakshminarasa Raju
43. " P. Rama Rao
44. " G. Anjaneyulu
45. " G. Joseph
46. " M. Narayanaswamy
47. " K. Ranga Rao
48. " P. Syamasundara Rao
49. " M. Kunhe Rao
50. " G. Nageswara Rao
51. " M. Lakshmanaswamy
52. " T. Nagi Reddi
53. " Pillalamarri Venkateswarlu
54. " M. Veerabhadram
55. " G. Satyanarayana
56. " V. Sri Krishna
57. " Chandra Ramalingaiah
58. " A. Venkatarama Raju
59. " V. Rama Rao
60. " S. Kasi Reddy
61. " R. Venkatajagga Rao

NOES.

1. The Hon. Sri T. Prakasam
2. " Sri N. Sanjeeva Reddi
3. " Sri K. Koti Reddi
4. " Sri T. Viswanatham
5. " Sri D. Sanjivayya
6. " Sri S. B. P. Pattabhirama Rao
7. " Sri P. Thimma Reddi
8. Sri P. Ranga Reddi
9. " M. Nageswara Rao
10. " Raja V. V. Krishnam Raju Bahadur
11. " K. Adikesavulu Naidu
12. " D. Ramabrahmam
13. " R. B. V. Sudarsana Varma
14. " M. Dorai Kannu
15. " T. N. Venkatasubba Reddi
16. " L. Lakshmana Das
17. " K. V. Vema Reddi

3rd November 1954]

18. ,, B. Krishnamurthy Rao
19. ,, K. Varadachari
20. ,, V. C. Chudamani Deo
21. ,, P. Sangam Naidu
22. ,, H. Ramalinga Reddi
23. ,, P. Satyanarayana Reddi
24. ,, G. Nagabhushanam
25. ,, H. Satyanarayana Dora
26. ,, T. C. Atchanna Naidu
27. ,, K. Suryanarayana
28. ,, K. Shanmugam
29. ,, D. Narayana Raju
30. ,, P. Gunnayya
31. ,, P. Venkatasubbayya
32. ,, Thota Ramaswamy
33. ,, G. Sivasankara Reddi
34. ,, S. Narayanappa
35. ,, N. Sankara Reddi
36. ,, M. R. Appa Rao
37. ,, A. Venkatasubrahmaniam
38. ,, N. Ramabhadra Raju
39. ,, A. Venkatramiah
40. ,, Ch. S. R. V. P. Murthy Raju
41. ,, Srungaram
42. ,, P. Venkataswami Reddi
43. ,, T. Mallayya
44. ,, M. Rajeswara Rao
45. ,, Y. V. Krishna Rao
46. ,, P. Gopalakrishna Reddi
47. ,, K. Chenchurama Naidu
48. ,, D. Dasaratharamaiah
49. ,, Asi Neeladri Rao Reddi
50. ,, K. Santhappa
51. ,, Ch. Indrayya
52. ,, K. Venkatanarayana
53. ,, R. Lakshminarasimham Dora
54. ,, Y. Audinarayana Reddi
55. ,, K. Veeranna Padal
56. ,, C. Subbarayudu
57. ,, P. Kotaiah
58. ,, Raja Sagi Suryanarayana Raju
59. ,, K. Ramaiah
60. ,, K. Ramamurthy
61. ,, B. Ramakrishna Reddi

[3rd November 1954]

- 62. „ Bojja Appalaswamy
- 63. „ K. Bapanna Dora
- 64. „ K. Srinivasulu
- 65. „ K. Ramiah Chowdary
- 66. „ P. Chinnamma Reddi
- 67. „ B. Subba Raju

Ayes 61, Noes 67
The amendment was declared lost.

Mr. Speaker :—I am now putting the amendment of Sri C. V. K. Rao to the vote of the House.

The Hon .Sri T. Viswanadham :—ఆద్యతో! ఇప్పుడు మూడు పర్యాయములు ఓటు తీసుకోవడం అయింది. ఇప్పుడు ప్రెస్సు చేస్తాను అంటున్నదానిలో మూడుమాట్లు వోడిపోయినవి ఉన్నాయి. వాటిని తప్పించి ఓటుకుపెడితే బాగుంటుంది. లేకపోయినట్లుటే ఇప్పుడు తప్పించ డానికి మారు amendment split చేస్తే బాగుంటుంది. మొత్తము మారు amendment సేత్తోసిచేయడానికి తగినంత సబబున్నంది. తరువాత మాయిష్ట్టము. కూర్చోయంచే కూర్చుంటాము. నుంచోయంచే నుంచుంటాము.

Sri C. V. K. Rao :—నా amendment లోని 5వ point ను move చేయడమటద్వారా. నాల్గవ point ను move చేస్తాను.

Mr. Speaker :—మాకు శ్రమ, నాకు శ్రమ ఏమితప్పుతుందని; దయిచేసి press చేయవద్దు.

Sri C. V. K. Rao :—మాకు హక్కున్నంది. దానిని exercise చేయడలుచు కున్నానండి.

Mr. Speaker :—Right ఉన్నదని press చేస్తున్నానని అంటున్నారు. Amendment ను అంతా press చేయవలెనుగాని ఒక భాగాన్ని వడలుకోవి రుగ్గావాటిని press చేయకూడదు.

The question is :

Add the following at the end :

"but regret to note that no mention is made in the address."

3rd November 1954]

[Mr. Speaker]

- (i) that civil liberties in the State will be secured, the arrested tapper-satyagrahis, banjar-satyagrahis and the persons arrested in connection with trade union activities will be released;
- (ii) that the unnecessary and prohibitive expenditure on the State machinery including payment of high salaries and allowances of big officials and Ministers be reduced;
- (iii) that, in view of the deficit budget, the payment of the compensation to Zamindars under the Zamindari Abolition Act be deferred;
- (iv) that Andhra Trade and Industry will be protected from foreign and monopoly interests, and sales-tax be abolished; and
- (v) the failure of the Government to implement Rama-murthy Committee's recommendations on prohibition approved by this House.

The amendment was declared lost.

Mr. Speaker.—I am now putting Sri S. Vemiah's amendment to the vote of the House.

The question is:

Add the following at the end:

"but regrets to note,

- (i) that nothing is said about the real condition of the N. G. O's. and the non-implementation of the recommendations of the Central Pay Commission;
- (ii) nothing is said regarding the manner at which the Prohibition Act is being enforced in the State;
- (iii) no mention is made regarding the huge problem of the unemployment prevailing in the State;
- (iv) nothing is mentioned regarding the damages to men, animals, roads, crops, tanks, houses etc., in the Nellore district on account of the heavy rain fall in the 3rd week October, 1954;
- (v) no mention is made regarding the Co-operation movement in the State and how it is being defeated

[Mr. Speaker]

[3rd November 1954]

or succeeded from the exploitation of the individuals and ways and means to overcome the individual exploitation;

- (vi) no mention is made regarding the enhancement of the salaries of the elementary school teachers in the State.

The amendment was declared lost.

Mr. Speaker :—I am now putting the amendment of Sri K. Krishna Rao to the vote of the House.

Add the following at the end :

“but regrets to note—

- (i) that no mention is made regarding the increasing deficits, and prospects of deficits in the State Budgets; and the absence of any policy directed to develop the natural resources of the State like irrigation projects, water ways, forests, minor ports and mineral wealth ; and the failure of the Government to harness development of Andhra economy to providing increasing revenues to the State Budget ;
- (ii) that no mention is made regarding the taxation policy of the Government of imposing additional rates and taxes on essentially over-taxed section of people ;
- (iii) that failure of the Government to provide, cheap easy and democratic credit to ryots and to men of small means, or to extend the Co-operative credit movement, either urban or rural ; and
- (iv) imposing on public meetings the restriction that all such meetings and use of loud speakers thereat should be subject to prior payment of a fee and the issue by the police of a licence.

The amendment was declared lost.

Mr. Speaker :—I am now putting the amendment of Sri T. Lakshminarayana Reddi to the vote of the House.

The question is :

Add the following at the end :

but regret to note that no mention is made about --

3rd November 1954]

[Mr. Speaker]

- (i) starting post graduate courses in Anantapur Arts College;
- (ii) reviving well subsidy scheme; and
- (iii) implementation of Ramamurthy Committee proposals.”

The amendment was declared lost.

Mr. Speaker :—I am now putting the amendment of Sri B. Gangayya Naidu:

The question is :

Add the following at the end:—

“but regret to note the absence of any reference to any specific policy for—

- (i) the fixation of Minimum Wages to agricultural labour;
- (ii) the fixation of Minimum Prices for agricultural produce; and
- (iii) the protection to cultivating tenants.”

The amendment was declared lost.

Mr. Speaker:—I will now put the main motion to the vote of the House.

The question is :

“That an humble Address be presented to His Excellency the Governor as follows:

May it please Your Excellency,

We, the Members of the Andhra Legislative Assembly beg leave to thank Your Excellency for the Address delivered to the House on the 29th October, 1954.”

The motion was carried.

Mr. Speaker : The House will now adjourn and meet again at 11 a.m. tomorrow.

The House then adjourned.

PAPER LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE.

Elections - Vijayanagaram Municipality - Casual elections for Wards XI and XXII - Difficulty regarding symbols - Removal - Orders Passed (G. O. No. 543, Local Administration, dated 16th June, 1954).